

ИШОНЧ

Халқаро турнир

Термиз шаҳридаги «Алпомиш» ўйингоҳида Президент соврини учун ўзбек кураши бўйича Ал-Хаким ат-Термизий хотирасига бағишланган анъанавий VIII Халқаро турнир ҳамда қизлар ўртасидаги I жаҳон чемпионати бахслари бошланди. Дастлабки беллашувлар ўзбекистонлик Х.Жўраев билан С.Жўракулов ҳамда туркменистонлик З.Жабборова билан юрдошимиз Р.Шайхудинова ўртасида бўлиб ўтди. Полвонларнинг ўзаро куч синашуви қизгин руҳда кечди. Узоқ беллашувлардан сўнг эркак полвонлар жуптлигида С.Жўракулов ўз рақибининг курагини ерга теккизди.

Дунё полвонлари Термизда

Қизлар ўртасидаги қизиқарли олишув мухлислар эътиборини ўзига тортди. Уларнинг чақон ҳаракатлари, пайт пойлаб чил бериши алоҳида кўзга ташланди. Туркменистонлик Зарина Жабборова меҳмон Румия Шайхудиновага иложи борича узокроқдан усул қўллашга интилди. 52 килограмм вазндаги бу қизлар баҳсида Румиянинг қўли баланд келди. Шундан сўнг Г.Каримова ва Ҳ.Рўзметова ҳамда Ш.Искандарова ва Г.Раҳмонова бир-бирига қарши гиламга чиқишди. Айниқса, Ш.Искандарованинг хатти-ҳаракатлари таҳсинга лойиқ бўлди. У атиги 25 сонияда Г.Раҳмонова устидан соф галабага эришди.

қураш мухлисларига яхши таниш бўлган бразилиялик Карлос Хонарато, корейлик Жун Канг, туркиялик Селим Татар ўғли, польшалик Жанус Кичовски, венгриялик Гергелу Урбан, грециялик Андреадис Георгиос каби меҳмон полвонлар, шунингдек, Б.Авазов, Р.Саидов, Ҳ.Қурбонов, Д.Чориев, А.Тангриев сингари маҳоратли ўзбек курашчилари майдонга тушиши кутиляпти.

Мутахассисларнинг фикрича, бу галги мусобақалар аввалгиларидан бир мунча фарқ қилаяпти. Биринчи янгилиги қизлар ҳам гиламга тушаётганлиги бўлса, яна бир жиҳати полвонлар вазн тоифалари ҳамда мутлақ вазнда куч синашяптилар. Ҳозиргача қозғонистонлик А.Чанаев, ўзбекистонлик А.Нурмуродов, Б.Шомуродов, И.Бомуродов каби полвонлар илдамликни қўлдан беришмаяпти.

Мусобақаларда қатнашиш учун Польша, Бразилия, Англия, Грузия, АҚШ, Жанубий Корея, Япония, Россия, Голландия, Қозғонистондан кураш усталари Термизга ташриф буюришди. Халқаро турнирда

Рустам ДАВЛАТОВ,
«Ишонч» муҳбири

Миллий ғоя тарғиботи

Мафкура полигонлари ядро полигонларига қараганда кучлироқ эканлиги сўнгги йилларда янада аниқроқ намоён бўлмоқда. Инсон онги ва қалби учун кураш кетаётган айна пайтда маълум бўладики, ёт ғоялар оқими турли ҳудудлардан турли йўللار орқали кириб келаверади. Бунинг олдини олишда мафкуравий иммунитетни шакллантириш, миллий ғоя тарғиботини кучайтириш талаб этилади.

Тошкент шаҳар тармоқ касабаси уюшмалари шаҳар ташкилотлари раҳбарлари ва шаҳар касабаси уюшмалари кўмита ходимларининг навбатдаги ўқув мавзуси ҳам шу ҳақда бўлди.

Дастлаб анъанага мувофиқ иқтидорли, интилувчан талабаларни рағбатлантириш, уларнинг илм эгаллаш йўлидаги ҳаракатларини янада фаоллаштириш, қўлаб-қувватлаш мақсадида таъсис этилган махсус стипен-

дия ўз эгаларига топширилди. Олий ўқув юрталарининг 5 нафар зукко талабаси Тошкент шаҳар касабаси уюшмалари Кенгаши томонидан энг кам иш ҳақининг 12 баробари миқдордаги стипендия ва 5 нафар ўртамахсус ўқув юрталари талабалари эсдалик совғалари билан тақдирланди.

Сўнг Ўзбекистон Республикаси «Маънавият ва маърифат маркази»нинг Тошкент шаҳар Маънавият-тарғибот бўлими раҳбари Иброҳим Абдуганиев маънавиятни шакллантириш, ўзликни англаш, миллий ғоя тарғиботи ва бу борда амалга оширилаётган ишлар хусусида тўхталиб ўтди. «Маънавият ва маърифат маркази»нинг ҳар бир туманда мавжудлиги, улар олдида турган вазифаларнинг долзарблиги таъкидланди.

— Келажакни ёрқин тасаввур этиш учун бугунги ёшларни маъна-

вий-ахлоқий жиҳатдан мукамал қилиб тарбиялаш шарт. Улар онгида ғоявий бўшлиқ пайдо бўлишига йўл қўймаслик керак. Мактабларда ота-оналар мажлисини мунтазам ўтказиш ва маҳаллаларда бу каби ишлар назоратини кучайтириш зарур, — деди И.Абдуганиев.

Маънавият ва маърифат масалалари бўйича Тошкент шаҳар ҳокимининг ёрдамчиси, «Тошкент оқшоми» газетаси муҳаррири Акмал Акрамов ҳам мавзунинг долзарблиги, глобаллашган жаҳиятда юз бераётган воқеликка бефарқ қарамаслик, лоқайдлик кайфиятидан воз кечиш муҳимлигини қайд этди.

Қатнашчилар қизиқтирган саволларига жавоб олдилар.

Мактуба МУМИНОВА,
«Ишонч» муҳбири
Икром ХАСАНОВ олган суратлар

Мулоқот

Бундан бир неча йиллар муқаддам Фарб мамлакатларидан биринчи галати тажриба ўтказишган эди. «Полиция дастидан уйимизда ҳам тинчгина ўтиролмай қолдик» каби норозиликларга жавобан эксперимент тарзида бир кунга ҳуқуқни муҳофаза қилиш ходимларига ялли дам бериб юборилганди. Қарангки, пешингача шаҳар кўчаларида ҳеч қандай тартибсизлик кузатилмаган, аммо тушдан кейин юз берган талончилик, ўғрилик, безорилик чўққисига чиққан.

Энди бир тасаввур қилинганда, бир кунга барча телефонлар ўчирилиб, интернет орқали боғланишларнинг иложи бўлмай қолса, нима бўлади? Одамлар ишини битказиш учун биринчи навбатда таксига югуришади. Ўз-ўзидан тушунарлики, ёқилги қуйиш шохобчалари тўлиб-тошади. Асабийликни айтмайсизми!

Бинобарин, ҳар бир касбнинг ўз зарурати ва хизмат доираси бор. Шу маънода алоқа ходимлари ҳам ўз касблари билан бемалол фахрланишлари мумкин. Бунга эса асослар етарли. Ўзбекистон алоқа ходимлари касабаси уюшма Марказий кенгаши раиси Тоҳир НАЗАРЖОНОВ билан суҳбатимиз чоғида яна бир қарра ишонч ҳосил қилдик.

— Ҳавойи ва баландпар-

лом муҳит яратилиши учун қўлимиздан келган ҳамама ишни қилаямиз. Қаредка норозилик бўлса, ўша жойда майда гап-сўзлар урчиб, эмин-эркин ва хотиржам ишлаб бўлмай қолишни биз ҳам биламиз. Шунинг учун устувор вазифа — муносиб иш ва муносиб иш ҳақи тамоийлига риоя этилишига ҳаракат қилмоқдамиз. Ижтимоий шерикчилик асосида соҳада иш берувчилар билан биргаликда

йўлга қўйилган бўлиб, бундан ташқари, тасдиқланган режага мувофиқ келишув ва жамоа шартномаларининг бажарилиш натижалари филиаллар, корхона ва ташкилотлар меҳнат жамоаларининг мажлислари, конференцияларида кўриб чиқилмоқдаки, бу ҳам мавжуд муаммоларнинг жойида ечимини топишига хизмат қилади.

Кўзланган мақсад битта, у ҳам бўлса, ходимларнинг ўз

Меҳр-оқибатнинг қайтиши бу, аслини олиб қараганда, Демак қилиб турган ишдан рози, олаётган маошидан рози, берилган имтиёз ва кафолатлардан рози.

Агар ўтган йил яқунларидан келиб чиқиб айтадиган бўлсам, барча филиал ва корхоналар томонидан навбатдаги меҳнат таътилида, биринчи марта қонуний никоҳдан ўтишда, пенсияга чиқишда, ўқув сессиясида, яқинларининг дафн маросимида, 2

«...Алло, бизни эшитаяпсизми?»

воз таърифу тавсифларни бир четга қўйиб бор гапни айтадиган бўлсак, мақсад шуки, инсон дунёга яхши яшаш ва яхши амаллар билан яхши ном қолдириш учун келади. Бунда у танлаган касб, у ишлаётган ташкилотда яратилган шарт-шароит ва албатта, олаётган иш ҳақининг аҳамияти катта. Айтинг-чи, тармоқ ходимларининг бу борадаги фикри қандай?

— Қанийди барча билан бир-бир суҳбатлашиб чиқишнинг иложи бўлса! Лекин, айтишим мумкинки, ҳар бир жамоада соғ-

қабул қилинаётган келишувлар ва жамоа шартномалари бунда ғоят асқотмоқда.

Ходимларни жамоа-шартномавий қамраш даражаси 99,9 фоизни ташкил қилишининг ўзи кўп нарсани англатади. Энг муҳим жиҳат шуки, келишув ва жамоа шартномалари аҳамиятининг ортиши иш берувчи билан касабаси уюшма органларини қабул қилинган мажбуриятларни бажаришга янада масъулият билан ёндошишга ундайди. Дарвоқе, бу тўғридаги ахборотлар раёсат ва касабаси уюшма йигилишларида мунтазам равишда тингланиши

иш жойига бўлган меҳр-муҳаббатига чега туширмаслик. Чунки, яхши шарт-шароит ва соғлом муҳит унумдорликни ошириш билан бирга эгалик ҳиссини ҳам шакллантиради.

— Мен бир ташкилотни билман: иш вақти тугагандан кейин ҳам бошлаб қўйган юмшини қизганиб, меҳнатта муккасидан кетган ходимларни раҳбар «нима қилиб ўтириб-сизлар, нима, уйларингиз йўқми?» дея қувиб юради.

— Ишчи-хизматчининг ўз ишига бу даражада меҳр қўйиши, албатта, бежизга эмас.

ёшдан 3 ёшгача фарзандлари тарбияси бўйича таътилда бўлган ходимларга моддий ёрдам кўрсатилди.

Бу молиявий жиҳатдан ўзини ўзи таъминлай олиш имкониятига эга бўлган барча корхона, муассаса ва ташкилотларга хос. Лекин бир нарсага эътиборингизни қаратишни истардим. Шундайки, ўтган йили 6782 нафар ходимга касб маҳорати ва меҳнатдаги ютуқлари учун устама ҳақ белгиланди ва ҳар ойда ўртача 17,2 минг сўмдан тўланди.

(Давоми 2 бетда)

МАРКАЗИЙ БАНК АХБОРОТИ	1 Австралия доллари 1016,67 1 Англия фунт стерлинги 2461,72	1 БАА дирҳами 340,75 1 АҚШ доллари 1251,13	1 ЕВРО 1670,88 1 Россия рубли 48,10	1 Хитой юани 161,90 1 Кувейт динори 4324,68	1 Турк лираси 900,09 1 Япон иени 106,19
---------------------------	--	---	--	--	--

Қутлов

Эзгуликка иштиёқманг

Мақсуда Мурзаевани таниганлар уни яхши билишадди: тиниб-тинчимас, питракт бу аёлни хотиржам ҳолда кўриш қийин. Доим ҳаракатда. Инсон нимага эришса, ўз ҳаракати туфайлидир, деганлари рост экан. Ёшлигидан адабиётга ошно Мақсуда опа ўқитувчи бўлиб юрган чоғларида ҳам янгиликка интилувчанлигини ташламади. Унга эҳтиром кўрсатилиб, «Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими аълочили» нишони берилгани бежиз эмас. Дарвоқе, у ҳозирда Катта Дўмбиробод маҳалласининг хотин-қизлар кўмитаси раиси ҳамдир.

Айни пайтда М. Мурзаева Ўзбекистон таълим ва фан ходимлари касаба уюшмаси Марказий Кенгаши ижтимоий-иқтисодий ҳимоялаш бўлими мудир лавозимида ишламоқда. Бағрикенглик, софдиллик, самимийлик, инсонларга эзгулик улашиб яшаш опага хос фазилат. Унинг гайрат-шижоати, элпарварлигига атрофдагиларнинг ҳаваси келади.

Тўрт нафар фарзанднинг меҳрибон онаси, 11 набиранинг сеvimли бувиси Мақсуда опа ўзининг 55 ёшини қарши олаяпти. Унга соғлик-омонлик, ишларига баракотлар тилаймиз.

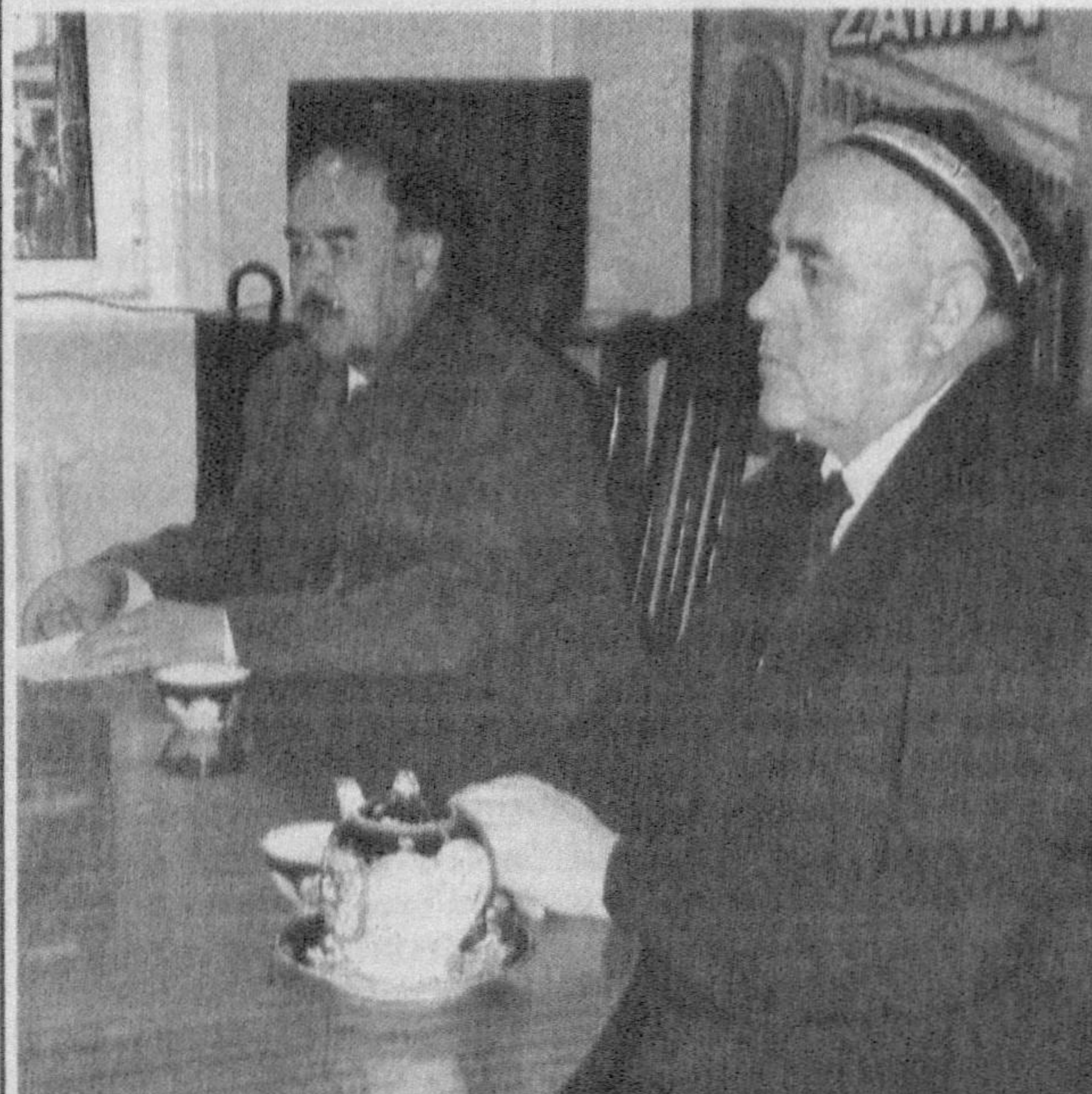
Тадбир

Тилингни ихтиёрингда асрағил...

Миллатнинг фикрлаш даражасини кўтарувчи, номини юксакларга олиб чиқувчи восита, шубҳасиз, маънавийдир. Маънавият — халқ онги, тафаккури, бугуни ва эртасининг кўзгуси. Бу кўзгунинг тиниқлиги миллат келажакнинг порлоқлигидан далolat беради. Шу ақидага амал қилган ҳолда юртимизда кишиларнинг маънавий дунёқарашини бойитиш борасида кўплаб хайрли ишлар амалга оширилмоқда.

Куни кеча шаҳар савдо, матлубот кооперацияси ходимлари ва тадбиркорлар касаба уюшма кенгаши ҳамда «Тошбозортайёрловсавдо» бирлашган касаба уюшма кўмитаси ҳамкорлигида Чилонзор буюм бозори маъмурий биносидан ўтказилган давра суҳбати ҳам ана шулар жумласидандир. Президентимизнинг «Миллий ғоя тарғиботи ва маънавий-маърифий ишлар самарадорлигини ошириш тўғрисида»ги қарори ижросини таъминлаш мақсадида ташкил этилган тадбирнинг асосий мавзуси миллий тил ва унинг бугунги ҳолати хусусида бўлди.

«Тошбозортайёрловсавдо» бирлашган касаба уюшма кўмитаси раиси А. Эргашев давра суҳбатини очар экан, тилимизнинг софлигини сақлаш, бу ҳақда қайғуриш фақат му-

тахассисларнинг эмас, ҳар бир ўзбек фарзандининг бурчи эканлигини таъкидлади. Тадбирда ЎЗМУ журналистика факультети доценти З. Тоҳиров сўзга чиқиб, йиғилганларга «Давлат тили ҳақида»ги Қонун ва унинг ижросига доир муҳим маълумотлар ҳақида атрофлича тушунча берди.

Дилдора РАҲМОНОВА

(Боши 1-бетда)

Бирни бирига ҳавас қилиб, бири бирдан ўтаман деб ишлаганга не етсин. Соғлом рақобат бор жойда иш фақат олдига босади, маҳорат сайқал топади, малака ортади.

— **Меҳнатга лаёқатсизлик варақалари асосида тўловлар 2007 йилдан бошлаб корхона ҳисобидан амалга оширилади. Демакки, ходимларининг касал бўлмаслигидан корхона ҳам манфаатдор. Шундан келиб чиқиб меҳнатга лаёқатсизлик варақалари энг кам қайд этилган корхоналарни Марказий кенгаш томонидан рағбатлантириш йўллари ўйлаб кўрилганми?**

— Ташаккур, жуда

бўлса ҳам спорт билан шуғулланиш имкониятини берувчи ўзига хос бурчаклар ҳосил бўлди. Ростда, битта теннис столи олиш ёки волейбол майдончасини яратиш ёки бўлмаса, тренажёр залига эга бўлиш ҳеч қийин эмас. Муҳими, иштиёқ бўлса бас. Қарабсизки, танаффус пайтлари ёки ишдан кейин бир пасгина мушаклар чигили ёзилса, киши кун бўйи чарчоқ нималигини билмай юради, иши ҳам юришади.

Ўтган йил тажрибаси бошлаган ишимизни давом эттиришни, унга янги-ча мазмун киритишни тақозо этмоқда, албатта. Ўзбекистон алоқа ва ахборотлаштириш агентлиги ҳамда Алоқа ходимлари касаба уюшма Марказий

оғзаки мурожаатлар таҳлилига кўра, меҳнат шартномасини бекор қилиш, иш жойларини қисқартириш ва ходимларни иш билан таъминлашга оид масалалар (8 та ҳолат), ҳодимларга жамоа шартномаларида кўзда тутилган кўшимча имтиёзлар ва моддий ёрдам бериш (4 та ҳолат), соғлиққа етказилган зарар учун тўловларни ундириш (5 та ҳолат) тўғрисидаги шикоятлар кўриб чиқилди.

Қайд этилган ёзма мурожаатнинг 21 тасида, яъни 87 фоизда ходимларнинг қонуний талаблари ифодалангани учун қаноатлантирилганлигини ҳамда ўрганишлар натижасида ариза ва шикоятлар ўз исботини топганлигини алоҳида таъкидлаш жоиз.

қилинган асоссиз деб топилди, у 24 феврал куни ўзининг аввалги ишига тикланди ва унга мажбурий равишда бекор юрган вақти учун ойлик ўртача иш ҳақи ундириб берилди.

Фикримизча, айрим раҳбарлар томонидан ходимларнинг қонуний меҳнат ҳуқуқларини назар-писанд қилмаслик, Меҳнат кодексини талабларини бажармаганлиги учун уларга етарли даражада жавобгарлик қўлланилмаслиги туфайли, одамлар жабр кўрмоқда, бу уларни шикоят ва аризалар билан турли идораларга мурожаат қилишга мажбур қилмоқда. Товон ундириб берилди, ишига тикланди каби натижаларга эришиш учун қанчадан-қанча ташкилот овораи-

«...Алло, бизни эшитаяпсизми?»

ажойиб таклифни ўртага ташладингиз. Буни албатта ўйлаб кўрамиз. Лекин, ўйлайманки, биз бу борда илк қадамларни аллақачон ташлаб улгурганмиз. Яъни, Ҳомийлар ва шифокорлар йилида соҳа ходимларига спорт билан шуғулланишлари учун шароит яратиш мақсадида «Энг яхши шароит яратган корхона» кўрик-танлови эълон қилган эдик. Якуни бўйича қўшма қарор эълон қилиниб, натижалари жойларга етказилди ва 2007 йилда ҳам ушбу тадбирни давом эттириш тавсия этилди.

Аваллаббор, бунинг учун ташкилий масалага жиддий эътибор қаратилди. Яъни, соҳа ходимлари соғлигини мустаҳкамлаш, спортни омалаштириш, бир сўз билан айтганда, спорт билан шуғулланишни уларнинг кундалик турмуш тарзига айлантиришга шароит яратиш мақсадида алоқа ва ахборотлаштириш агентлиги тизимидаги акциядорлик компаниялари, жамиятлари (уларнинг таркибига кирувчи корхоналар, филиаллар, боғламалар, цехлар), корхона, ташкилот ва муассасаларда мавжуд бўлиши шарт ҳисобланган спорт ашёларининг рўйхати тасдиқланди.

Кўрик-танлов ўйлаганимиздан ҳам аъло даражада ўтди. Совринли ўринлар куйидагича тақсимланди: биринчи ўрин «Ўзбектелеком» акциядорлик компаниясининг «Бухоро-Тошкент» филиалига насиб этди. «Ўзбекистон почтаси» очик акциядорлик жамияти Самарқанд филиали жамоаси иккинчи ўринга лойиқ деб топилди. Учинчи ўринни «Матбуот тарқатувчи» акциядорлик компанияси Бухоро вилояти «Матбуот тарқатувчи» шўба корхонаси қўлга киритди.

Ўйлаб қарасак, жуда яхши иш қилган эканмиз. Баҳонада қарийб барча корхоналарида кичикроқ кенгаши раёсати буйруқ-қарорига биноан 2007 йилда голибларни рағбатлантиришга янада жиддийроқ аҳамият берилди-ган бўлди. Аслида бу давр тақозоси. Меҳнатга лаёқатсизлик учун тўланадиган маблағларни корхонада шарт-шароитни яхшилашга сарфлаш икки жиҳатга кўра яхши. Биринчидан, биз йиллар оша орзу қилган соғлом турмуш тарзи таркиб топса, иккинчидан, меҳнат жараёнида кутилмаган ҳолатларга йўл қўйилмайди. Бу — маҳсулот сифатига путур етмайди ва миҳозга кўрсатиладиган хизматда узиллишлар бўлмайди, деганидир.

Масалан, «Қашқадарё телеком» филиалининг Яккабоғ телекоммуникация боғламаси ходимларига ноқулай иқлим шароити учун ойлик иш ҳақига 20 фоизлик устама ҳақ тўлаш тўғрисида мазкур филиал директорининг буйруғи чиқарилишига эришилди. Шунингдек, Деҳқонобод туманида почта-алоқа бўлими бошлиғи Жўрабек Арабовга нисбатан қўлланилган интизомий жазо чораси асоссиз деб топилди ва у ўзининг аввалги ишига тикланди. Андижон шаҳрида яшовчи Мўятабархон Самидинованинг иш стажини тиклаш тўғрисидаги аризаси қаноатлантирилди. Иштихон туманилик Эркин Турсунов мутахассислиги бўйича иш билан таъминланди.

— **Касаба уюшмаси меҳнаткашлар ҳақ-ҳуқуқининг ҳимоячиси. Ҳеч қаерда иши битмаган ишчи-хизматчи охир оқибат касаба уюшмасига мурожаат қилади. Ишонч оқланса — яхши, оқланмаса-чи?**

— Авваллаббор айтишим лозимки, ёзилган ҳар бир ариза ёки мурожаат ортда инсон тўқдири ётади. Шунинг учун ушбу хатларни текшириш зиммасига юкланган мутахассисдан масалага ўта хушёрлик билан ёндошиш талаб этилади. Кейин, дўппи олиш кифоя қилинган жойда бошини танадан жудо қилишга ошиқиш ҳам тўғри эмас. Шундай қилиш керакки, қонунийликдан заррача бўлсин чекиниш бўлмасин. Адолатнинг қарор топиши эса ҳеч кимнинг кўнглини заҳа қилмайди. Ҳамма гап ана шунда.

Марказий кенгашга ўтган йили тушган 24 та ёзма ариза ҳамда 46 та

сарсон бўлмайди, ахир. Бас, шундай экан, ҳаммаси адолат тантанасига оид бўлиши, яъни меҳнат жамоасида қонун талаблари бажарилишини таъминламаган ёки ходимларнинг қонуний ҳақ-ҳуқуқларини бузишда айбдор бўлган раҳбар шахслар интизомий жавобгарликка тортилиши даркор. Кези келганда айтишим лозимки, бу йўналишда бизнинг соҳада муайян ишлар амалга оширилган. Тармоқ келишувининг «Иш ҳақи, компенсация, кўшимча тўловлар ва пул мукофотлар тўлаш тартиби» бобининг 8.5 бандида шундай жумла бор: «Иш берувчининг айби билан иш ҳақи мунтазам равишда ўз вақтида тўланмаган ҳолларда (йилга икки ва ундан ортқ марта), унинг эгаллаб турган лавозимига мувофиқлиги тўғрисидаги масала кўриб чиқилади».

Биз бунга ўн бир йилдан бери амал қиламиз ва эҳтимолки, шу боис тармоқда иш ҳақидан қарздорликка барҳам берилган. Инсон ёлғиз ҳолда яшай олмайди, жамият ичиди, ана шу жамиятнинг узвий бир бўлаги сифатида умргузаронлик қилади, бир қарашда шахсийдек туюлган орзу-умидларини амалга ошириш баробарида жамиятга ҳам фойдали амаллари билан ўз улушини кўшиб боради. Ҳаёт фалсафаси ҳам шундан иборат, унга фойдали иш эса ҳар кимнинг виджонига ҳавола.

Яна бир мисол. Тўрткўл туманида яшовчи почта ходими Маҳмуддин Мухановга нисбатан иш жойи қисқартирилганлиги сабабли меҳнат шартномаси бекор

Суҳбатдош:
Зайниддин РИХСИЕВ

Мулоҳаза

Мустақиллик йилларида ўзбек матбуоти катта ютуқларга эришди. Бу ютуқлар фақат газеталар, журналлар, радиолар ва телестудиялар сони кўпайганлиги билан ифодаланмайди. Уларнинг мазмун-моҳияти ва йўналишлари ҳам ўзгариб кетди. Энг муҳими, мустақил ва нодавлат оммавий ахборот воситалари пайдо бўлди. Матбуот эркинлиги таъминланди. Ҳатто давлат нашрларида ҳам цензура йўқолди. Биз журналистлар соҳифага қўйилган материалларимиз ўтармикан, деб юрак ҳовучлаб ўтирмайдиган бўлдик. Ишқилиб ёзганимиз қолиб кетмаяпти. Танлов имкониятимиз катта.

Энди биз собиқ иттифоқ давридагидек, марказ сайрагандек сайрамасдан ёки ўзгалардан нусха кўчирмасдан эркин фикрлаб, эркин ёзаямиз. Ўзбек журналистлари бугун ҳақонда юз бераётган воқеа-ҳодисаларга ҳамда сиёсий жараёнларга ўз нуқтаи назарлари билан баҳо бермокдалар. Баъзи ёш ҳамкасбларимизнинг халқро шарҳларини ўқиб сеинганимдан ўзимни қўйишга жой тополмайман ва қўнғироқ қилиб табриклайман. Илгари сиёсий шарҳловчилик ваколотиға бармок билан санарли кишиларгина эга эдилар.

Ёш ҳамкасбларимга бир нарсани айтиб ўтишни жуда жуда истар эдим. Илгари совет давлати раҳбарлари журналистлар билан мулоқотда бўлишмасди. Масалан, Хрущев йиғилишлардаги узундан-узоқ нутқларида баъзан журналистлар шаънига бир оғиз сўз айтиш билан (эҳтимол кўёви журналист бўлгани учундир) чегараланган бўлса, Брежнев давлатни салкам йиғирма йил бошқарган бўлишига қарамасдан мухбирларга бир марта ҳам интервью бермаган. Ундан ўтиб бошқа раҳбарлар ҳам журналистлар билан очик мулоқотга киришишдан ўзларини олиб қочишган. На собиқ иттифоқ микёсида ва на республика микёсида бўлсин журналистлар журъат этиб биринчи раҳбарга савол беришолмаган. Бундай имконият бизга фақат мустақилликдан кейин яратилди. Президент Ислам Каримов дастлаб ўша тарихий 1991 йилда «Халқ сўзи» газетасига интервью берган бўлса, кейинчалик бундай интервьюлар кўплаб нашрлар юзини кўрди. Охириги марта «Туркистон-пресс» нодавлат ахборот агентлигига берилган интервьюдан яхши хабардорсиз. Бундан ташқари турли учрашув ва анжуманларда, расмий ташрифлар пайтида, аэропортларда, бунёдкорлик ишларини кўздан кечириш жараёнида ва бошқа ҳолатларда Президент билан журналистлар ўртасида бўлаётган очик ва тўғридан-тўғри мулоқотларни кўриб турибсиз. Бундай мулоқотлар журналистлар фаолиятига давлат микёсида эътибор берилаётганлигидан далолат беради. Аслида бу юксак ишонч бўлиб, бизнинг зиммамизга катта масъулият юклайди.

Ҳўш, биз бу ишончни қай даражада оқлаяпмиз?! Зиммамиздаги масъулият ҳиссини сезяпмизми-йўқми? Қаерларда ижобий ўзгаришлар кўзга ташланипти-ю қаерларда йўқ? Албатта, мен бу саволларга ўз кузатишларимдан

келиб чиқиб жавоб излайман. Аввало, буни хулоса эмас, фикр-мулоҳаза ўрнида қабул қилишингизни истардим. Фикр эркинлиги ҳар биримизга шундай ҳуқуқ беради.

Биринчи айтадиган гапимиз шуки, аксарият газеталарда ҳамон бир хиллик, жанрлар қашшоқлиги мавжуд, қарорлар ва дастурлар шарҳларида юзаклик, яъни таҳлил қилиш, муносабат билдириш ва ҳаётий мисоллар билан боғлаш ўрнига цитатабозлик ҳамда статистик ҳисоботларни қалаштириб ташлаш кузатилмоқда. Масалан, ўтган йил якунларига бағишланб Вазирлар Маҳкама-

яқунланди. Демак, белгиланган вазифалар бўйича жойларда шу пайтгача қандайдир ишлар қилинди, ҳозир ҳам қилинапти. Айрим нашрларда ана шу ишлар кўрсатилмасдан, аксинча, яна дастурдан цитата кўчиришлар давом эттирилмоқда.

Ноқулай бўлса ҳам айтилик, айрим газеталарнинг асосий материалларини хабар ва корреспондентиялар ташкил этади. Бошқа жанрлар деярли йўқ бўлиб кетяпти. Берилаётганлари ҳам асосан турли ахборот агентликларидан ҳамда интернетдан олинаётган ва бошқа манбалардан кўчирилаётган материаллар. Бундай пайтда ўринли савол туғилади: газеталарнинг ўз ходимлари нима иш қилишяпти? Ўзлари ёзишмаса, жанрларнинг хусусиятларини билишмаса, матбуотнинг жамият олдидаги бурчини англаб етишмаса, кўчирмачилик билан жон сақлашса, эҳтимол улар журналистикадан беҳабар одамлардир? Истиҳола юзасидан номини айтмайман, илгари ҳамма севиб ўқийдиган бир газета бўларди. Мавзуларнинг рангбаранглиги, жанрларнинг тур-

ди. Уни туширган пулининг қанча фоизини олишгина қизиқтиради. Шунинг учун газетанинг юзи, кўзи, шаъни бўлган материалларни тайёрлайдиган маҳоратли ва қобилиятли журналистлардан ҳадеб пул туширишни талаб қилавериш ҳам мақсадга мувофиқ эмас. Шундоқ ҳам ҳар бир жамоада реклама ва тижоратга мойил ходимлар бўлади. Пул туширишни ўшаларга қўйиб бериш, бошқалардан янги мавзу ва долзарб мақолалар талаб қилиш керак.

Бор ҳақиқатни очик айтиш керак, журналистлар сафида маҳоратни манфаатга алмаштирган ҳамкасбларимиз ҳам йўқ эмас. Улар буюртма бўйича ишлашади. Яъни, моддий ёки бошқа манфаатдан келиб чиқиб, бировни танқид қилишади ёки мақташади. Тижорат ниқобида ёки яширин ҳолатда амалга ошириладиган бу иш аслида ёмон иллат бўлиб, аввало, журналист деган юксак номга, қолаверса, газетанинг шаънига доғ туширади. Матбуотнинг ҳолислиги ва ҳаққонийлигига путур етказилади. Халқнинг орасида эса матбуотга ва журналистга ишонч йўқолади, газеталар саҳифаларида кўпроқ ҳалол-

ойга яқин ўз кўрсатувларини фоҳишалардан бошлади. Ҳар куни 48 марта такрорланишини эътиборга олсангиз, хаёлингизни дунёнинг бошқа ташвиши йўқ экан-да, деган фикр чулғаши ҳеч гап эмас. Шунинг учун олди-қочдида қандайдир меъёр бўлиши керак. Бу газеталарга ҳам тегишли гап.

Афсуски, олди-қочди нарсаларни ёзадиган газеталар кўпайиб кетди. Уларни санаб санамоғига етолмайсиз. Кўпи кўчирмачиликка ўрганган. Турли манбалардан кўчириб, муаллиф сифатида ўз имзоларини қўяётган ҳамкасблар ҳам бор. Илгари роман ёки қисса ёзиш ижодий муҳитда эътибор тортадиган катта воқеа саналган бўлса, ҳозир сюжет ўғирлаб, қаҳрамонлар номини ўзгартириб бир-икки ҳафтада битта саргузашт-қисса ёзиб ташлаш оддий воқеа бўлиб қолганидек, олди-қочди мақолалар ёзиш ҳам тажриба ва маҳорат талаб этмай қолди. Шундай мақолаларни ўқишга ўрганган ёшлар миллий гоё ва мафқуранинг моҳиятини қаёқдан билишсин? Бу борада қабул қилинган қарорнинг ижросини таъминлаш юзасидан олиб борилаётган саъй-ҳаракатларнинг самараси қай даражада бўлади? Умуман, маънавиятсизликни тарғиб қиладиган матбуот миллий мафқурага зарар етказмайдими?

Шунинг учун ўзбек миллий матбуотини, ўзбек журналистикаси асослари ва қадриятларини ҳар хил бетайин нашрлар фаолияти билан боғламаслик керак.

Албатта, асосий газеталар — ҳукумат ва

партия нашрлари, турли вазирлик, муассаса, идора, жамоат ташкилотлари муассислигида чиқаётган газеталар қизиқарли, мазмунли, ранг-баранг ва ҳозиржавоб бўлишлари шарт. Бунинг учун, аввало, журналист кадрлар танлашда адашмаслик керак. Бунда мутахассиснинг дипломи, чет тилни билиши ёки хорижда ўқиб келганлиги эмас, балки тажриба ва маҳорати, фикрлай олиш, дунёни англаш ва идрок этиш қобилияти муҳим. Буни танлов ҳамда синов асосида аниқлаш мумкин. Фикрлай олмайдиган журналист хабардан ёки корреспондентиядан бошқа жанрда ёза олмайди. Ҳозир ҳатто йиғилишлардан ҳам ҳисобот ёки репортаж ўрнига хабар ёзиш билан чегараланиб қолинапти. Таниш-билишчилик, ошна-оғайнигарчилик, маҳаллийчилик, таъмагирик — булар ижодий жамоаларда кадрларни тўғри танлашга тўсиқ бўлаётган иллатлардир. Бу иллатлар бартараф этилмас экан, газетани севиб, излаб топиб, қизиқиб, мириқиб ўқийдиган қилиб чиқаришнинг иложи йўқ.

Юқоридаги фикр-мулоҳазалардан кўзга тан мақсад бўловчи танқид қилиш ёки ҳакамликка даъвогарлик эмас, аксинча, ишимизни яхшилаш юзасидан мунозарага даъват. Ватан, жамият, халқ олдидаги бурчимиз, зиммамиздаги масъулият, журналистлик шаъни шунга тақозо этади. Газетанинг, умуман, матбуотнинг номи улуғ, қалам ҳақининг эса нони ширин. Ижодимиз шунга яраша бўлгани яхши.

Иброҳим НОРМАТОВ

Давр билан ҳамнафас бўлайлик

Ижодда бир қолипга тушиб қолиш — ташаббусни, изланувчанликни ва ҳозиржавобликни сўндирди

сида бўлиб ўтган мажлис билан боғлиқ ҳолатни олайлик. Президентнинг маърузасида қаерда ва қайси соҳада аҳвол қандайлиги, ютуқ ва камчиликлар нимадан иборат эканлиги, кўндаланг бўлиб турган муаммоларнинг моҳияти очик-ойдин баён қилинди. Баъзи газеталар, асосан бир неча нашрлар маърузада баён қилинган қоида ва хулосаларни жойлардаги ҳаётий мисоллар билан боғлаб шарҳлаш ёки таҳлил этиш ўрнига бир неча сонлар мобайнида маърузадаги айрим хатбошиларни айнан бериб кўяқолиш билан чекланишди. Ҳеч бўлмаса уларга бир оғиз шарҳ ҳам беришмади. Бу энг осон йўл. Цитата берилди, тамом-вассалом, маъруза тарғиб қилинди. Унда маърузанинг моҳиятини, баён қилинган қоида ва хулосаларнинг аҳамиятини, жамиятимизда ва ҳаётимизда бўлаётган ўзгаришларни газетхонга ким тушунтириб беради? Албатта, бу журналистнинг бурчи. Агар у ўз вазифасини фақат цитата кўчиришдангина иборат деб билса ва шунга ўрганиб қолса, фикрлаш қобилиятдан мутлақо ажраб қолади.

Баъзи газеталарда бундай ҳолатни «Ижтимоий ҳимоя йили» давлат дастурига муносабатда ҳам кўриш мумкин. Дастурда ундай дейилган, дастурда бундай дейилгандан нарига ўтилмайди. Цитатабозлик одат тусига кириб қолган. Жойларда дастурнинг ижросини таъминлаш бўйича тадбирлар ишлаб чиқилган. Уларнинг ижро мuddатлари бор. Мана, йилнинг биринчи чораги ҳам

ли-туманлиги, ҳаётий муаммоларни кўтариб чиқишдаги ҳозиржавоблиги билан газетхонларнинг эътиборини қозонган эди. Бу нашр ҳозир ҳам чиқяпти, бироқ деворий газетага ўхшаб қолган. Албатта, журналист бўлганимиз учун жонимиз ачийди.

Журналистика соҳасида мамлакатимизнинг ижодий имкониятлари катта. Биздаги ижодий кучлар биргаликда ҳар қандай газетани ўқишли қилишга қодир. Бу кучларни жалб қилишга газетанинг ўзи интилиши керак. Юқорида биз назарда тутган газетага ҳам бу борада ҳеч ким тўсқинлик қилмайди. Газетанинг шундай аҳволга тушиб қолишига ижодий жамоанинг ўзи сабабчи. Ўзининг қобилиятли ва ҳозиржавоб муаллифларига таянмаган, янги муаллифлар ахтармаган, ижодий ходимлар маҳоратини оширишга эътибор бермаган, жамоада лоқайдлик ва ўзибўларчиликка йўл қўйган, ишда бир қолипга тушиб қолган газета инқирозга юз тутди. Бундай пайтда мажбурий обунага таяниб жон сақлаш билан вазиятдан чиқиб бўлмайди.

Умуман, журналистикада маҳоратни тижоратдан ажрата билиш керак. Агар журналист ўз маҳоратини ошириш устида ишламасдан, фақат таҳририят учун пул топиш билан овора бўлиб қолса, у мухбир эмас, реклама идораси ходимига айланиб қолади. У шу куннинг долзарб мавзуси, қарорларнинг бажарилиши, муаммолар ҳақида эмас, кун-у тун даромад ҳақида ўйлай-

пок ва диёнатли инсонлар эмас, аксинча, турли қингир йўллар билан бойлик орттирган пулдор одамлар ҳақида ҳикоя қилинадиган бўлади. Афсуски, айрим газеталарда давлат аҳамиятига эга, сиёсий, иқтисодий ва ижтимоий жиҳатдан муҳим ҳисобланган, шу куннинг долзарб масалалари кўтарилган материаллар кичик сарлавҳаларда, эътиборсиз ҳолатда ички бетларга кўримсиз қилиб берилади, қандайдир олди-қочди воқеа-ҳодисалар, маънавиятсизлик ва ахлоқсизлик билан боғлиқ ҳолатлар ҳақида ҳикоя қилинган ёки бир бойваччанинг шахсияти, ҳаёти ва фаолияти тўғрисида ёзилган материаллар кўзга кўринарли жойга, катта-катта ҳарфларда терилган сарлавҳа ва рукнларда безаб, ёйиб берилади.

Менимча, олди-қочдида алоҳида урғу бериш бизнинг миллий матбуотимизга, умуман, барча тўрдаги оммавий ахборот воситаларимизга ярашмайди. Мен «Би-Би-Си», «Евроњьюс», «Вести», «Время», «Сегодня» — ҳаммасини кўриб бораман. Жуда кўп ҳолларда кўрсатувни одам ўлдириш, портлаш, ёнғин, тошқин, авария, суиқасд, ўз жонига қасд қилиш ва бошқа ҳолатлар-у ваҳшийликлар ҳақидаги хабарлар ҳамда тасвирлар билан бошлашади. Шу нарсаларни охиросида беришса бўлмасмикин, дейсан баъзан ўйланаиб. Вужудингизни ваҳима босганидан кейин бошқа хабарларнинг аҳамиятини идрок етолмай қолар экансиз. Бир сафар «Евроњьюс» бир

Кўзгуга қараган одам чиройидан кўра нуқсонини қидиришга тушади.

Ўзингизни чиройлиман десангизгина бошқалар ҳам шуни тасдиқлайди.

Сиз ўзингизни хунукман деб, бир вақтнинг ўзида бошқаларга ёқинингиз мумкин.

Ички зиё ва қалб ҳарорати — бу гўзалликнинг асл исмидир.

Одамларнинг қийиқ тишларингиз билан заррача иши йўқ, аммо улар жон деб табассумингизни қабул қилади.

Ҳамма ташқи кўриниши ҳақида қайғуради, чунки кўпчилик ташқи кўринишга қараб баҳо беради, деб ўйлайди. Рухшуносларнинг таъкидлашича эса, қанча кўп кўзгуга тикилсак, шунча одамларни ўзимиздан итарамиз. Кўринишга қаттиқ эътибор бермайдиган одам энг гўзал инсондир.

Чиройли бўлишни истайсизми? Гўзал бўлишни исташ табиий интилиш. Чунки истараси иссиқларга яхши муомалада бўлишади, она ҳам ёқимтой фарзандини бошқача суюди, ўқитувчи ва иш берувчи ҳам уларга "чегирма" қилади. Ва ниҳоят улар севимли ёр бўлади. Уларга ҳатто судда ҳам қаттиқ чора кўрилмайди. Буларнинг бари ёлгон ва сиз ўзингизни "чиройлилар клуби" аъзоси эмасман, десангиз катта хато қиласиз.

Балки сиз тасаввурингиздаги қиёфангиздан-да мафтункордирсиз?

Рухшуносларнинг фикрича, одам доим ҳам ўзига холис баҳо бермайди. Кўпчилик ўзига, кўринишга танқидий кўз билан қарашга мойил. Кўзгуга қараган одам чиройидан кўра нуқсонини қидиришга тушади. «Манави одамга қирра бурун шундай ярашадики, бу унинг қатъийлигининг белгисига ўхшайди. Менинг бурним эса юзимга ҳечам ярашмайди». Қайсидир меҳмондорчиликда ўзимизни энг чиройли ё энг хунук деб биламиз. Айнан ўша куни бошқа бир вазият туфайли фикримиз яна ўзгаради. Агар кўринишимиз ҳақда ўз фикримиз бўлмаса, дўст ва яқинларимиз гапларига ишонмасак, ўз-ўзидан бегоналарнинг бизга қандай баҳо беришига қизиқамиз. Айнан шу мақсадда европаликлар интернетда фотосуратлар сайтини яратишган. Исталган киши аноним равишда ўз суратини одамлар ҳукмига ҳавола қилади. Кунга икки миллион одам асл қиёфасини билиш учун шу сайтга кириб кўради. Бу одамлар ўзига нақадар ишонмаслигига яққол далилдир.

Бир яхши хабар бор: эҳтимол, ўйлаётганингиздан ҳам чиройлидирсиз. Биласизми нега? Чунки бошқалар ҳам ўз нуқсонини ўйлаш билан овора, сиз уларга чиройлироқ бўлиб кўринасиз. Агар сиз ҳам уларга ўта синчков ва танқидий ёндошсангиз, ўзингиз улардан чиройли эканингизга амин бўласиз. Демак, миянинг энг ноёб хусусиятларидан бири — жисман ўзгармай туриб қиёфангиз ҳақидаги маълумотни ўзгартиришдир. Ўзингизни чиройлиман десангизгина бошқалар ҳам шуни тасдиқлайди. Буни руҳий пардоза деса бўлади: қиёфангиз бетақдор ва ноёблигига ишонч ҳосил қилсангизгина, ҳақиқатда чехрангиз ёришади.

Нега ўзимиз ҳақимиздаги

фикр баҳор шамолидек ўта ўзгарувчан? Кўчада бироз сайр қилиб қайфиятингиз ўзгаради. Мияда тўхтовсиз равишда ахборот йиғадиган сенсорлар бор. Агар ўзингиздан хунук одамлар қуршовида бўлсангиз, ўзингизни чиройли, акс ҳолда эса хунук деб биласиз. Таққослаш ўз-ўзидан ва жуда тез содир бўладиган жараёндир. Ўз қиёфангиз ҳақидаги тасаввур мана шундай мингларча таққослашлардан ҳосил бўлади.

«Бўйим 1,55 см бўлишига қарамай жуда келишганман», — дейди малакали косметолог Нодира Шарипова. У ўзи шундоқ ҳам чиройли бўлган қизларнинг яна-да чиройли бўлишига ёрдам беради. «Аммо олдимга ҳар куни келишган, бўйи узун, озгин қизлар келаверганидан ўзимни бесўнақайдек ҳис қиламан. Кечга бориб, яна аввалгидек ўзимни ёқимтой деб ўйлай бошлайман. Бир кунда икки оламда яшаётгандекман».

Аёлларнинг ижтимоий муносабати ва муваффақияти қисман кўринишга боғлиқ бўлгани учун улар атрофдагиларнинг фикрига ўта таъсирчан. «Аёл ўзига баҳо бермоқчи бўлса, кўпинча ўзини дунёдаги энг чиройли актриса ва фотомоделлар билан солиштиради. Бу нотўғри ва ноҳолис таққослаш усули. Ўз интеллектуал қобилиятингизни билмоқчи бўлсангиз, ўзингизни Эйнштейн билан эмас, сизга анча яқин бўлган одам билан таққосланг. Шунда адашмайсиз», — дейди рухшунослар. Улар галати бир тажриба ўтказишди. Бир гуруҳ аёл ва эркекларни математика бўйича имтиҳон қилишди. Ҳар икки жинснинг мантиқий фикрлаш қобилияти бирдек, фақат бир шарт билан — агар улар бирдек кийинган бўлса. Эркекларни ички кийимда яна бир бор имтиҳон қилишганда, уларнинг фикри хаёли ташқи кўринишида бўлгани сабабли кўп хато қилишган.

Ўзига жуда катта эътибор берадиганлар кўпинча хунукман, деб ўйлайди. Айниқса, кўпчилик олдида қобилиятини намойиш қилишдан қўрқадилар. Бундай одат ҳаммага таниш: уйдан жуда зарур бўлганда чиқади, кўздан йироқда ўз дунёси билан банд бўлишади. Рухшуносларнинг кузатишича, аслида бундай одамлар жуда кўпчиликка ёқади. Демак, энг муҳими — ички кўзгумизнинг алдамаслиги. Сиз ҳам ўзингизни хунукман деб ўйлаб бир вақтнинг ўзида бошқаларга ёқинингиз мумкин.

Ўзимизни чиройли ё хунук деб билишимиз ота-онамизга ҳам боғлиқ. Боланинг ташқи кўринишига катта эътибор бериш, унга тоза-кирлигини

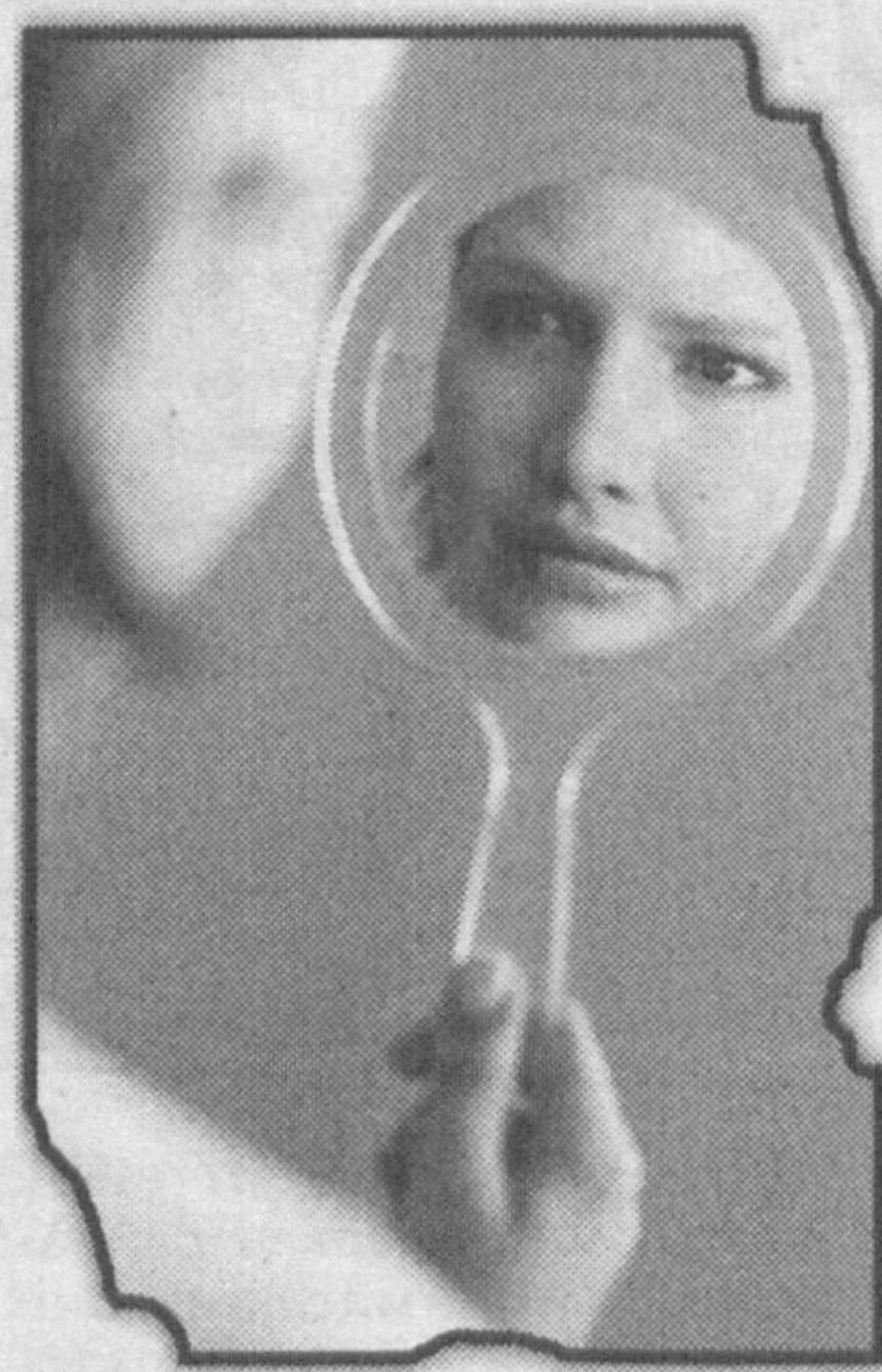
тишдир», — дейди Майн университети психолог-профессори Т.Виллиам.

Аммо ҳар доим ҳам болалик инсоннинг ўзи ҳақидаги фикрига таъсир қилавермайди. Масалан, ўсмирликда кўпчилик ўзини озгин, бесўнақай, кучсиз деб тасаввур қилади. Вақт ўтгач тана тўлишиб, бу нуқсонлар йўқолади ва аввалги фикрдан қайтилади.

эслатиб туриш ҳам унинг ўзига паст баҳо беришига олиб келади. Очиқча-сига боласига «хунуксан» қабилда тамга босадиганлар ҳам йўқ эмас. «Фарзандни қандай бўлса шундайлигича қабул қилиш, ҳар бир нигоҳини табассум билан қаршилаш уни ўзига чиройли кўрсатишдир», — дейди Майн университети психолог-профессори Т.Виллиам.

латларга ўхшайди: чиройни наслдан олганлар ота-онасидан миннатдор бўлса, гўзал бўлишга тинимсиз интилганлар уни ишлаб топган нарсасдек қадрлайди. Аслида, гўзалликнинг на насл ва на қандайдир меъёрларга ҳеч қандай алоқаси йўқ. Ички зиё ва қалб ҳарорати — бу гўзалликнинг асл исмидир. Олимлар бу фикрни қуйидаги тажриба билан тасдиқлашди. Улар бир гуруҳ одамлар ўтирган хонага бегонани олиб кириб таништиришган ва ўтирганлардан таассуротларини сўрашган. Бегоналарга баҳо берганда кўпчилик ташқи кўринишига эмас, унинг характер хусусияти, хулқ-атворини ҳисобга олади.

Валери Уайт ўзининг «Бошқаларнинг сизга муносабати ҳақида нималарни билмайсиз?» деган китобида шундай дейди: «Агар бошқалар сиз ҳақингизда яхши тасаввур ҳосил қилишини истасангиз, аввало кийимингиз эмас, қанчалик самимий ва очик кўнгли эканингизга

қаришига йўл қўйманг. Агар яқинларингиз ё дўстингиз сизни чиройли эмассан, деб ишонтирса, бошингизни қотириб ўтирманг. Бу сизни бошқариш ва ҳаётингизга аралашининг энг осон ҳамда ўта тубан йўлидир. Чунки ҳеч ким бекордан-бекорга бировни танқид қилмайди. Агар улар чиройли бўлишингизни исташса, бошқача йўл тутган бўларди.

3. Фақат ўзингиз ҳақда ўйлаверманг. Бу сизни ўта шафқатсиз қилиб қўяди. Атрофингиздагиларга эътибор беринг, уларга ҳам қизиқиб кўринг. Дўстларингиз билан учрашинг, кўпроқ одамлар билан бўлинг, шунда ҳақиқатда ўхшаши йўқ эканингизни англайсиз.

4. Тана бир воситадир. У қотиб қолган, барқарор нарса эмас. Ундан юриш, рақсга тушиш, ишлаш учун фойдаланса бўлади. Аёлларга қараганда, эркеклар таналарига томоша қилиб эмас, ишлаётган, ўзгариб турадиган нарсага қарагандек қарайдилар. Организмдан хомашё сифатида моҳирлик билан фойдаланинг — спорт билан шуғулланинг, сузишга қатнанг, фойдали маҳсулотларни истеъмол қилинг. Албатта, натижасини сезасиз.

5. Ички косметикадан фойдаланинг. Бемаъни хавотирлар, луғатингиздаги «семиз», «озгин», «хунук» сўзларидан халос бўлинг. Кўринишдан ташқари бир дунё фазилатларингиз борлигини унутманг.

6. Ҳамма учун самимий бўлинг. Очиқкўнгли эканингиз ҳам, кийимингиз ҳам, ўзингизни тутишингизда билиниб турсин. Мода орқасидан қувиш сизни бадтар одамлардан итарайди.

7. Ёшнинг аҳамияти йўқ. Негага кирганингиз чиройли ё хунук қилмайди, муҳими, ҳар нарсани юрагингизга яқин олманг. Баъзан элликка кирганлар босиқ ва хотиржам бўлгани учун ҳам ёшларга қараганда чиройли кўриниши мумкин.

8. Чирой бахтли қўлмайди. Гўзаллар сиз ўйлагандек бахтли бўлавермайди. Яхшиликка ишониш ва интилиш, одамлар билан мустақкам алоқа қилиш инсонни чинакам бахтли қилади. Ижтимоий сўровларнинг кўрсатишича, бахтли одам — бу ҳар нарсанинг яхши томонини кўра оладиган одамдир. Қиёфангиз ички гўзаллигингизнинг акси эканини унутманг.

Гулгун СУЛТОНОВА тайёрлади

Чиройлиманми?

Хаёли «Чиройлиманми?» деган саволдан холи бўлганларнинг фикри жойида, улар мактабда ҳам, ишда ҳам диққатини йиғиб, вазифаларини яхши бажардилар.

Кўриниши чиройли бўлганлар аслида ўзига ишончи суст одамлардир. Чунки уларни фақат кўриниши учун макташди. Кўпчилик чиройли одам ўзига катта баҳо беради деб ўйлайди. Ундай эмас. Мафтункор одам ўзига ўта талабчан бўлиб, ўзини фақат чиройли либос ё соч турмаги бўлгандагина гўзалман деб ўйлайди. Дидига ёқмайдиган оёқ кийим ҳам уни хунук қилиб қўйиши мумкин. Гўзаллик ҳам бошқа фази-

эътибор беринг. Одамларнинг қийиқ тишларингиз билан заррача иши йўқ, аммо улар жон деб табассумингизни қабул қилади».

Кўзгу олдида камроқ туринг ва сизни алдаётган ички кўзгунгизни синдириб ташланг, шунда чинакам гўзал бўласиз. Ушбу маслаҳатларга амал қилсангиз гўзаллик сизнинг доимий дўстингизга айланади.

1. Ўзингизни гўзаллар билан таққосланг. Шу вақтгача ўзингизни бошқалар билан солиштириб ҳеч қандай натижага эришолмаганингизни тан олинг. Улар табиатнинг сизга ўхшаш бир ноёб санъат асари.

2. Бошқалар сизни бош-

Ҳуқуқий сабаблар

Савол: Иш берувчи меҳнат шартномасини бекор қилиш нияти ҳақида ходимни қандай муддатда огоҳлантиради?

Жавоб: МКнинг 102-моддасига асосан иш берувчи меҳнат шартномасини бекор қилиш нияти ҳақида ходимни қуйидаги муддатларда огоҳлантириши талаб этилади:

- ходимлар сони қисқарганлиги ёки корхонанинг тугатилиши муносабати билан бекор қилинганда камида икки ой олдин;
- корхона мулкдори алмашганда шу корхона раҳбари билан тузилган меҳнат шартномаси бекор қилинганда камида икки ой олдин;
- ходимнинг малакаси етарли бўлмаганлиги ёки соғлиги ҳолатига кўра бажараётган ишга нолойиқ бўлиб қолиши муносабати билан бекор қилинганда камида икки ҳафта олдин;
- ходимнинг айбли ҳаракатлар содир этганлиги туфайли бекор қилинганда камида уч кун олдин.

Ушбу огоҳлантириш муддатларига ходимнинг вақтинча меҳнатга лаёқатсизлик даври, шунингдек, давлат ёки жамоат вазифаларини бажарган вақт ҳисобга олинмайди (корхона тугатилиши сабабли меҳнат шартномаси бекор қилинган ҳоллар бундан мустасно).

Савол: Касаба уюшма кўмитасига сайланган ходимларга қандай кафолатлар белгиланган?

Жавоб: Ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда касаба уюшма кўмитасига сайланган ходимларга интизомий жазо қўллашга, шунингдек, маъмурият ташаббуси билан ишдан бўшатишга ҳамда уларнинг сайлов ваколатлари тугаганидан сўнг икки йил давомида маъмурият ташаббуси билан ишдан бўшатишга маҳаллий меҳнат органининг розилигини олиш талаб этилади. Асосий ишдан озод этилган ҳолда касаба уюшма кўмитасига сайланган ходимларнинг сайлов ваколати тугаганидан кейин уларга аввалги иши, бундай бўлмаса, аввалгисига тенг бошқа иш берилади. (МК 25-моддаси)

Савол: Ўн саккиз ёшга тўлмаган ходимларни маъмурият ташаббуси билан ишдан бўшатиш тартиби қандай?

Жавоб: Бундай ходимларни иш берувчи ташаббуси билан ишдан бўшатишда умумий тартибларга риоя қилишдан ташқари, маҳаллий меҳнат органининг розилиги олиниши талаб этилади.

Савол: I ёки II гуруҳ ногирони бўлган ходимни бажараётган ишига нолойиқ, деб ишдан бўшатишга йўл қўйилладими?

Жавоб: ТМК ёки ТМЭК берган ҳужжатларда аввалги ишини бажариши мумкин ёки мумкин эмаслигини аниқлаб бўлмаса ТМЭКга сўров билан мурожаат қилиш керак. Сўровномада ходим бажарадиган ишнинг қисқача тавсифи, шунингдек, ўтказишга имконияти бор бўлган бўш лавозимлар рўйхати кўрсатилган бўлиши керак. Яъни, ТМК ёки ТМЭКнинг ишни давом эттириш ходимнинг соғлигига тўғри келмайди, деган хулосаси мавжуд бўлгандагина бажараётган ишига нолойиқ, деб ишдан бўшатилиши қонуний бўлади.

Савол: Корхонанинг қайта ташкил этилиши меҳнат шартномасининг бекор қилинишига асос бўладими?

Жавоб: Корхона мулкдори алмашганда, корхона қайта ташкил этилганда (қўшиб юборилган, бирлаштирилган, бўлиб юборилган, қайта тузилган, ажратилганда) меҳнат муносабатлари ходимнинг розилиги билан давом этаверади (МКнинг 98-моддаси). Яъни юқоридаги ҳолатлар ходимлар билан тузилган меҳнат шартномасини бекор қилиш учун асос бўлмайди. Мулкдорнинг алмаштириши сабабли ушбу корхона раҳбари билан меҳнат шартномасини бекор қилиш (МКнинг 100-модда, 2-қисм, 6-банди) ҳолати бундан мустасно. Шунингдек, корхонанинг бир орган бўйсунувидан бошқа орган бўйсунувида берилиши ҳам (корхона раҳбари билан тузилган меҳнат шартномасини ҳам) меҳнат шартномасини бекор қилишга асос бўлиб хизмат қилмайди.

Савол: Қандай ҳолатда меҳнат шартномасини иш берувчининг ташаббуси билан бекор қилиш учун касаба уюшма кўмитасининг розилиги олинади?

Жавоб: Жамоа келишуви ёки жамоа шартномасида меҳнат шартномасини иш берувчининг ташаббуси билан бекор қилишдан олдин касаба уюшма кўмитасининг розилигини олиш белгиланиши мумкин. Бундай ҳолатда иш берувчининг ташаббуси билан меҳнат шартномасини бекор қилишдан олдин касаба уюшма кўмитасининг розилиги олиниши мажбурий ҳисобланади.

Савол: Розилик олишнинг тартиби қандай?

Жавоб: Розилик олишда қуйидаги тартибларга риоя қилиш лозим:

- меҳнат шартномасини бекор қилишга розилик бериш ҳақида касаба уюшма кўмитасига қилинган мурожаат ишга қабул қилиш ва бўшатиш ҳуқуқига эга бўлган мансабдор шахс томонидан (имзоси билан) берилган бўлиши;
- ишдан бўшатишга розилик айнан касаба уюшма кўмитаси томонидан берилиши;
- касаба уюшма кўмитаси йиғилишида кворум бўлиши;
- касаба уюшма кўмитасининг йиғилишига ишдан бўшатилиши муҳокама қилинаётган ходим таклиф қилиниши;
- розилик меҳнат шартномаси бекор қилинишидан олдин берилиши.

Савол: Қандай ноҳўя ҳаракатлар ўз меҳнат вазифасини бир марта кўпол равишда бузиш, деб ҳисобланади.

Жавоб: МКда қандай ҳолатда меҳнат вазифасини бир марта кўпол равишда бузиш, деб ҳисобланиши кўрсатилган эмас. МКнинг 100-модда 2-қисм 4-бандига кўра меҳнат вазифасини кўпол равишда бузишларнинг рўйхати:

- ички меҳнат тартиб қоидаларида;
- корхона мулкдори билан корхона раҳбари ўртасида тузилган меҳнат шартномасида;
- айрим тоифадаги ходимларга нисбатан қўлланиладиган интизом ҳақидаги низоми ва уставларда белгилаб қўйилади.

Савол: Меҳнат шартномасини ходимнинг ташаббуси билан бекор қилиш қандай тартибда амалга оширилади?

Жавоб: Ходим номуайян муддатга тузилган меҳнат шартномасини ҳам муддат тугагунга қадар, муддатли тузилган меҳнат шартномасини ҳам икки ҳафта олдин иш берувчини ёзма равишда огоҳлантириб бекор қилишга ҳақли. Огоҳлантириш муддати тугагандан сўнг ходим ишни тўхтатишга ҳақли. Иш берувчи эса ходимга меҳнат дафтарчасини ва буйруқнинг нусхасини бериши ҳамда у билан ҳисоб-китоб қилиши шарт.

Огоҳлантириш муддати тугагунга қадар ходим ўз аризасини қайтариб олишга ҳақли. Меҳнат шартномасини бекор қилиш тўғрисида аризани корхона раҳбарига эмас кадрлар бўлимига, бўлинма раҳбарига ёки девонхонага берилганини баҳона қилиб, уни қабул қилишни рад этишга йўл қўйилмайди. Аризани олган шахслар уни корхона раҳбарига етказишлари керак. Бу борада меҳнат низоми келиб чиқмаслиги учун масалага ички меҳнат тартиби қоидаларига кўра аниқлик киритиб қўйилиши мақсадга мувофиқ бўлади.

Саҳифа учун масъул: Довуд МАДИЕВ

Қонунга таяниб, қаламни қурол айлаб, меҳнат аҳлининг ҳуқуқий манфаатларини ҳимоя қилишга ҳаракат қиламиз.

Савол: Қандай ҳолларда муддатли меҳнат шартномаси тузилади?

Жавоб: Меҳнат кодексининг 76-моддасида ушбу саволга аниқлик киритилган. Унга асосан: ходим бажарадиган ишни маълум вақт ўтиши билан объектив сабабларга кўра давом эттиришнинг имкони бўлмай қоладиган ҳолатларда (масалан, ўт ёқувчини иситиш мавсумига ишга қабул қилиш);

ишни бажариш шартлари ходимни номуайян муддатга ишга қабул қилиш имконини бермайдиган ҳолатларда (масалан, ходимни касаллик ёки таътил давридан ишга қайтгунга қадар ишга қабул қилиш);

ходимнинг ўзи манфаатдор бўлган ҳолатда (масалан, пенсия ёшига етгунга қадар; талабанинг ёзги меҳнат даврида ишга қабул қилиниши) муддатли меҳнат шартномаси тузилади.

Савол: Қандай ҳолларда ва қачон ходимга меҳнат дафтарчасини олиб кетиш тўғрисида почта орқали билдирув хати юборилиши керак?

Жавоб: Меҳнат шартномаси бекор қилинган куни иш берувчи ходимга унинг меҳнат дафтарчасини ва меҳнат шартномасининг бекор қилиниши ҳақидаги буйруқнинг нусхасини бериши шарт (МК 108-моддаси). Меҳнат шартномаси бекор қилинган ходим ишда бўлмаган тақдирда, иш берувчи ўша кунгунга почта орқали меҳнат дафтарчасини олиб кетиши тўғрисидаги огоҳлантирувчи хабарнома жўнатади. Бошқа хатлар инobatта олинмайди. Меҳнат дафтарчасини ходимга почта орқали жўнатишга фақат унинг розилиги билан йўл қўйилади. (Меҳнат дафтарчасини юритиш тартиби тўғрисидаги Йўриқноманинг 3.5 банди).

Савол: Ҳомиладор ва уч ёшга тўлмаган фарзанди бор аёлларни иш берувчи ташаббуси билан ишдан бўшатиш талаблари қандай?

Жавоб: МКнинг 237-моддасига биноан бу тоифадаги ходимларни ишдан бўшатишга йўл қўйилмайди. Корхонанинг бутунлай тугатилиш ҳоллари бундан мустасно. Лекин бундай ҳолларда улар ишга жойлаштирилиш шартли билан ишдан бўшатиладилар. Яъни, уларнинг ишга жойлаштириш мажбурияти тугатилган корхонанинг ҳуқуқий меросхўрига, у бўлмаган тақдирда — маҳаллий меҳнат органига юклатилган ҳисобланади.

Солиқ Ва биз

Яратилаётган қўлайликлар тадбиркорларга қўл келмоқда

— Бизнинг шўба назорат қилувчи органлар фаолиятини мувофиқлаштирувчи Тошкент шаҳар Мирзо Улуғбек тумани ҳудудий комиссиясининг ишчи органи ҳам ҳисобланади. Назорат қилувчи органлар фаолиятининг мувофиқлаштирувчи Республика Кенгашининг Тошкент шаҳри бўйича ҳудудий комиссиясига текширувлар ўтказиш бўйича материаллар тайёрлаб, туман назорат органларининг фаолиятини кузатамиз ва уларнинг ҳисоботларини шаҳар ҳудудий комиссиясига тақдим этамиз. Назорат органлари томонидан ўтказилган текширишларни ҳар чорак давомида мувофиқлаштирамиз ва унинг самарадорлиги тўғрисида ҳисоботлар тайёрлаймиз.

Текширишларни ташкил қилиш тизимини такомиллаштириш, унинг сонини кескин қисқартириш, ҳўжалик юритувчи субъектлар фаолиятини давлат томонидан назорат қилиш тўғрисидаги қонун ҳужжатларига қатъий риоя этилиши ўз-ўзидан назорат органлари жавобгарлигини ҳам кучайтиради. Шунга асосан 2005 йилнинг 4-чорак текширувлар режа-жадвали қайтадан таҳлил қилиниб, унга киритилган ҳўжалик субъектларидан 41,5 фоизини

текширувлар режа-жадвалидан чиқариш таклифи билан мувожабат этилди. Охириги текширув муддати 4 йил тўлмаган микрофирма, кичик корхоналардан 68 та ҳамда охириги текширув муддати 3 йил тўлмаган бошқа ҳўжалик субъектларидан 8 таси 4-чорак текширувлар режа-жадвалидан чиқартирилди.

2006 йил ва 2007 йил текширувлар режа-лойиҳаси тўлиқ қайта ишлаб чиқилди. 2007 йилда 333 та корхона текширувлар режасига киритилди, ваҳоланки 2005 йилда текширувлар режасида 465 та корхона бор эди. 2006 йил текширувлар сони 2005 йилга нисбатан 187 тага ва 2007 йилда 132 тага қисқарди.

Фармон мазмунини кенг жамоатчиликка етказиш мақсадида тадбиркорлар билан доимий равишда семинар-йиғилишлар, амалий учрашувлар, бевосита мулоқотлар ўтказилмоқда. 2006 йилда тадбиркорлар билан 29 та амалий учрашув, бевосита мулоқотлар бўлиб, уларда 2746 та тадбиркорлик субъектлари қатнашдилар.

— **Мазмунимиз текширувлар ҳақида кетар экан, шу ҳақда яна бир савол билан мувожабат қилмоқчиман. Маълумки, ҳар бир ҳўжалик юритувчи субъектда назорат органлар томонидан**

Бугунги кунда солиқ идоралари ўз олдидарида турган долзарб вазифаларни амалиётга татбиқ қилишда қатор тадбирларни амалга оширмоқдалар. Бу мамлакатимизда тадбиркорлик ҳаракатини изчил ривожлантириш учун муҳим омил бўлиб хизмат қилмоқда. Шунингдек, тадбиркорлик субъектлари билан ишлаш, яратилаётган шарт-шароитларнинг мазмун-моҳиятини уларга тўла-тўқис ва тушунарли тарзда етказиб бериш борасида ҳам кўпгина ишлар қилинмоқда. Мухбиримиз Тошкент шаҳар Мирзо Улуғбек тумани Давлат солиқ инспекцияси шўба бошлиғи, Назорат қилувчи органлар фаолиятини мувофиқлаштирувчи Республика Кенгашининг туман ҳудудий комиссияси ишчи органи раҳбари Абдураҳим Тожибоев билан Республика Президентининг «Тадбиркорлик субъектларини текширишни янада қисқартириш ва унинг тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги Фармони бўйича олиб борилаётган ишлар ҳақида суҳбатлашди.

текширувлар қайд этиладиган рўйхатга олиш китоблари бор. Бироқ ўтказилган текширувларнинг ҳаммаси шу китобда қайд этилади, деб бўлмайди.

— Назорат органлари томонидан ўтказилган текширувларни ҳўжалик юритувчи субъектларни текширишларни рўйхатга олиш китобларига қайд этилишини Тошкент шаҳар Адлия бошқармаси ходимлари билан ҳамкорликда тасдиқланган режа асосида доимий равишда ўрганамиз. Сиз назарда тутаётган ҳоллар аниқланганда, назорат органлари фаолиятини мувофиқлаштирувчи ҳудудий комиссиянинг тегишли тақдимномасини киритамиз. Ушбу тақдимномага асосан назорат идоралари тегишли манфаатдор шахсларга яъни текширишни ўтказиб, уни қайд этмаганларга тегишли чоралар кўрилади.

— **Фармон ижроси бўйича назорат органлари ва тадбиркорлар олдидан турган долзарб масала юзасидан нима дейсиз?**

— Мазкур Фармон, юқорида таъкидлаганимиздек, тадбиркорлик субъектларини текширишни ташкил қилиш тизимини такомиллаштириш ва улар сонини кескин қисқартириш, ҳўжалик юритувчи субъектлар фаолиятини давлат томонидан

назорат қилиш тўғрисидаги қонун ҳужжатларига қатъий риоя этилиши учун назорат органлари мансабдор шахсларининг жавобгарлигини кучайтиришни кўзда тутди. Бундан келиб чиқиб айтиш мумкинки, яратилаётган иқтисодий қўлайликлар инсофли, бизнесни ҳалол олиб борувчи тадбиркорлар учун кенг йўл очади. Зеро, фаолиятимизнинг асосий мазмун-моҳияти тадбиркорлар фаолиятини ҳимоя қилиш билан бирга ҳар бир соҳада хатолар, қонун бузилишига йўл қўймасликка эришиш, одамларни ҳар ишда адолатни дастур билишга ўргатишдан иборат. Ҳалоллик ва софликни ҳамроҳ билганларга қонунлар қалқон бўлиб ижобий ютуқлар сари етаклаб беради. Бу ҳар бир юрдошимизга, хусусан, тадбиркорлар, ишбилармонларга ҳам тегишли. Улар ўз фаолиятларида ана шу меzonларга асосланиб фаолият юритишса, шубҳасиз, фақат муваффақият қозонадилар.

**«Ишонч» мухбири
Неъмат РАФИҚОВ
суҳбатлашди**

Ўзбекистон Республикаси
Бош прокуратураси
хузуридаги СВОЖДЛКК
департаментининг Тошкент
шаҳар бошқармаси
хабар қилади

ҲУЖЖАТСИЗ «УГОЛЬНИК»ЛАР

Бошқарма ходимлари томонидан Учтепа туманида жойлашган «Қурилиш моллари бозори»да ўтказилган тадбирда хусусий тадбиркор А.Янгиев ҳеч қандай ҳужжати бўлмаган 20 тонна темир «угольник»ларни харидор А.Саидовга 7600 АҚШ доллари ва 16 миллион сўмга сотганлиги аниқланди. Текширишда маълум бўлишича, А.Янгиев харидорга фақат 12 миллион 739 минг сўмлик харид чеки берган, холос. Натижада ушбу қурилиш маҳсулотлари вақтинчалик олиб қўйилиб, тадбиркор А.Янгиевга нисбатан ЖКнинг тегишли моддалари билан жиноят иши қўзғатилди.

**Р. АҲМЕТЗЯНОВ,
бошқарма ҳужжатли
текширишлар
бўлими бошлиғи**

МАНЗИЛИГА ЕТМАДИ

Бошқарманинг Чилонзор туман бўлими томонидан ўтказилган тадбирда фуқаро А.Умархўжаев бошқарувидаги «ГАЗ-53» автомашинаси кўздан кечирилганида унинг юкхонасида хорижда ишлаб чиқарилган, акциз маркаси 811 минг сўмлик спиртли ичимликлар, 2 миллион 155 минг сўмлик тамаки маҳсулотлари ҳамда 3 миллион 60 минг сўмлик шоколадли пишлоқлар мавжудлиги аниқланди.

Текширишда ушбу маҳсулотлар фуқаро Д.Исаевга тегишли эканлиги ошқор этилиб, уларни ҳеч қандай ҳужжатларсиз муомалага киритиш мақсадида олиб кетаётганлиги маълум бўлди. Текшириш натижасига кўра, ушбу маҳсулотлар вақтинча олиб қўйилди.

**Д. МАМАТКУЛОВ,
бошқарма ҳужжатли
текширишлар
бўлими тафтишчиси**

ДАВЛАТ РЎЙХАТИДАН ЎТМАЙ

Бошқарма ходимлари томонидан фуқаро У. Шерматов ва Т. Исломовлар хорижда ишлаб чиқарилган 20 диаметри 9 тоннадан зиёд қувурни харидор Х. Носировага ноқонуний равишда 10.000 АҚШ долларига сотганлиги аниқланди.

У. Шерматов белгиланган тартибда давлат рўйхатидан ўтмай, юқорида қайд этилган савдодан назорат қилинмайдиган 2 миллион 980 минг сўмлик даромад олмақчи бўлган.

У. Шерматов ҳам қилмишига яраша жазосини олади.

**Сарвар РАҲМОНКУЛОВ,
бошқарма тезкор назорат
ва ташкиллаштириш
бўлими катта
инспектори**

ХАЛҚАРО ТАЛАБЛАР АСОСИДА ҳисобот юритиш — бугуннинг вазифаси

Барча соҳалардаги каби солиқ кизматидаги ўзгаришлар ҳам соҳа ходимлари олдига янги вазифаларни қўймоқда. Бу эса солиқ тўловчиларга қўлайлик яратиш билан бир қаторда тармоқда ҳисоб-китобларнинг халқаро талаблар асосида ташкил этилишини таъминлайди. Ўзбекистон Республикасининг 2006 йил 4 августдаги «Солиқ тўловчиларга ахборот кизмати кўрсатиш ва давлат солиқ кизмати органларининг ахборот тизимини янада такомиллаштириш тўғрисида»ги 157-сонли қарори фикримизнинг исботидир.

Қарор ижросини таъминлаш мақсадида қатор чора-тадбирларни амалга оширяпмиз. Айни пайтда шахримиз давлат солиқ инспекциясида рўйхатга олинган 905 та ҳўжалик юритувчи субъектдан 891 таси фаолият кўрсатмоқда. Қарор эълон қилингандан кейин ўтган давр мобайнида замонавий ахборот коммуникация технологияларини қўллаган ҳолда давлат солиқ органига молиявий ҳисоботлар ва ҳисоб-китобларни тақдим этиш, зарур меъёрий-ҳуқуқий база яратилаётганини солиқ тўловчиларга етказиш мақсадида бир неча бор семинар-йиғилиш ўтказдик. Шунингдек, молиявий ҳисоб-китобларни қоғозда тақдим этишнинг амалдаги тартиби сақлаб қолинган ҳолда электрон рақамли имзодан фойдаланиб, алоқанинг телекоммуникация каналлари воситасида тақдим этишнинг тартибини ҳам жорий этдик.

Инспекциямида рўйхатга олинган «Ўзбекнефтегаз», «Ўзбекистон темир йўллари», «Ўзпактасаноат» компанияларига қарашли корхоналар, йирик ташкилот ва муассасалар бош

ҳисобчилари иштирокида ушбу қарорнинг моҳияти, молиявий ҳисоботларни тақдим этишда амалдаги тартиб сақланганлиги, келгусида ҳужжатларни электрон воситалардан фойдаланган ҳолда тақдим этиш, давлат солиқ кизмати органи билан тадбиркорлик субъектларини давлат рўйхатидан ўтказиш инспекциялари ўртасида сўровлар олиб бориш ҳамда уларга берилган СТИР (солиқ тўловчининг идентификация рақами) тўғрисида ахборот бериш каби тартиб жорий йил давомида татбиқ этилади. Янгиликларнинг амалда қўлланилиши вақт ва коғозни тежайди. Тадбиркорларни замонавий электрон техника воситалари билан ишлашга ўргатади.

Бюджет ва бюджетдан ташқари мақсадли жамғармаларга тушумлар прогнози ҳисоб-китоби учун республика Давлат солиқ кўмитаси томонидан тасдиқланган дастурий маҳсулотлар асосида ҳар бир ДСИда, барча бўлим ва уларнинг шўбаларида ишлаш ташкил этилди ҳамда унинг ижроси назоратга олинди.

Ҳўлоса қилиб айтганда, мазкур 157-сонли қарор чин маънода тадбиркорлик субъектлари фаолияти учун янада қўлай шарт-шароитлар яратиш, халқаро амалиётга мувофиқ ҳисобот ва уни тақдим этиш тизимини такомиллаштириш, шунингдек қўшимча ҳисоботларни ноқонуний талаб этишга йўл қўймаслик мақсадида қабул қилинган муҳим ҳужжатдир.

**Шухрат ХЎЖАЕВ,
Когон шаҳар давлат солиқ
инспекцияси юридик шахсларни
солиққа тортиш бўлими бошлиғи**

Қинғир иш — келтирар ташвиш

Қўқон шаҳар Давлат солиқ инспекцияси томонидан Вазирлар Маҳкамасининг «Автомобил транспортда йўловчиларни ташвиш соҳасида тадбиркорликнинг айрим турларини тартибга солиш тўғрисида»ги қарори ижроси юзасидан ўтказилган текширишларда 130 та қонун бузилиш ҳолатлари аниқланган.

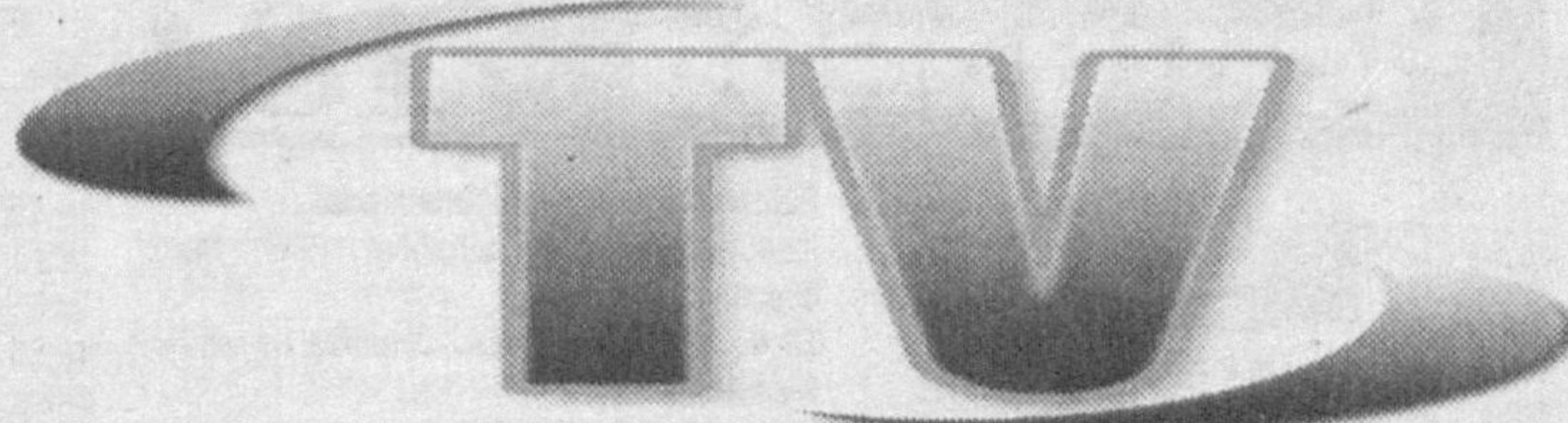
Жумладан, фуқаро А.Мухторов жорий йилнинг 3 феврал кунини ҳеч қандай ҳужжатларсиз аҳолига пулли транспорт кизмати кўрсатиб келлаётганда тўхтатилган. Оқибатда қонунбузар ҳайдовчи энг кам иш ҳақининг 20 баробари миқдоридан жаримага тортилди.

Шунингдек, фуқаро С.Аҳмедов ўтган йилнинг ноябрида маъмурий жавобгарликка тортилган бўлишига қарамай, махсус рухсатномасиз аҳолига пулли транспорт кизмати кўрсатгани аниқланди. Унга нисбатан жиноят иши қўзғатилиб, ҳужжатлар судга юборилди.

Қўқон шаҳар ҳокимлиги ташаббуси билан доимий ишлайдиган штаб ўз фаолиятини бошлади. Унинг таркибида шаҳар прокуратураси ДСИ, МХХ, ИББ ва шаҳар ҳокимлиги мутасаддилари ҳамда аҳолига транспорт кизмати кўрсатувчи корхоналар раҳбарлари фаолият олиб боради.

**Илхом ҚОДИРОВ,
Қўқон шаҳар ДСИ бошлиғи**

ISHONCH

16-22 апрел

Душанба 16

5.55 Курсатулар дастури.
6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
8.00-8.45 «Тахлилнома».
8.45 ТВ анонс.
8.50 Олтин мерос.
8.55 «Олам ва одам» дастури: «Шопен».
9.45 ТВ анонс.
«Болалар сайраси»:
9.50 «Вук». Мультфильм.
10.55 Дунё иқлими.
11.00 «Ахборот».
11.10 ТВ анонс.
11.15 «Қаллик ўйин». Ўзбек миллий академик драма театрининг спектакли. 1-қисм.
12.40 ТВ анонс.
12.45 «Қаллик ўйин». Спектакль. 2-қисм.
13.40 Олтин мерос.
13.55 Дунё иқлими.
14.00 «Ахборот».
14.15 ТВ анонс.
14.20 «Олам ва одам» дастури: «Кусто командасининг сув ости саргузаштлари».
15.10 «Ҳаёт манзаралари».
15.20 «Ватанпарвар».
16.20 «Одаим эрсанг»
«Болалар сайраси»:
16.40 «Эртақлар - яшиллик етаклар».
17.00 «Ахборот».
17.10 ТВ анонс.
17.15 Олтин мерос.
17.25 «Ўртим буйлаб» дастури: «Олтин водий усталари».
17.55 ТВ анонс.
18.00 «Оданлар оғушида».
18.10 «Ошан». Телесериал.
19.10 ТВ анонс.
19.15 «Молия ва банк хабарлари».
19.20 Дунё иқлими.
19.25, 19.55, 20.55, 21.30 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида)
20.00 ТВ анонс.
20.05 «ТВ шифокор».
20.10 «Оила ришталари». Телесериал премьераси.
20.50 Дунё иқлими.

21.00 «Ахборот».
21.35 ТВ анонс.
21.40 «Янги оҳанглар».
22.00 «Икки тақдир». Телесериал премьераси (Ҳиндистон)
22.45 «Қўшимса, мураббат» (SMS. Овоз бериш)
23.00 Миллий сериал: «Алишер Навоий». 1-қисм.
23.35 «Ўртим буйлаб» дастури: «Икки дарё оралиғида».
23.55-00.20 Тунги наволар.
«Uzbekistan».
00.20 ТВ анонс.
00.25 «Ҳаёт манзаралари».
00.35 «Одаим эрсанг»
00.55 Дунё иқлими.
01.00 «Ахборот». Информацион дастур (рус)
01.30 Олтин мерос.
01.40 «Ватанпарвар».
02.40 «Эртақлар - яшиллик етаклар».
03.00 «Чемпион сирлари».
03.20 «Бир ўлка-ю»
03.40 Олтин мерос.
03.55 Дунё иқлими.
04.00 «Ахборот». Информацион дастур.
04.30 ТВ анонс.
04.35 «Ўртим буйлаб» дастури: «Икки дарё оралиғида».
04.55 «Ҳаёт манзаралари».
05.05 Миллий сериал: «Алишер Навоий». 1-қисм.
05.35-5.55 Тонги наволар.

15.55 Дастурнинг очилиши.
16.00 «ДАВР».
16.15 «Ифтихор ва бетакор»!
16.20 «Келажак гаройиботлари». Илмий-оммабоп фильм.
17.10 «Кино-SMS». Совершили телемусобака.
17.15 «Joutai».
17.35 «Марилон - 2000 ёшда»!
17.40 «Панчо».
17.55 «Кино-SMS». Совершили телемусобака.
18.00 «Муъизавий дунё» маърифий дастури.
18.25 «UzEX хабарлари» (рус ва инглиз тилида)

18.35 «Ҳазал муло».
18.55 «Иқлим».
19.00 «ДАВР».
19.30 «Омон бўлинг»!
19.35 «Елчир симфонияси». Сериал.
20.10 «UzEX хабарлари».
20.15 «Давр маззуси».
20.30 «Қўқам наволари».
20.50 «Мураббат дардлари». Сериал.
21.35 «Жасорат».
21.55 «Иқлим».
22.00 «ДАВР».
22.30 «SMS-музыка». Ёш икромчилар танлови.
22.45 «Саломея». Сериал.
00.15 - 00.20 «Ватаним!»

17.50 Курсатулар тартиби.
17.55 Мультфильм: «Шумтакалар».
18.05 «Телекурьер - маркет».
18.25 «Анонс».
18.30 «Пойтахт» ахборот дастури.
18.45 «Анонс».
18.50 «Гаддалуле». Телесериал.
19.30 «Музыка SMS».
19.50 «Саломат бўлинг»/рус/.
20.00 «Пойтахт» ахборот дастури/рус/.
20.15 «Анонс».
20.20 «Автоголы и приколы» 1-қисм.
20.50 «Интервью»/рус/.
21.00 «Жозиба».
21.25 «Анонс».
21.30 «Пойтахт» ахборот дастури.
21.45 «Анонс».
21.50 «Телекурьер - маркет».
22.10 «Аёл қалби».
22.25 «Эслайсизми, ёдингиздами?»
22.30 «Пойтахт» ахборот дастури/рус/.
22.45 «Анонс».
22.50 Кино: «Знакомьтесь, Жо Блек». 1-қисм.
00.15 - 00.20 Хайри тун, шахрим.

7.00 «Бодрое утро».
8.05 ПРОФРИНГ.
9.00 «Талюн». Информацион-таҳлилий курсату.
9.30 «Перевертыши». Сериал.
9.55 «Версия». Информационно-аналитическая программа.

10.25 «Детективы».
10.55 Кураш. Ат-Термизий хотирасига бағишланган халқаро турнир.
11.35 - 12.05 Акробатика. Финал Кубка мира. ***
16.30 Футбол. Ўзбекистон чемпионати «Локомотив» - «Нефтич». Тўғридан-тўғри олинб кўрсатилади. Танаффусда «Тет-а-тет».
18.20 «Мусликий тайм».
18.30 «Хабарлар» (рус. тилида)
18.50 «Спортимиз маликалари».
19.10 «Жди меня».
20.00 «Вести».
20.20 «Мусликий тайм».
20.40 Кураш. Ат-Термизий хотирасига бағишланган халқаро турнир.
21.30 «Хабарлар» (узб. тилида)
21.50 Футбол шарҳи.
22.10 Приключенческий экран: «Китайская одиссея-2002». Художественный фильм.
23.45 «Тунингиз оуда бўлинг!»

ПЕРВЫЙ

10.45 «Ералаш».
11.00 «Новости».
11.20 «Лолита. Без комплексов».
12.20 «Детективы».
13.00 «Другие новости».
13.30 «Контрольная закупка».
14.00 «Новости».
14.20 «Криминальная Россия». «Великое противостояние», 2 с.
15.00 Т/с «Любовь как любовь».
16.00 «Федеральный судья».
17.00 «Вечерние новости».
17.20 Т/с «Чужие тайны».
18.10 «Жди меня».
19.00 Т/с «Татьянин день».
20.00 «Время».
20.30 Т/с «Александровский сад».
22.10 «Ночные новости».
22.30 «Теория невероятности». «На роду написано».
23.20 «Гени и злодеи».
23.50 «Лошадная энциклопедия».
00.30 Комедия «Мой криминальный дядюшка».
02.00 «Новости».
02.05 Триллер «Рой».

РОССИЯ

10.50 Т/с «Горьким и Виктория».
12.40 «Вести. Дежурная часть».
13.00 «Вести».
13.20 «Местное время. Вести - Москва».
13.40 «Суд идет».
15.00 «Кулакин и партнеры».
15.40 «Местное время. Вести - Московская обл.»
16.00 «Вести».
16.10 Т/с «Каменская».
17.05 Т/с «Танго втроем».
18.00 Т/с «Ангел-хранитель».
19.00 «Вести».
19.45 «Местное время. Вести - Москва».
20.05 «Спокойной ночи, малыши»
20.15 Т/с «Катерина».
22.10 «Городок».
23.15 «Вести +».
23.35 «Золотая маска».
01.30 «Синемания».
02.05 «Дорожный патруль».
02.15 Х/ф «Арифметика любви».
03.40 «Вести. Дежурная часть».

НТВ

05.00 «Сегодня утром».
08.05 «Следствие вели...»
09.00 «Сегодня».
09.20 «Чрезвычайное происшествие. Обзор за неделю».
09.55 «Кулинаруный поединок».
11.00 «Квартирный вопрос».
12.00 «Сегодня».
12.40 Т/с «Адвокат».
14.30 «Чрезвычайное происшествие. Обзор».
15.00 «Сегодня».
15.25 Т/с «Улицы разбитых фонарей».
17.30 «Чрезвычайное происшествие. Обзор».
18.00 «Сегодня».
18.40 Т/с «Закон и порядок».
19.45 Т/с «Проклятый рай».
20.45 «Чрезвычайное происшествие. Обзор».
21.00 «Сегодня».
21.40 Т/с «Господа присяжные».
22.45 «Школа словесия». А. Кушерен.
23.40 Х/ф «Остров головоловок». (Франция - США).
01.50 Т/с «Улицы разбитых фонарей».
03.35 Комедия «Щедрое лето».

ТВ-3

07.00 Победоносный голос.
07.30 М/с «Люди Икс».
08.00 М/с «Приключения Марко и Дюны».
08.30 М/с «Аргай».
09.00 М/ф.
09.30 Деньги утром.
10.00 Х/ф «Цыганка». (Великобритания).
12.00 Х/ф «Космический лагерь». (США).
14.00 М/с «Новые приключения Лесси».
14.30 Похороны без запретов.
15.00 Х/ф «Эбби и духи Рождества». (США).
17.00 Х/ф «Страсти по Лотеру». (Германия).
19.30 Киномания.
20.00 Х/ф «Я объявляю вам войну».
22.00 Х/ф «Брат вуду». (США - Япония).
00.00 Т/с «Собираетел душ», 28 с.
01.00 Х/ф «Солярис». (Россия).
03.00 Х/ф «Контроль». (США).
05.00 Т/с «Бе звали Никола», 31 с.
06.00 Муз. Велас.

07.30 М/с «Люди Икс».
08.00 М/с «Приключения Марко и Дюны».
08.30 М/с «Аргай».
09.00 М/ф.
09.30 Деньги утром.
10.00 Х/ф «Плану вперед». (Россия).
12.00 Х/ф «Цыганка». (Великобритания).
14.00 М/с «Новые приключения Лесси».
14.30 М/с «Аргай».
15.00 Х/ф «Четвертое желание». (Россия).
18.15 М/ф «Спасатели в Австралии». (США).
19.30 Киномания.
20.00 Х/ф «Хозяин тайги». (Россия).
22.00 Х/ф «Десять ярдов». (США).
00.00 Т/с «Собираетел душ», 27 с.
01.00 Х/ф «Вчера». (Корея).

СТС

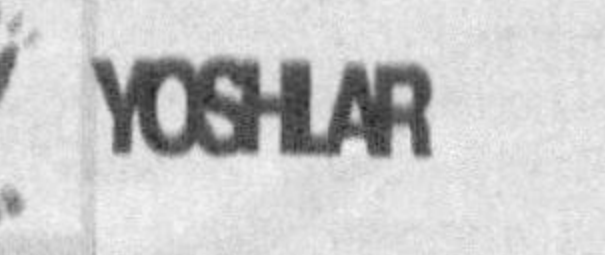
07.00 М/с «Самурай Икс».
07.45 М/ф «Как лечить удава».
07.55 М/с «Смешарики».
08.00 М/с «Приключения Вуди и его друзей».
08.30 Т/с «Моя прекрасная няня».
09.00 Т/с «Кадетство».
10.00 «Истории в деталях».
10.30 Т/с «Моя прекрасная няня».
11.00 Т/с «Кто в доме хозяин?»
11.30 Т/с «Зена - королева воинов».
12.30 Т/с «Комиссар Рекс».
13.30 Т/с «Не родись красивой».
14.30 М/с «Кибер-9».
15.00 М/с «Смешарики».
15.05 М/с «Приключения Вуди и его друзей».
15.30 М/с «Путешествие к центру Земли».
16.00 М/с «Гаджет и гаджетны».
16.30 М/с «Том и Джерри».
17.00 Т/с «Сабрина - маленькая ведьма».
17.30 Галлео.
18.00 Т/с «Моя прекрасная няня».
19.00 Т/с «О.С. - одинокие сердца».
20.00 Т/с «Сваха».
20.30 «Истории в деталях».
21.00 Т/с «Кадетство».
22.00 Х/ф «Хроники Риддика».
00.00 Т/с «Анатомия страсти».
01.00 «Истории в деталях».
01.30 Д/ф «Не ходите туда, Австралия».
02.25 Т/с «Непредсказуемая Сюзанн».
02.50 Т/с «Тенная компания».
03.10 Т/с «Мертвая зона» Стивена Кинга».
04.35 Т/с «Госпиталь «Королевство»».
06.00 Музыка на СТС.

Сешанба 17

5.55 Курсатулар дастури.
6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
8.00-8.35 «Ахборот».
8.35 ТВ анонс.
8.40 Олтин мерос.
8.50 «Олам ва одам» дастури: «23, 5 даража бурчак остида».
9.15 «Болалар сайраси»: 1. «Уйла, Изла, Топ!» Телемусобака.
2. «Поёхонгас. Мультсериал».
10.45 ТВ анонс.
10.50 «Молия ва банк хабарлари».
10.55 Дунё иқлими.
11.00 «Ахборот».
11.10 ТВ анонс.
11.15 «ТВ шифокор».
11.20 «Оила ришталари». Телесериал.
11.55 Самарқанд - 2750.
12.00 «Ахборот» (инглиз тилида)
12.10 «Дунё манзаралари». Малайзия.
12.30 «Дил таронаси».
12.40 «ЮноТепар».
13.00 ТВ анонс.
13.05 «Икки тақдир». Телесериал.
13.45 Олтин мерос.
13.55 Дунё иқлими.
14.00 «Ахборот».
14.15 ТВ анонс.
14.20 «Олам ва одам» дастури: «Кусто командасининг сув ости саргузаштлари».
15.10 «Ҳаёт манзаралари».
15.20 «Интеллектуал рив».
16.05 «Одамлардин бири».
16.25 «Болалар сайраси»: 1. «Эртақлар - яшиллик етаклар».
2. «Бакти болалик қўшқулар».
17.00 «Ахборот».
17.10 ТВ анонс.
17.15 Эсон альбом.
17.20 ИВБ хабарлари.
17.35 «Иксон ва саломатлик».
17.55 «Оданлар оғушида».
18.05 «Ошан». Телесериал.
18.05 «Сезнинг адвокатинг».
19.10 «Банк ва мижоз».
19.20 Дунё иқлими.
19.25, 19.55, 20.55, 21.30 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида)
20.00 ТВ анонс.
20.05 «ТВ шифокор».
20.10 «Оила ришталари». Телесериал.
20.50 Дунё иқлими.
21.00 «Ахборот».
21.35 ТВ анонс.
21.40 «Иқшлоқ хайли».
22.00 «Икки тақдир». Телесериал.
22.45 «Қўшимса, мураббат» (SMS. Овоз бериш)
23.00 Миллий сериал: «Алишер Навоий». Видеофильм. 2-қисм.
23.20 «Ўртим буйлаб» дастури: «Икки дарё оралиғида».

23.40-24.00 Тунги наволар.
«Uzbekistan».
24.00 ТВ анонс.
00.05 «Интеллектуал рив».
00.50 Олтин мерос.
00.55 Дунё иқлими.
01.00 «Ахборот». Информацион дастур (рус)
01.30 Олтин мерос.
01.40 «Янги кун». Информацион дам олиш дастури.
02.40 «Дарнинг боласи».
03.00 «Ахборот» (инглиз тилида)
03.10 «Иқшлоқ хайли».
03.30 «Мия бир ривом».
03.35 «Истеъдод».
03.55 Дунё иқлими.
04.00 «Ахборот». Информацион дастур.
04.30 ТВ анонс.
04.35 «Ўртим буйлаб» дастури: «Икки дарё оралиғида».
04.55 «Мия бир ривом».
05.05 Миллий сериал: «Алишер Навоий». 2-қисм.
05.25-5.55 Тонги наволар.

6.55 Дастурнинг очилиши.
7.00 «Янги ТОНГ» кўнглилар-ахборот дастури.
9.00 «Дарнинг боласи» маърифий-ахборот дастури.
9.15 «Болалар табассуми».
9.20 «Омон бўлинг»!
9.25 «Елчир симфонияси». Сериал.
9.55 «Иқлим».
10.00 «ДАВР».
10.15 «Табаккур нури».
10.20 «Ур йўли».
10.40 «Интерфутбол».
12.10 «Ишқ ва наво».
12.20 «Мураббат дардлари». Сериал.
12.55 «Ватаним»!
13.00 «ДАВР».
13.15 «Дарнинг боласи» маърифий-ахборот дастури.
13.30 «Сўбланинг саргузаштлари». Мультсериал.
13.40 «Спорт-старт».
13.50 «Марилон - 2000 ёшда»!
13.55 «Кино-SMS». Совершили телемусобака.
14.00 «Янги КўН» кўнглилар-ахборот дастури.
14.05 «Чорваданги уй». Ҳаётий ҳикоялар.
15.30 «Муъизавий дунё» маърифий дастури.
15.55 «Иқлим».
16.00 «ДАВР».
16.15 «Риддоханда».
16.20 «Жасорат».
16.40 «Самарқанд - 2750 ёшда»

16.45 «Нафосат олами».
16.55 «Кино-SMS». Совершили телемусобака.
17.00 «Ватанпарвар».
18.00 «Муъизавий дунё» маърифий дастури.
18.25 «Истиқбол тинсоллари».
18.35 «Ҳазал муло».
18.45 «ТВ-Банк».
18.55 «Иқлим».
19.00 «ДАВР».
19.30 «Омон бўлинг»!
19.35 «Елчир симфонияси». Сериал.
20.10 «JOKER» телелотереяси.
20.15 «ТВ-эълон».
20.20 «KINOMANIYA».
20.50 «Мураббат дардлари». Сериал.
21.30 «Қўқам наволари».
21.55 «Иқлим».
22.00 «ДАВР».
22.30 «SMS-музыка». Ёш икромчилар танлови.
22.45 «Саломея». Сериал.
00.15 - 00.20 «Ватаним!»

7.25 Курсатулар тартиби.
7.30 «Салом, Тошкент!» Кўнглилар-информацион-музавий дастур.
8.30 «Анонс».
8.35 «Гаддалуле». Телесериал.
9.15 «Жозиба».
9.30 «Телекурьер - маркет».
9.50 «Анонс».
9.55 «Аёл қалби».
10.10 «Музыка SMS».
10.30 «Анонс».
10.35 «Интервью»/рус/.
10.45 «Саломат бўлинг»/рус/.
10.55 «Туржум халқлар»/рус/.
11.25 «Анонс».
11.30 - 12.55 Кино: «Знакомьтесь, Жо Блек». 1-қисм. ***

17.50 Курсатулар тартиби.
17.55 Мультфильм: «Шумтакалар».
18.05 «Телекурьер - маркет».
18.25 «Анонс».
18.30 «Пойтахт» ахборот дастури.
18.45 «Анонс».
18.50 «Гаддалуле». Телесериал.
19.30 Музыка SMS.
19.50 «Умом».
20.00 «Пойтахт» ахборот дастури/рус/.
20.15 «Анонс».
20.20 «Автоголы и приколы» 2-қисм.
20.50 «Репортаж».
21.00 «Жозиба».
21.25 «Анонс».
21.30 «Пойтахт» ахборот дастури.
21.45 «Анонс».
21.50 «Телекурьер - маркет».
22.10 «2007 йил» Икътисодий ҳафта йили: «Мех-

рибонлик».
22.25 «Эслайсизми, ёдингиздами?»
22.30 «Пойтахт» ахборот дастури/рус/.
22.45 «Анонс».
22.50 Кино: «Знакомьтесь, Жо Блек». 2-қисм.
00.15 - 00.20 Хайри тун, шахрим.

7.00 «Бодрое утро».
8.05 «Малков +».
9.00 «Хабарлар» (рус. тилида)
9.20 «Перевертыши». Сериал.
9.45 «Хабарлар» (узб. тилида)
10.05 «Детективы».
10.35 От спорт. Ўзбекистон чемпионати.
11.00 Акробатика. Финал Кубка мира.
11.30-12.30 Кураш. Жаҳон чемпионати. Кулар. ***
18.00 «Болалар спорт».
18.15 «Улук-қўлар».
18.30 «Хабарлар» (рус тилида)
18.50 Баскетбол. Кубок Европы. Финал. «Динамо» (Москва) - «Фанция» (Италия).
19.30 Чемпионлар Лигаси қўнғилиги.
20.00 «Вести».
20.20 «Мусликий тайм».
20.40 «Звезды на льду». Лучшее.
21.30 «Хабарлар» (узб. тилида)
21.50 Историческое кино: «Лафайет». Художественный фильм 1-қисм.
23.00 Футбол. Германия чемпионати. «Бавария» - «Байер».
00.35 «Тунингиз оуда бўлинг!»

ПЕРВЫЙ

04.00 «Новости».
04.05 «Доброе утро»
08.00 «Новости».
08.20 «Малков +».
09.20 Т/с «Агент национальной безопасности».
10.20 «Понят. Простит».
11.00 «Новости».
11.20 «Лолита. Без комплексов».
12.20 «Детективы».
13.00 «Другие новости».
13.30 «Контрольная закупка».
14.00 «Новости».
14.20 «Вне закона».
15.00 Т/с «Любовь как любовь».
16.00 «Федеральный судья».
17.00 «Вечерние новости».
17.20 Т/с «Чужие тайны».
18.20 «Путь вперед».
19.00 Т/с «Татьянин день».
20.00 «Время».
20.30 Т/с «Александровский сад».
21.30 «Детские банды».
22.30 «Ночные новости».
22.50 «Искатели». «Шелковый путь».

ТВ-3

07.00 Победоносный голос.
07.30 М/с «Люди Икс».
08.00 М/с «Приключения Марко и Дюны».
08.30 М/с «Аргай».
09.00 М/ф.
09.30 Деньги утром.
10.00 Х/ф «Цыганка». (Великобритания).
12.00 Х/ф «Космический лагерь». (США).
14.00 М/с «Новые приключения Лесси».
14.30 Похороны без запретов.
15.00 Х/ф «Эбби и духи Рождества». (США).
17.00 Х/ф «Страсти по Лотеру». (Германия).
19.30 Киномания.
20.00 Х/ф «Я объявляю вам войну».
22.00 Х/ф «Брат вуду». (США - Япония).
00.00 Т/с «Собираетел душ», 28 с.
01.00 Х/ф «Солярис». (Россия).
03.00 Х/ф «Контроль». (США).
05.00 Т/с «Бе звали Никола», 31 с.
06.00 Муз. Велас.

РОССИЯ

04.00 «Доброе утро, Россия!»
07.45 Д/ф «Ты - феномен! За гранью возможного».
08.45 «Вести. Дежурная часть».
09.00 «Местная жизнь».
10.00 «Вести».
10.30 «Местное время. Вести - Москва».
10.50 Т/с «Катерина».
12.40 «Вести. Дежурная часть».
13.00 «Вести».
13.20 «Местное время. Вести - Москва».
13.40 «Суд идет».
15.00 «Кулакин и партнеры».
15.40 «Местное время. Вести - Московская обл.»
16.00 «Вести».
16.10 Т/с «Каменская».
17.05 Т/с «Танго втроем».
18.00 Т/с «Ангел-хранитель».
19.00 «Вести».
19.45 «Местное время. Вести - Москва».
20.05 «Спокойной ночи, малыши»
20.15 Т/с «Катерина».
22.15 Д/ф «Засекреченный Герой Советского Союза».
23.15 «Вести +».
23.35 Боевик «Джонни-немонья». (США - Канада).
01.25 «Дорожный патруль».
01.45 Т/с «Закон и порядок». (США).
02.30 Т/с «Джонни Зирко». (США).
03.15 Канал «Европос».
03.40 «Вести. Дежурная часть».

НТВ

05.00 «Сегодня утром».
08.05 «Наше все!»
09.00 «Сегодня».
09.25 «Чистосердечное признание».
10.00 «Две правды».
11.00 Т/с «Все включено».
12.00 «Сегодня».
12.25 Т/с «Закон и порядок».
13.30 Т/с «Август 2».
14.30 «Чрезвычайное происшествие. Обзор».
15.00 «Сегодня».
15.25 Т/с «Улицы разбитых фонарей».
17.30 «Чрезвычайное происшествие. Обзор».
18.00 «Сегодня».
18.40 Т/с «Закон и порядок».
19.45 Т/с «Проклятый рай».
20.45 «Чрезвычайное происшествие. Обзор».
21.00 «Сегодня».
21.40 «Валерия. Нежность моя». Большой концерт в СК «Олимпийский».
23.20 «Тор реал».

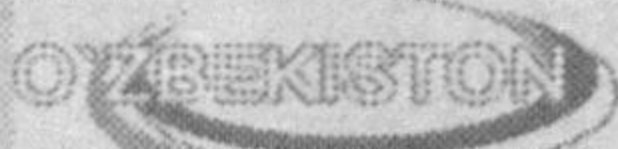
ТВ-3

07.00 Победоносный голос.
07.30 М/с «Люди Икс».
08.00 М/с «Приключения Марко и Дюны».
08.30 М/с «Аргай».
09.00 М/ф.
09.30 Деньги утром.
10.00 Х/ф «Цыганка». (Великобритания).
12.00 Х/ф «Космический лагерь». (США).
14.00 М/с «Новые приключения Лесси».
14.30 Похороны без запретов.
15.00 Х/ф «Эбби и духи Рождества». (США).
17.00 Х/ф «Страсти по Лотеру». (Германия).
19.30 Киномания.
20.00 Х/ф «Я объявляю вам войну».
22.00 Х/ф «Брат вуду». (США - Япония).
00.00 Т/с «Собираетел душ», 28 с.
01.00 Х/ф «Солярис». (Россия).
03.00 Х/ф «Контроль». (США).
05.00 Т/с «Бе звали Никола», 31 с.
06.00 Муз. Велас.

РОССИЯ

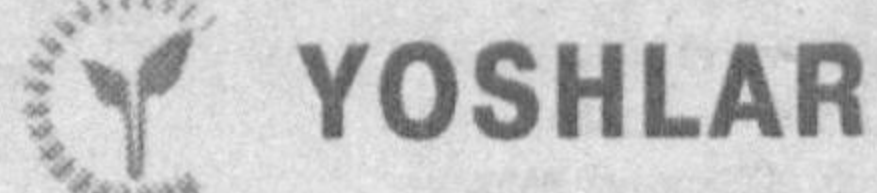
04.00 «Доброе утро, Россия!»
07.45 Д/ф «Ты - феномен! За гранью возможного».
08.45 «Вести. Дежурная часть».
09.00 «Местная жизнь».
10.0

Чоршанба 18

5.55 Курсатулар дастури. 6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!» 8.00-8.35 «Ахборот».

22.00 «Икки тақдир». Телесериал. 22.45 «Кўшигимсан, муҳаббат» (SMS. Овоз бериш)

6.55 Дастурнинг очилиши. 7.00 «ЯНГИ ТОНГ» кўнгилочар-ахборот дастури.

15.00 «Чорраҳдаги уй». Ҳаётини ҳикоялар. 15.30 «Мўъжизавий дунё» маърифий дастури.

7.25 Курсатулар тартиби. 7.30 «Салом, Тошкент!» Кўнгилочар инфо-мацияон мусикий дастур.

20.00 «Пойтахт» ахборот дастури/рус/. 20.15 «Анонс».

7.00 «Бодро утро». 8.05 «Малахов +». 9.00 «Хабарлар» (рус. тилида)

04.00 «Сегодня». 09.25 «Комната отдыха». П. Бородин. 10.00 «Две правды».

17.00 Вечерние новости. 17.20 Т/с «Чужие тайны».

04.00 «Доброе утро, Россия!» 07.30 Х/ф «Все наоборот».

09.00 «Сегодня». 09.25 «Комната отдыха». П. Бородин. 10.00 «Две правды».

21.40 Т/с «Господа присяжные». 23.50 «Все сразу».

07.00 Победоносный голос. 07.30 М/с «Люди Икс».

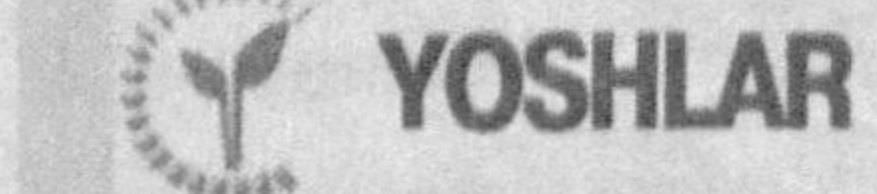
07.00 М/с «Самурай Икс». 07.45 М/ф «Привет маршутке».

Пайшанба 19

5.55 Курсатулар дастури. 6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!» 8.00-8.35 «Ахборот».

22.00 «Икки тақдир». Телесериал. 22.45 «Кўшигимсан, муҳаббат» (SMS. Овоз бериш)

6.55 Дастурнинг очилиши. 7.00 «ЯНГИ ТОНГ» кўнгилочар-ахборот дастури.

14.00 «ЯНГИ КҮН» кўнгилочар-ахборот дастури. 15.00 «Чорраҳдаги уй».

7.25 Курсатулар тартиби. 7.30 «Салом, Тошкент!» Кўнгилочар инфо-мацияон мусикий дастур.

21.25 «Анонс». 21.30 «Пойтахт» ахборот дастури.

7.00 «Бодро утро». 8.05 «Малахов +». 9.00 «Хабарлар» (рус. тилида)

04.00 «Сегодня». 04.05 «Доброе утро!» 08.00 «Новости».

22.30 Европейский хоккейный тур. Финал. Сборная Швеции - Сборная России.

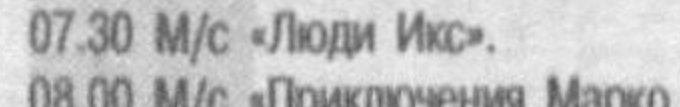

04.00 «Доброе утро, Россия!» 07.45 «Мой серебряный шар».

05.00 «Сегодня утром». 08.05 «Наше все!» 09.00 «Сегодня».

03.25 Х/ф «Лангеллеры», ч. 1. (США).

07.00 Победоносный голос. 07.30 М/с «Люди Икс».

07.00 М/с «Самурай Икс». 07.45 М/ф «Зарядка для хвоста».

Жума

20

5.55 Курсатувлар дастури. 6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!» 8.00-8.35 «Ахборот».

20.50 Дунё иқлими. 21.00 «Ахборот». 21.35 ТВ анонс. 21.40 «Хонадон».

6.55 Дастурнинг очилиши. 7.00 «ЯНГИ ТОНГ» кўнгилочар-ахборот дастури.

Мультисериял. 13.40 «У ким? Бу нима?» Болалар тоқшоуси.

7.25 Курсатувлар тартиби. 7.30 «Салом, Тошкент!» Кўнгилочар-информацион мусиқий дастур.

19.30 «Музыка SMS». 19.50 «Саломат бўлинг».

7.00 «Бодрое утро». 8.05 «Малахов +».

04.00 Новости. 04.05 «Доброе утро!» 08.00 Новости.

17.20 «Пусть говорят». 18.50 Телеигра «Поле чудес».

04.00 «Доброе утро, Россия!» 07.35 «Вся Россия».

05.00 «Сегодня утром». 08.05 «Наше все!» 09.00 «Сегодня».

07.00 Победоносный голос. 07.30 М/с «Люди Икс».

07.00 М/с «Самурай Икс». 07.45 М/ф «А вдруг получится?»

Шанба

21

5.55 Курсатувлар дастури. 6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!» 8.00-8.35 «Ахборот».

(рус) 01.30 Олтин мерос. 01.40 «Янги кун».

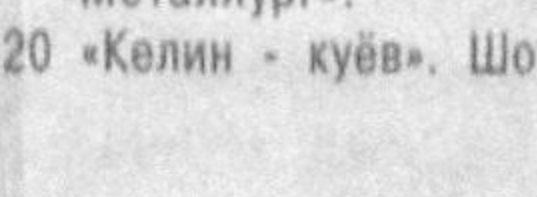
6.55 Дастурнинг очилиши. 7.00 «ЯНГИ ТОНГ» кўнгилочар-ахборот дастури.

18.45 «Каталог». 18.55 «Иклим».

7.25 Курсатувлар тартиби. 7.30 «Салом, Тошкент!» Кўнгилочар-информацион мусиқий дастур.

22.45 «Анонс». 22.50 Кино: «Дьявол носит Прада».

7.30 «Хабарлар». 7.50 «Бодрое утро».

04.30 Детектив «Голубая стрела». 05.00 Новости.

17.20 Субботний «Ералаш». 17.50 «Властелин горы».

05.00 «Доброе утро, Россия!» 06.30 «Студия Здоровье».

04.05 Канал «Евроньюс». 04.50 Боевик «Игра на выживание».

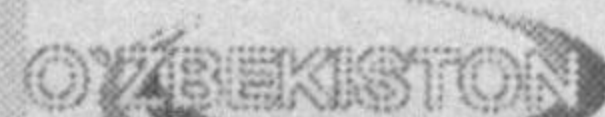
07.00 М/ф. 08.00 Деньги утром. 08.30 М/с «Аргай».

07.00 Маллет-шоу. Волшебник из страны Оз.

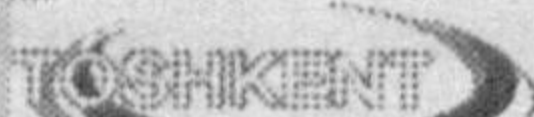
Якшанба

22

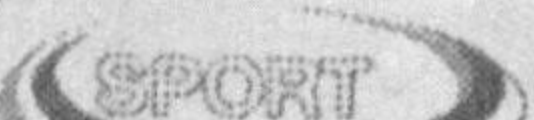

5.55 Кўрсатувлар дастури. 6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!» 8.00-8.35 «Ахборот» 8.35 ТВ анонс. 8.40 Олтин мерос. «Болалар сайёраси»: «Синдрелла». Мультфильм. 10.00 «Саломатлик сирлари» 10.20 «Қорақалпоқ наволари» 10.40 «Сиз кутган учрашув» 11.20 «Ойла ришталари». Телесериал. 11.55 ТВ анонс. 12.00 «Янги оҳанглари» 12.30 «КиноТеатр» 12.50 «Бахтли бўлиш осонмас». Бадий фильм. 1-қисм (Хиндистон) 14.10 ТВ анонс. 14.15 «Бахтли бўлиш осонмас». Бадий фильм. 2-қисм. 15.35 Ватан ҳақида қўшиқлар. 15.45 «50/50». Ток-шоу. «Болалар сайёраси»: 1. «Олтин тож». Телевизион ўйин. 2. «Фозу-турналар». Мультфильм. 17.30 ТВ анонс. 17.35 «Қалпоқ». Ҳажвий кўрсатув. 18.05 «Одами эрсанг» 18.25 «Оҳанглари оғушида» 18.35 «Интеллектуал ринг» 19.20 Дунё иқлими. 19.25, 20.00, 20.55, 21.40 ЭЪЛОНЛАР. 19.30 «Тахлилнома» (рус тилида) 20.05 «Оддий ҳақиқатлар». Ток-шоу. 20.50 Дунё иқлими. 21.00 «Тахлилнома». 21.45 ТВ анонс. 21.50 «Оҳанрабо». 22.30 «Шон ва қон». Бадий фильм. 2-қисм. 23.50-24.00 Тунги наволар. «Uzbekistan». 24.00 ТВ анонс. 00.05 «Ешлик оқшони». 00.15 Дунё иқлими. 01.00 «Тахлилнома». Информацион дастур (рус) 01.30 Олтин мерос. 01.40 «КиноТеатр». 02.00 «Олтин тож». Телевизион ўйин. 02.35 «Халқ ўйинлари». 02.55 «Тарих кўзгуси». 03.15 «Оҳанрабо». 03.55 Дунё иқлими. 04.00 «Тахлилнома». Информацион дастур. 04.40 ТВ анонс. 04.45 Миллий кино: «Тўйлар муборак». 05.50-5.55 Тонги наволар.

12.20 «Муҳаббат дардлари». Сериал. 12.55 «Кино-SMS». Совринли телемуқобақа. 13.00 «Катта саёҳат». Мультфильм премьераси. 14.20 «Дунё таомлари». 14.40 «Кино-SMS». Совринли телемуқобақа. 14.45 «Тасвир ва таассурот». 15.00 «Ишдан кейин» 15.20 «Чемпион сирлари». 15.40 «Ринг қироллари». 16.30 «Куз эртаги». Сериал. 18.40 «Ҳазал мулки». 18.55 «Иқлим» 19.00 «Давр ҳафта ичида». 19.30 «Дастхат». Ток-шоу. 20.10 «Хайларастлар». Ҳажвий дастур. 20.25 «Кўклам наволари». 20.40 «Зоолимпиада!» Анимацион ўйин. 21.30 «KINOMANIYA». 22.00 Миллий кино: «Кўргилик» 23.10 - 23.15 «Ватаним!»

7.25 Кўрсатувлар тартиби. 7.30 «Салом, Тошкент!» Кўнгилочар информатсион мусикий дастур. 8.30 «Анонс». 8.35 «Гвадалупе». Телесериал. 9.15 «Жозиба». 9.30 «Телекурьер - маркет». 9.50 «Анонс». 9.55 Мультфильм: «Бонифаций таътилда». 10.15 «Афиша». 10.25 «Интервью». 10.35 «Анонс». 10.40 «Истеъдод». 10.55 Кино: «Оқ бўрилар». 12.30 «Мусика SMS». 12.50 «Анонс». 12.55 Кино: «Дьявол носил Прада». 14.40 «Телекурьер - маркет». 15.00 «Дорихона зшитидаи/рус/. 15.45 Мультфильм: «Добрый Никитич и Змей Горынич». 16.50 «Анонс». 16.55 «Саргузаштлар ороли». 17.20 «Жозиба». 17.40 «Телекурьер-маркет». 18.00 «Анонс». 18.05 Кино: «Зулмат». 1-2 қисмлар. Премьера. /Хиндистон/. 20.05 «Нима учун?» 20.45 «Дилкаш наволар»: Равшан Комилов. 21.10 «Анонс». 21.15 CINEMA.UZ. 21.40 «Анонс». 21.45 Якшанба кинозали: «Такси-4». 23.05 - 23.10 «Хайри тун, шаҳрим».

7.30 «Хабарлар». 7.50 «Бодрое утро». 8.50 «Хабарлар» (рус тилида) 9.10 «Непутёвые заметки». 9.30 «Пока все дома». 10.20 «Фазенда». 11.10 Живой мир. «Планета Земля». 12.10 «Улыбка». 12.20 «Кўноқ стартлар».

12.50 «Рахибингиз гроссмейстер». 13.10 «Файзли ошхона». 13.35-14.45 Футбол. Ўзбекистон чемпионати. «Насаф» - «Машъал». *** 18.00 «Ровесник». 18.20 «Мусикий тайм». 18.30 «Версия». Информационно-аналитическая программа. 19.00 «Спорт уик-энд». 19.40 «Тайм-аут». 20.00 «Вести». 20.20 «Мусикий тайм». 20.35 «Властелин горы». 21.30 «Талкин». Информацион-таҳлилий кўрсатув. 22.00 «Бесценный». Художественный фильм. 23.40 Еврофутбол. Испания чемпионати. «Реал» - «Валенсия». 1.15 «Тунингиз осуда бўлсин!»

ПЕРВЫЙ

04.50 Комедия «Гараж». 05.00 Новости. 05.10 Комедия «Гараж». 06.50 «Служу Отчизне!» 07.30 М/с: «Дональд Дах представляет», «Черный плащ». 08.20 «Умницы и умники». 09.00 Новости. 09.10 «Непутевые заметки». 09.30 «Пока все дома». 10.20 «Фазенда». 11.00 Новости. 11.20 «Живой мир». «Планета Земля». 12.20 «Их разыскивает милиция». 13.00 Футбол. Чемпионат России. «Москва» - ЦСКА. 15.00 Комедия «Не валия дурака». 17.00 «Времена». 18.00 «Цирк со звездами». 20.00 Воскресное «Время». 20.50 «Король ринга». 22.00 Х/ф «Убить Билла 2». 00.30 Комедия «Свидание со звездой». 02.30 Т/с «Поверхность».

РОССИЯ

05.10 Х/ф «Экипаж машины боевой». 06.30 «Сельский час». 07.00 «Вести». 07.10 «Местное время. Вести - Москва». 07.20 «Диалоги о животных». 07.55 М/ф «Продается сивая лошадь». 08.05 «Комната смеха». 09.05 «Сам себе режиссер». 10.00 «Вести». 10.10 «Местное время. Вести - Москва». 10.20 «Городок». 10.50 «Сто к одному». 11.45 «Смехопанорама». 12.15 «Парламентский час». 13.00 «Вести». 13.20 «Фитиль №129». 14.10 «Вести. Дежурная часть». 14.40 «Честный детектив». 15.10 Концерт, посвященный налоговой службе России. 17.20 Комедия «Будем на ты». 19.00 Вести недели. 20.00 «Специальный корреспондент». 20.25 Х/ф «Танцуй...» 22.25 Х/ф «Глаза ангела». (США). 00.30 Х/ф «Подмосковные вечера». 02.30 Т/с «Доктор Вегас». (США). 03.15 Канал «Евроьюс».

НТВ

04.40 Детектив «Во имя справедливости». (США). 07.30 «Премьера» (рус) 08.00 Марказ NEWS (рус) 08.10 Мировые хиты 08.30 Узбек наволари 09.00 Сериал «Нечаянная радость» 1-серия 10.00 «Навбат» Рашид Холиков билан 10.40 Узбек наволари 11.00 «Час расплаты» худ.-фильм 13.15 Мировые хиты 13.30 Марказ NEWS (узб.) 13.40 «Юлдузли пайшанба» 14.10 Узбек наволари 14.30 Марказ NEWS (рус.) 14.40 Мировые хиты 15.00 Теленяня 15.45 Мировые хиты 16.15 Узбек наволари 17.45 Мировые хиты 18.00 Марказ NEWS (узб.) 18.10 Узбек наволари 19.00 Марказ NEWS (рус.) 19.10 Сериал «НЕЧАЯННАЯ РАДОСТЬ» 2-серия 20.10 Узбек наволари 21.00 «Миссия неповторима» 21.30 Узбек наволари 22.00 Киноколлекция: «ИГРА» худ.фильм 00.10 Миксер

Пайшанба 19

07.00 Марказ NEWS (узб) 07.10 Узбек наволари 08.00 Марказ NEWS (рус) 08.10 Узбек наволари 09.00 Сериал «Нечаянная радость» 2-серия

06.05 М/ф «Сказка о царе Салтане». 07.00 «Сегодня». 07.15 Лотерея «Русское лото». 07.40 «Дикий мир». 08.15 «Их нравы». 09.00 «Сегодня». 09.20 «Едим дома!» 09.55 «Счастливый рейс». 10.45 «Тор gear». 11.25 «Авиаторы». 12.00 «Сегодня». 12.25 «Тридцатая глава». 13.00 Комедия «Бумеранг». (США). 15.00 «Сегодня». 15.25 «Один день. Новая версия». 16.00 «Своя игра». 16.55 Т/с «Адвокат». 18.00 «Сегодня. Итоговая программа». 18.50 «Чистосердечное признание». 19.20 «Чрезвычайное происшествие. Обзор за неделю». 19.55 «Главный герой». 21.00 «Воскресный вечер с В. Соловьевым». 22.15 Детектив «Кровавая работа». (США). 00.25 Боевик «Побег к победе». (США). 02.30 «Криминальная Россия». 03.20 Комедия «Бумеранг». (США).

ТВ-3

07.00 М/ф. 07.30 Жизнь, полная радости. 08.00 Деньги утром. 08.30 М/с «Аргай». 09.00 М/с «Черепашки-ниндзя». 10.00 Х/ф «Алиса в Стране Чудес». (Великобритания). 13.30 Х/ф «Белый олеандр». (США - Германия). 15.45 Х/ф «Бриллианты для диктатуры пролетариата». (Россия). 19.00 Киноманья. 20.00 Х/ф «Идуший по огню». (США). 22.00 Х/ф «Телохранитель». (Россия). 00.00 Т/с «Собиратель душ», 29 с. 01.00 Х/ф «Брат якудзы». (Япония - США). 03.15 Х/ф «Мой маленький убийца». (США). 05.00 Т/с «Ее звали Никита», 36 с. 06.00 Муз. Релакс.

СТС

07.00 Х/ф «Ланселот. Хранитель времени». 08.25 М/ф «Сказка о Золотом петушке». 08.55 М/с «Радужная рыбка». 09.20 М/с «Смешарики». 09.30 М/с «Просто Норман». 10.00 М/с «Улицы Сезам». 10.30 Секретные материалы псов-шпионов. 11.00 Самый умный. 13.00 Жизнь прекрасна. 15.00 Снимите это немедленно. 16.00 Д/с «Мать и дочь». 17.00 Истории в деталях. Спец. выпуск. 17.30 6 кадров. 18.10 Х/ф «Такси для ангела». 22.00 Х/ф «Национальная безопасность». 23.45 Слава Богу, ты пришел! 01.05 Кино в деталях с Ф. Бондарчуком. Короткометражные фильмы режиссера Франсуа Озона. 02.05 Маленькая смерть. 02.35 Летнее платье. 02.55 Увидеть море. 03.50 Х/ф «Танцуй со мной». 05.50 Музыка на СТС.

Кўклам неъматлари РАВОЧ

Равоч шифобахш неъмат сифатида қадимдан халқ таботатида кенг ишлатиб келинган. Унинг таркибида инсон саломатлиги учун ниҳоятда фойдали бўлган олма ва шовил кислотаси, дармондорилар, қанд бор. Барг банди ва поясидадан нордон овқатлар, мураббо тайёрланади ва кондитер саноатида ишлатилади. Равоч аёллар касаллигига ишончли доридир. Бачадондаги иллатларни йўқатади. Равочнинг сиқиб олинган суви кўзга тортилса, кўриш қувватини оширади. Сафроли ич кетишга фойда қилади. Айниқса, қизамиқ ва чечакка фойдали ҳисобланади. Равоч илдизини сиркага қўшиб суртилса ва у билан сурги қилинса, сепкил ва теридаги ярадан қолган изларга фойда қилади. Шунингдек, равоч астма ва қон туфлашда шифобахшдир. У жигар, меъда ва унинг заифлигида ҳамда оғриқларда, айниқса, ички оғриқларда, ҳиқчоқда, чурра тушишда фойдалидир. Шунингдек, равоч талоқни оздиради. Равоч илдизи овқат ҳазмининг бузилишидан бўлган ич кетишда, ичак оғриқлари ва дизентерия, буйрак ва қовоқлардаги оғриқлар, қон кетишда шифобахш хусусиятга эга.

Тошкент шаҳар Миробод тумани Адилходжаев кўчаси 1-уйда жойлашган «SARISSA» хусусий фирмасига вақтинчалик рухсатнома шақлидаги 2754 рўйхат рақамли 31.10.2002 йилда берилган лицензия йўқолганлиги сабабли бекор қилинади.

Информационно аналитический отдел компании «GENEROUS» предлагает Электронная Версия (база) нормативных документов «Охрана труда и техника безопасности» - ОТТБ Тел: 144-25-63 Факс: 144-84-81 E-mail: info@fimi.uz Web-site: www.fimi.uz

ОКНА ДВЕРИ ВИТРАЖИ Профили из мировых производителей АКФА и VERATEC В КРЕДИТ 50% Условия кредита по тел: 144-10-10, 701-60-60 Факс: (9971) 144-84-81 E-mail: info@fimi.uz Web-site: www.fimi.uz

TV-MARKAZ

Душанба 16

07.00 «Премьера» (узб) 07.30 Узбек наволари 08.00 «Премьера» (рус) 08.30 «Сайилгоҳ» 08.45 Мировые хиты 09.00 Сериал «Дети Ванюхина» 10.00 «Сунмас орзулар» 10.40 Узбек наволари 11.00 «Ультрафиолет» худ.-фильм 12.45 Мировые хиты 13.30 Узбек наволари 15.00 Теленяня 15.45 Мировые хиты 16.30 Узбек наволари 17.30 Мировые хиты 18.00 «Премьера» (узб) 18.30 Узбек наволари 19.00 «Премьера» (рус) 19.30 Сериал «ДЕТИ ВАНЮХИНА» 20.30 Мировые хиты 21.00 Узбек наволари 22.00 Комедия по понедельникам «ДОМ БОЛЬШОЙ МАМОЧКИ» худ.фильм 23.45 Миксер

Сешанба 17

07.00 Марказ NEWS (узб.)

Чоршанба 18

07.00 Марказ NEWS (узб.) 07.10 Узбек наволари

Шанба 21

14.40 Мировые хиты 15.00 Теленяня 15.45 Узбек наволари 17.00 «Миссия неповторима» 17.30 Мировые хиты 18.00 Марказ NEWS (узб.) 18.10 Узбек наволари 19.00 Марказ NEWS (рус.) 19.10 Сериал «НЕЧАЯННАЯ РАДОСТЬ» 4-серия 20.10 «Сунмас орзулар» 20.50 Узбек наволари 21.00 «Премьера» (рус.) 21.30 Узбек наволари 22.00 «ЗМЕИНЫЙ ПОЛЕТ» худ.-фильм 00.00 Миксер 07.00 Марказ NEWS (узб) 07.10 Узбек наволари 08.00 Марказ NEWS (рус) 08.10 Мировые хиты 09.00 Узбек наволари 09.30 «ЯЛЛА» док.фильм 10.00 Узбек наволари 11.00 «Змеиный полет» худ.-фильм 13.00 Узбек наволари 14.00 «Премьера» (узб) 14.30 Мировые хиты 15.00 Теленяня 16.20 Мировые хиты 17.00 Узбек наволари 18.00 Марказ NEWS (узб) 18.10 Узбек наволари 18.30 «Альо-Марказ»

Якшанба 22

19.00 Марказ NEWS (рус) 19.10 Концерт 21.00 «Навбат» Рашид Холиков билан 21.40 Узбек наволари 22.00 Индийское кино «В ПОИСКАХ БРАТА» 07.00 Марказ NEWS (узб) 07.10 Узбек наволари 08.00 Марказ NEWS (рус) 08.10 Концерт 09.50 Мировые хиты 10.00 «Сунмас орзулар» 10.40 Мировые хиты 11.00 Индийское кино «В поисках брата» 14.00 Узбек наволари 15.00 Теленяня 16.20 Узбек наволари 16.30 «Премьера» (рус) 17.00 Узбек наволари 17.30 «Юлдузли пайшанба» 18.00 Марказ NEWS (узб) 18.10 Узбек наволари 19.00 Марказ NEWS (рус) 19.10 Мировые хиты 19.30 Узбек наволари 20.00 «Альо-Марказ» 20.30 Узбек наволари 21.00 «Топ-20» 21.45 Мировые хиты 22.00 «ТВОИ,МОИ,НАШИ» худ.-фильм 23.40 Миксер

Теледастурлар «САДО» МЧЖ дан олинди

Бу ҳақда Вазирлар Маҳкамаси мажлисида гапирилган эди

Юртбошимиз Вазирлар Маҳкамасининг шу йил 12 февралда бўлиб ўтган мажлисидаги маърузасида шундай деган эди: «Соғлиқни сақлаш тизимини такомиллаштириш ва аҳолига тиббий хизмат кўрсатиш сифатини ошириш, мамлакатимизда спортни, биринчи галда болалар спортини ривожлантириш, тиббиёт ходимлари ва ижтимоий соҳа ходимлари меҳнатини рағбатлантириш масалаларига катта эътибор қаратилди».

Дарҳақиқат, мустақиллик йиллари тиббиёт соҳаси мисли кўрилмаган даражада ривожланди. Қанчадан-қанча шифохоналар тубдан таъмирланди. Янгилари ишга туширилди. Юзлаб қишлоқ врачлик пунктлари қурилиб, фойдаланишга топширилди. Улар замонавий тиббий асбоб-ускуналар билан жиҳозланди. Бир сўз билан айтганда, таъмирланган ёки янги қурилган шифохона ва ҚВПларда бемор-

қилинди. «Зомин»нинг ётоқ биносида реконструкция ишлари олиб борилди. «Косонсой», «Бўстон», «Ниҳол» санаторийларида ҳам тубдан ва жорий таъмирлаш юмушлари бажарилди. Йил мобайнида бошқарма томонидан даволаниш масканлари 101 миллион сўмлик

мактаб интернатлари тарбияланувчиларини ижтимоий-иқтисодий ва моддий томондан қўллаб-қувватлаш каби масалалар асосий ўринни эгаллади. Масалан, бошқармага қарашли даволаш масканлари томонидан ўтган йили «Меҳрибонлик», «Муруват» ва «Саховат» уйларига 15 миллион сўмдан ортиқ маблағ билан моддий ёрдам кўрсатилди. Болалар боғчалари, мактаб ва мактаб-интернат ўқувчиларига 2 миллион 692 минг сўмлик кийим-кечак, ўқув қуроли ва спорт жиҳозлари олиб берилди.

Маълумки, санаторий-курорт хизматини юқори кўтаришда ходимлар савияси катта аҳамият касб этади. Буни ўз вақтида ан-

Жорий йилда ҳам юқоридаги ишларни давом эттириш кўзда тутилмоқда. Хусусан, санаторийлар жойлашган ҳудудларда истиқомат қилувчи 100 нафар якка-ёлғиз, кам таъминланган, кўп болали оилалар, ногирон ва етим-есирларни талаб асосида кўрикдан ўтказиш ва амбулатория шароитида бепул даволаш режалаштирилган. «Ижтимоий ҳимоя йили» дастурига кўра сиҳатгоҳларда ишчи-хизматчилар, уларнинг фарзандлари, пенси-

ланган оилалар, ногирон, етим-есирлардан 36 нафари ушбу муассасада бепул даволанишди. Шунингдек, «Бўстон»нинг 80 йиллик юбилейини ўтказиш бўйича ташкилий ишлар бошлаб юборилди. Айни кунларда бу ерда ишлаб

Касаба уюшма

Сиҳатгоҳларни жориланди

ларнинг даволанишлари учун барча шарт-шароитлар муҳайё қилинди.

Курортлар бошқармасига қарашли касаба уюшма сиҳатгоҳларига келсак, истиқлол йилларида уларнинг қиёфаси бутунлай ўзгарди. Хизмат кўрсатиш даражаси бозор иқтисоди шароитига мослаштирилди. Санаторийларда жаҳон мезонларига жавоб берувчи даволаш-ташхис ва ётоқ бинолари, жамоатчилик марказлари, маданият уйлари, ошхоналарни тубдан ҳамда жорий таъмирлаш, уларни замонавий тиббий асбоб-анжомлар билан жиҳозлаш юзасидан режали ишлар олиб борилди. Кўплаб сиҳатгоҳларда маданий-маиший объектлар ишга туширилди. Замонавий жиҳозланган бир ва икки кишилик, икки хоналик «Люкс» шинам дам олиш ва кутиб хоналари, йўлдош антенна-ли телевидение, сузиш ҳавзалари, сауна, муолажа хоналарини ётоқхоналар билан туташтирувчи ўтиш йўлаклари, ДФК машғулотлари учун спорт заллари, клуб ҳамда кутубхоналар пайдо бўлди.

Биргина ўтган йилнинг ўзида Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси кенгаши Капитал қурилиш бошқармаси ва Курортлар бошқармаси биргаликда қатор санаторийларда қарийб 888 миллион 400 минг сўмлик тубдан ва жорий таъмирлаш ҳамда қурилиш ишларини амалга оширди. Хусусан, «Қашқадарё соҳили» сиҳатгоҳининг 2-ётоқ биносини тубдан таъмирлашга 398 миллион сўм сарфланди. «Умид Гулшани» санаторийсидаги сув билан даволаш бўлимига эса 318 миллион сўм харажат

замонавий асбоб-ускуналар билан таъминланди. Ушбу жиҳозлар «Турон», «Косонсой», «Чинобод», «Мироқи» ва бошқа санаторийларга ўрнатилди. Бу ишларни ҳаётга тадбиқ этишда Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерациясининг ҳиссаси катта бўлди.

Умуман ўтган йилда «Ҳомийлар ва шифокорлар йили» дастурига асосан тизимдаги санаторийларда халқимизнинг маънавий қадрияти сифатида ҳомийликнинг аҳамиятини кучайтириш, унинг ҳуқуқий асосларини такомиллаштириш, ушбу жараёнда аҳоли кенг қатламлари, барча ташкилотлар иштирокини кенгайтириш бўйича аниқ мақсадга йўналтирилган чора-тадбирлар комплексини амалга ошириш белгиланган эди. Бошқача айтганда, тадбирларда кам таъминланган, кўп болали оилалар, ёлғиз кексалар, уруш ва меҳнат фахрийлари, ногиронлар, байналмилалчи жангчилар, меҳрибонлик уйлари ва

лаган сиҳатгоҳлар маъмурияти ўз ишчи-хизматчиларининг малакасини оширишга ҳаракат қилишмоқда. Жумладан, бултур барча даволаниш масканларидан 37 нафар шифокор ва 103 нафар ҳамшира Тошкент шифокорлар малакасини ошириш институтида ўқиб қайтди. Шунингдек, пархез овқатлари турларини кўпайтириш ва сифатини яхшилаш мақсадида санаторийларда фаолият юритаётган 24 нафар ошпаз малакасини оширди. Курортлар бошқармасига қарашли даволаш масканларида ҳамшираларнинг касб маҳоратини ошириш, обрўсини кўтариш, уларда тиббий ходим фазилатларини шакллантириш, дам олувчиларга кўрсатилаётган даволаш-ташхис ишлари сифатини яхшилаш мақсадида «Ҳамшира-2006» Республика кўрик-танлови ўтказилди. Бу тадбирга 21 миллион сўм маблағ сарфланди. Унда «Косонсой», «Турон» санаторийлари ҳамширалари голиб чиқишди ва қимматбаҳо совға билан тақдирланишди.

Шунингдек, 2006 йилда «Турон» ва «Чинобод» сиҳатгоҳларининг 60 йиллик юбилейлари юқори савияда ўтказилди. Даволаш масканлари маданият уйларида «Ҳомийлар ва шифокорлар йили»га бағишланган кўргазмалар, бурчаклар ташкил этилди. Жойлардаги раҳбарлар аҳолининг ижтимоий ночор қатламларини моддий ва маънавий қўллаб-қувватлаш, тиббиёт ходимларининг обрўсини кучайтириш ва меҳнатини рағбатлантириш ишларини олиб бордилар.

онерлар, меҳнат фахрийлари ва ногиронлардан 53 киши соғломлаштирилади. «Абу Али ибн Сино», «Оқтош», «Зомин», «Чортоқ», «Хонқа» ва бошқа даволаниш масканларига 50 миллион сўмлик тиббий асбоб-ускуналар харид қилиш режалаштирилган. Ҳозирги кунгача шуларнинг 20 миллион сўмлиги сотиб олинди. Йил мобайнида даволанувчилар учун янада қулай шароитлар яратишга эришилади. Мисол учун «Оқтош»да даволаш ва ётоқ биноси қурилиши яқунланади. «Зомин»да эса ётоқ биносининг тўртинчи қавати реконструкциядан чиқарилади. «Турон» санаторийсининг 7-ётоқ биноси тубдан таъмирланади.

Бундан ташқари, санаторийларда дам олувчилар, болалар ва ўсмирлар ўртасида, шахмат-шашка, стол тенниси ҳамда бошқа спорт турлари бўйича мусобақалар ўтказиш йўлга қўйилади. Ишчи-хизматчилараро «Ижтимоий ҳимоя йили»га бағишланган спортнинг айрим турлари бўйича спартакиада ўтказилади. «Оқтош»нинг 70 йиллиги ва «Бўстон»нинг 80 йиллиги юбилейларини тантанали ўтказиш бўйича ташкилий ишлар амалга оширилади. Маданият саройлари, клублар, ётоқ биноларида кўргазмалар бурчаклар, фотостендлар ташкил этилади.

Ҳозирги кунда дастур бўйича анча ишлар қилинди. Гапимиз куруқ бўлмаслиги учун бунга бир неча мисоллар келтирсак. «Бўстон» сиҳатгоҳи жойлашган ҳудудда истиқомат қилувчи ёлғиз кексалар, кўп болали, кам таъмин-

кетган меҳнат фахрийлари билан учрашувлар ва суҳбатлар ўтказилапти. Улар Наврўз байрамига таклиф қилиниб, пул мукофотлари тарқатилди. Эски фотосуратлар йиғилиб, альбом ташкил қилинмоқда. «Қашқадарё соҳили»да ёрдамга муҳтож бўлган 10 та оилга 623 минг сўмлик моддий ёрдам кўрсатилди. «Чимён»да кам таъминланган ишчиларга 500 минг сўм миқдоридан кўмак берилди.

«Чортоқ» сиҳатгоҳида Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2006 йил 26 августдаги «Миллий ғоя тарғиботи ва маънавий-маърифий ишлар самарадорлигини ошириш тўғрисида»ги қарорини бажариш мақсадида бирмунча ишлар қилинди. Жумладан, шу йилнинг март ойида «Ўзбек халқи ҳеч кимга ҳеч қачон қарам бўлмайди» мавзусида маънавий-соати ўтказилди. Унда экстремистик руҳдаги диний оқимларнинг келиб чиқиши, уларнинг мамлакатимизда ва бошқа давлатлар ҳудудида олиб борган гайриқонуний ҳаракатларидан воқиф этилди.

8 март — Халқаро хотин-қизлар байрами арафасида «Муқаддас аёл» кўрик-танлови ўтказилди. Ушбу тадбирда жамоа аъзолари ва санаторийда даволанаётган аёл ҳамда қизлар иштирок этдилар. Танлов голибларига қимматбаҳо эсдалик совғалари топширилди. 19 март куни «Наврўз» байрами муносабати билан дастурхон ёзилди. Бу тадбирга сиҳатгоҳда меҳнат қилган собиқ 90 нафар фахрийлар таклиф қилинди. 20 март куни эса санаторийда даволанаётганлар учун байрам дастурхони ташкил этилди. Икки тадбирга ҳам санъаткорлар таклиф этилиб, концерт томошалари уюштирилди.

Мақоламиз интиҳосида бошқарма тасарруфида фаолият кўрсатётган шифобахш табиий иқлим, маъданли сувлар ва барча даволаш имкониятларига эга бўлган санаторий-курорт муассасаларида даволаниш ҳамда дам олишга сизларни таклиф этамиз. ☺

Акмал Йўлдошев,
Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси қошидаги Курортлар бошқармаси бошлиғи

(Боши ўтган сонларда)

Не-не машаққатлар, қийинчиликларга чидадим. Шу оила, шу одам учун яшадим-ку, ахир худойим!».

Моҳигулнинг кўзларидан шашқатор ёш қуйилар, ёстиқ жиққа хўл бўларди... Аммо, ҳар тонг одатдагидек ўрнидан турар, келини келтирган чойни одатдагидек ичиб, эрни одатдагидек ишга кузатиб қоларди... Ёши эллиқдан ошган аёлнинг эрини рашқ қилиб ғавво кўтаргани хангомаси эшитар қулоққа яхши эмас... Қани, сабр қилсинчи, бу ишларнинг ҳам таги кўриниб қолар. Бироқ, дўконда ҳам, меҳмонда ҳам, уйда ҳам Моҳигулнинг энди ягона ташвиши бир нарса — Бекмирзанинг айна маҳалда қаердалигини ўйлаш, билиш бўлиб қолган эди! Қачон, қай маҳал — хоҳ ярим тун, хоҳ туш пайти бўлсин, Бекмирзага кўнги-роқ қилса, қўл телефонга фақат эрининг ўзи жавоб берар, ҳозир қаерда, қандай иш билан машғуллигини батафсил тушунтирарди. Бир кун Моҳигулнинг, «Соҳибнинг уйдаман» деган жавобидан сўнг «Э, яхши, Адолатхон (Соҳибнинг хотини) уйдадилар, бир... Сўрашиб кўяй, озгина гапим ҳам бор эди», деб қолди. «Ҳм... Соҳиб, хотининг шу ердами? Бизнинг хўжайин сўрапти... Моҳи! Мана, ҳозир...» Бекмирзанинг бахтига у айна шу вақтда чиндан ҳам Соҳибнинг уйда эди. Шундан кейин Бекмирза хотинига телефонда асло, «фалончининг олдида ёки уйдаман», деган гапни гапирмай қўйди...

Солиҳа билан муносабатлари ҳақида Бекмирза энг қадрдон ўртоқларига ҳам тиш ёрмаган, Солиҳа эса тилига ўта мустақкам эди. Эр баъзан ўзига Моҳигулнинг аллақандай бегона, лекин синчков назар билан яширинча термулиб қолганини сезар ва унга юраги ачишарди! Ҳа, дилида хотинига нисбатан ҳеч қандай ғараз ёки ёмонликни сезмас, аммо юрадаги илгариги меҳр ҳам қайгадир гундон бўлган, ўрнини не ажабки, хотинига ачиниш туйғуси эгаллаган эди! Лекин, кимгадир юрагинг ачишса, бу ҳам ўша одамга нисбатан мавжуд меҳрнинг бир кўриниши дейдилар. Зеро, ёмон кўрган ёки тақдирига мутлақо бепарво бўлганинг одамга қараб юрагинг эзилмайди-ку! Ажабтовур эсада, лекин, Солиҳага нисбатан меҳру муҳаббатга тўла қалбнинг бир четида Моҳигул ҳам яшар эди!

Солиҳа кечки пайт идорадан чиқди. Ташқарида қиш изғирини юзларни ялайди. Йўл четлари тизза бўйи, юзаси ахлатлардан қорайган қор билан қопланган. У бекат томон шоша-пиша бораркан, кимнингдир овози эшитилди.

— Солиҳахон!
У орта ўғирилди. Ёши эллиқлардан ошган, тўладан келган, қимматбаҳо швед пўстинига ўралган бир аёл идора томондан Солиҳага қараб келарди. Солиҳа индамай аёлни кутиб турди. Аёл унга яқинлашди-да, тўхтаб бир муддат Солиҳага бошдан оёқ назар солди.

— Сиз экансиз-да, Солиҳахон!

— Ҳа, менман, кечирасиз, менда ишингиз бормиди?

— Ҳм... Мен Бекмирза акангизнинг хотини бўламан!

Бегазаб, гина-қудуратсиз, оддийгина, мулойим оҳангда айтилган сўзлар...

Солиҳа оёқларидан мадор кетиб, кўзи тинганини ҳис қилди. Нақ бўлмаса йўлак четидаги қор босган скамейкага ўтириб қолаёзди... Лекин зум ўтмай ўзини ўнглади. «Ҳа, бу учрашув албатта рўй бериши керак эди! Мана у! Мана ўша аёл! Ўзингни йўқотма, Солиҳа! Ахир бу орада икки-уч кишининг шаъни, ор-номуси турибди! Ўзингни бос!»

— Ҳа, келинг, опа... — деди у оҳиста ва аллақандай синик жилмайиб.

Моҳигул яна унга бошдан-оёқ разм солишда давом этди. «Чиройли аёл экан! Ўлмагурнинг ловиллашини! Ҳа, ҳар қандай босиқ эркакни ҳам йўлдан уришга ярайди! Наҳот, Бекмирза ака ёши бир жойга етганда шу йўлга кирган!»

Моҳигул Бекмирза билан Солиҳанинг муносабатлари қай даражага етганини ҳали яхши билмас, фақат бир дугонасининг

рамизга келиб туришади. Жавдот Абдуллаевичнинг котибаси тоби айнаб, ишга чиқмай юрган кезлари бир ойча у кишининг қабулхонасида ишлаб турдим. Ушанда икки-уч марта келган эдилар... Сиз турмуш ўртоқлари бўласизми?

— Ҳа, айланай... — Моҳигул Солиҳанинг қўлтиғидан олиб ёнма-ён юриб кетди. Йўл-йўлак Бекмирза билан бирга ўқиганлари, турмушлари, болалари, неваралари ҳақида роса эзмаланиб гапирди. Солиҳани автобусга чиқариб юборгач, ўша ердаги ўриндиққа ўтириб, қиш изғиринига қарамай анча хаёлга толди. «Йўқ, бу аёл эмас у билан юрган!» Кўзга яқин жувон экан, божхонанинг ўзида — ўша Жавдот Абдуллаевичга ўхшаганлардан ортмас бу бева! Бекмирза ахмоқиди, ўзи қўлига қараб турган улуғларнинг... анақасига илашиб! Бир зумда тагини сулуриб қўйишларига ақли етади,

дан шалаббо бўлди... — Жоним аям! Менга ҳеч нарсаси керак эмас унинг! Ўзи керак, холос! Майли, ташласа ташлаб кетсин. Бироқ, мен уни ташлаб кетолмайман. Биласиз, мактабда, университетда, то турмушга чиққунимга қадар бирор йигит билан... Ҳалигидай... Юрмадим! Ҳолбуки биз каби қизларнинг юриш-туришларини ўзингиз яхши биласиз! Бутунлай европача тарбия кўрганимга қарамай ўзимча совчи келишини кутдим. Ўша... Акам рус қизига уйлангандан сўнг дадам иккалангиз «энди қизларимиз нима бўлади?» дея қаттиқ ташвишда қолганингизни жуда яхши тушунардим. Сизларни хижолатга қўймастик учун қизлик иффати, ор-номусини бир шарқ қизидай мустақкам асрадим. Сизлар топган одамга турмушга қикдим. Минг афсуски, умри қисқа экан... Шу ўғилни бизга ҳада қилиб, бу оламдан ўтиб

га олиб боришди. Исм-фамилиясини Улуғбек Аҳмедов деб қўйиб, вақтинчалик паспорт беришди. Лекин янги Улуғбек Аҳмедов қариялар уйда бир ҳафта ҳам ётмади.

— Кечирасизлар, — деди у милициядагиларга учрашиб, — у ер менга тўғри келмайди. Аллақандай пиёниста чоллар борми-ей. Туни билан қий-чув, мастлар маишати...

Улуғбек Аҳмедовга пойабзал фабрикаси ётоқхонасидан жой топиб беришди. Давлат томонидан бериладиган тўловлардан ташқари отининг сотуvidан ҳам қўлига мўмайгина пул тушган, агар босиқлик билан, эҳтиёт бўлиб сарфласа анчага етадиган маблағи бор эди. У уч-тўрт ой ўша ерда яшади. Кейин ғала-ғовурлар пасайиб, ўзи билан бировларнинг унча ҳам иши бўлмаётганлигини фаҳмлагач, Улуғбек Аҳмедов номига шаҳар четидagi кўп қаватли уйлardan бирида икки хонали квартира сотиб олиб, ўша ёққа кўчди. Шу номга давлат нафақаси расмиёлаштирилди ва у тўлақонли фуқаро сифатида яшай бошлади. Участка милиционерининг ахборотига қараганда Улуғбек Аҳмедов уйдан кам чиқар, деярли ҳеч ким билан гаплашмас, узуккун аллақайёқдаги эски бозордан топиб келган телевизорга тикилиб ўтиргани-ўтирган эди...

— Кеча хотинингиз билан учрашдик, — деди кечки пайт дийдор уйига борган Солиҳа, — аввалига жуда кўрқиб кетдим. Кейин гапларига диққат билан қулоқ солсам, унинг ҳеч нарсдан хабари йўқлиги, фақат аллақандай тахмин, тайинсиз гаплар туфайлигина мени ахтариб топганини англадим...

Бекмирза бирдан бўшашиб қолди. Демак, ҳар қанча сир сақлашмасин, ўзаро муносабатларни ҳар қанча пардалашмасин, барибир борини берки-тиб бўлмас эканда! Демак, кимлардир уларни қаерлардадир бирга кўришган ва... Ва тегишли хулосалар чиқаришган!

— Шундайми? — деди у Солиҳанинг кўзларига тикилиб, — хўш, нима деди у энди?

— Айтдим-ку, ҳеч нарсдан хабарсиз, фақат... Кимлардир тахмин қилиб, шу тахминдан уни ҳам хабардор қилишган, холос.

Бекмирзанинг мияси яшин тезлигида ишлади. Моҳигул эшитган нарсдан дарров хулоса чиқариб, бўлса бўлмаса ҳайқираверадиганлар тоифасидан эмас... Агар у Солиҳани излаб топган бўлса, бирор бир асосли хабар олганки, шу йшга қўл урган. Акс ҳолда, ўзи танимаган аёлни излаб топмас эди. Демак қўлида ё асосли далиллар бўлган, ё анчадан буён эрини кузатиб юриб бир хулосага келган. Кейинги тўққиз-ўн ой давомида Бекмирза шу пайтгача қилмаган одат чиқарган: уйга кўпинча кеч келади. Хотин буни албатта эътиборга олган, лекин ўз одатига кўра подадан олдин чанг чиқаришни эп кўрмаган.

Балки аста яқин-атроф, таниш-билишлардан эрининг юриш-туришидаги ўзгаришлар сабабини суриштирган. Албатта, Моҳигул «кеча эримни ким билан кўрдингиз?», дея учраган одамнинг ёқасидан оладиган тентаклардан эмас. Устмонлик билан суҳбатдошига сездирмай, керакли ахборот олиш одати унга отасидан ўтган. Ҳар ҳолда қайнота раҳматли сездирмай сир олишга устаси фаранг эди.

(Давоми бор)

Алишер ИБОДИНОВ

СОҲИБ ЯҚИН,
ЯҚИН...

(Қисса)

кетди. Бирон-бир гап эшитдингизми шундан сўнг мен ҳақимда? Йўқ! Чунки, ҳеч нарса кўнглимни ёритмаган эди. Ва насиб экан, чинакам муҳаббат ҳисси ёшим улғайганда қалбимни тўлдирди... Мен бахтлиман, онажон! Менга ундан бошқа ҳеч нарса керак эмас. Мен унинг на кечаси, на эртаси билан қизиқаман. У ҳозир меники! Аёл киши учун ишонч билан шундай дея олишдан ўзга бахт йўқ, аяжон! Ҳа, ёшим қирққа борапти. Аммо, кўнглим ўн олти яшар қиз кўнглидай, ахир, онажон!

Бу одамнинг қариндош-уруғлари, таниш-билишлари водий ҳудудларида умуман йўқ эди ёки номаълум сабабларга кўра ҳеч ким уни танишни истамасди. Нотаниш одам деярли бутунлай соғайиб кетди. Суд-тиббётга экспертизаси унинг меҳнатга ногирон, лекин муомала лаёқатига яроқли эканлигини эътироф этди... Текшириш хулосаларига кўра у 50-55 ёшлар чамасида, меҳнатга яроқли, ички аъзолари соғлом одам эди.

— Менинг исмиим Улуғбек бўлса керак, — деди у бир кун, — кеча туш кўрдим. Ёш бола эмишман. Кимдир, балки онам бўлса керак, «Улуғбек» деб чақирди. Негадир онамдан кўрқдим, катта танали олма ортига беркнндим. Онам чолиб келди-да, тарсакилаб, ётақлаб кетди. Мен йиғлаб, ортидан судралгандай борар эдим....

Мутахассис психолог, ҳатто ўзларича «ҳамма нарсани биламан», деб юрган қўлбола руҳшунос, фолбинлар ҳам у билан суҳбатлашиб бирор тайинли фикр айта олмадилар.

— Миясида аллақандай ғалаён... Ҳеч нарсани англаб бўлмайди, — дейишди улар.

Туман, ҳатто вилоят ички ишлар идораларида бундай ҳодисага илк марта дуч келишлари эди. Касалхонада ётиб туришнинг ортиқ иложи қолмагач, уни вилоят марказидаги қариялар уйи-

«Бекмирза ака божхонадаги Солиҳа деган жувоннинг олдида кўп борармиш...» деган гийбатнамо гапи туфайли Солиҳани излаб топган эди. Нафсиламбирини айтганда, Бекмирза билан Солиҳанинг муаммолари даражасини аслида ҳеч ким билмас, иккаласи ҳам тилига пишиқ, ўта эҳтиёткор эдилар. Лекин, баъзан йилт этган учкун қоронғи хонани ёритиб юборгандек, у ер-бу ерда иккаловини тасодифан кўриб қолган одамлар ўзларича нималарнидир тасаввур қилишар, натижада исботсиз, гийбат мақомидаги гап-сўзлар ҳам чувалашиб улгурган эди. Моҳигулнинг дугонаси аслида шу асоссиз гийбатлардан мишмиш тарқатган эди холос.

Моҳигул Солиҳага яқинлашиб, елкасидан олиб кўришди. — Вой, Солиҳахон... Бекмирза акангиз жуда кўп гапирдилар сизни... Шу ердан ўтиб кетаётгандим... Кўрибқот танидим... Бекмирза акангиз таърифлагандан ҳам ортиқ экансиз!

Солиҳа бир зумда ҳаммасига тушунди ва энгил тортиди. Йўқ, Бекмирза Солиҳа ҳақида хотинига оғиз ҳам очмаган! Солиҳанинг бунга имони комил. Лекин, ораларидаги муносабат ҳақидаги шивир-шивирлар экинни аёлнинг ҳам қулоғига етган ва бу хотин энди ўзича «разведка» қилмоқчи...

— Кечирасиз, опа... Қайси Бекмирза ака?...

Моҳигул ҳайрон бўлиб унинг афтига қаради.

— Бекмирза Икромов! Тижоратчи. Баланд бўйли, келишган одам. Идораларингга бориб туради-ку...

— Э, бўлди! Жавдот Абдуллаевичнинг ўртоқлари! Ҳа, ҳа, идо-

ахир»...

— Солиҳа! Жон қизим, бирпас мен билан ўтир, — деди Машхура ая аллақандай тарадудланиб. Ишдан қайтаётиб, Бекмирза билан қўл телефонда бугун кўшни Қирғизистонга, Арслонбоб томонларга боришни келишиб олган Солиҳа аясининг авзойидан бирор... жиддий гап борлигини тушунди-ю, итоаткорона бош эгиб, стулга чўкди.

— Биламан, ёшсан.. Бир нарса деб бўлмайди... Аммо.

— Гапираверинг, ая...

— Ўзингдан қолар гап йўқ... Мен кексайдим... Аканг у ёқда... Қанча тагли-тугли жойлардан совчилар келди. Унамадинг. Энди...

Кампир дастурхон попугини бармоқлари орасида ҳимара-ҳимара, бир-икки ютинди. Солиҳадан садо чиқмади.

— Суриштириб билдим ўшани! — Машхура ая бирдан тутатди. — Ёши эллиқдан ошган, неварали одам экан! Сенга икки дунёда ҳам уйланмайди у! Қайси ақлинг билан шу... Шу алфозга кирдинг, қизим! Ахир, керак бўлса ундан ёш, бақувват, оиласиз, бадавлат йигитлар тўлиб ётибди-ку! Нимасига учдинг буни?

— Ая!

— Нима ая! Нима?! Эртага ташлаб кетади сени! Номингни булғанинг қолади холос, қизим!

— Аяжон... — Солиҳа онасининг қўлларини ушлаб ўзига тортиди, сўнг томирлари кўм-кўк бўртиб, у ер-бу ерига доғлар тушган бармоқларига қайноқ лабларини босди... Бир зумда онанинг қўллари кўз ёшлари-

«Инсонга наф келтириш — олий бахт» танловига

Булутсиз кечаларда шишадек тиник осмонни кузатганмисиз? Худудсиз кўк бирам гўзал, бирам мафтункор. Айниқса, Китоб халқаро кенглик станциясининг телескоплари орқали самони томоша қилсангиз, оламнинг сир-синоатларига қойил қоласиз. Нобб қурилмалар кўк маликалари — юлдузларни кўз олдингизга янада яқинлаштириб намоён этади. Пўлат ака ҳам ой нури чараклаган фарахбахш дамларда юлдузлар сайрини кузатиб, чуқур ўйга толади.

Ўрта мактабни тугатиб, мустақил ҳаётга йўлланма олган кунни отаси Муҳаммадқули дойи уни Ҳисор тоғларига олиб чиқди. Мўсафид қоялар тегралидаги юлдузли фалак, ўн беш кунлик тўли ой ёғду-сида жилланаётган бепоён кенгликлар оқариб кўринар эди.

— Ўғлим, — деди полвон келбатли фарзандига меҳр билан боқиб, — бобо юртинг анча олис, тоғлар ортида, кўшни туркман ерларида. Киндик қонинг томган замин эса ўзбек диёри. Шу муқаддас гўшада камол тоғдинг, йиғит бўлиб етилдинг. Менинг ҳам умрим шу жаннатмакон ўлкада ўтди. Ўзбек элида туп қўйиб, палак ёздим. Ота ўғлини қулоққа оладиган бўлсанг, ўла-ўлгунингча турилган Ватанингга садоқат кўрсат. Керак бўлса, унинг учун жонингни аяма. Зангори осмони, муқаддас тупроғи, шаффоф булоғи, тикану янтоғлари, бор-будди билан сев, улугла!

Пўлат падари бузруквори насиҳатларига амал қилиб, ҳеч қачон кам бўлгани йўқ, Эл-юртда ўзига яраша обрў-эътибор, ҳурмат-эҳтиром орттирди.

Отаси Муҳаммадқули Жуманазаров тақдир тақозоси билан Туркменистоннинг Халач туманидан Ўзбекистонга келиб қолган. Вилоят миқёсида масъул вазифаларда хизмат қилган. Кўп йиллар давомида Китоб туманининг биринчи раҳбари бўлиб ишлаган, хўжаликлари бошқарган. Бир неча бор республика Олий Кенгаши депутатлигига сайланган.

Онаси асли китоблик. Турдий Шарапова билан бир-биридан ақли, эс-хушли етти ўғил-қизни тарбиялаб, воғга етказган.

Падари бузруквори озод кунларни кўролмаган бўлса ҳам, волидаи мукаррамаси Турдийи момонинг кўксига истиқбол шамоли теги. Янги давр экинларидан баҳра олиб, фарзандларидан рози-ризол қилаб, бундан ўн йил муқаддам ёруғ дунёни тарк этди.

— Қашқадарёликлар Муҳаммадқули Жуманазаровнинг эл-юрт равнақи йўлидаги хайрли ишларини унутмайдилар, — дейди уруш ва меҳнат фахрийси Исом бобо Жалилов. — Иккинчи жаҳон уруши жанггоҳларидан ногирон бўлиб қайтган фидойи инсон воҳа ободончилиги йўлида асло ором билмади. Бутун билими, аймон-эътиқодини миллатлар ҳамжихатлиги, юрт ободлигига бағишлади. Эзгу ташаббуслар шуъласини сезгудек бўлса, у кимлигидан қатъи назар чин дилдан қўллаб-қувватлади.

— Муҳаммадқули оға ҳаётда ўчмас из қолдириб кетди. «От ўрнини той босар», деганларидек тўртинчи ўғил Пўлат отасидек мустақам иродали, бир сўзла, ташкилотчи ва ташаббускор раҳбар бўлиб етишди. Падари бошлаган савоб амалларни собитқадамлик билан давом эттирди.

Қарши Давлат университети тарих-география факультетини битириб, муаллимлик қилди. Агрономлик мутахассислигини эгаллаб, туман ташкилотларида катта-кичик лавозимларда ишлади. Мана 14 йилдирки, агросаноат мажмуи ходимлари касабаси уюшмаси туман кенгашини бошқариб келаяпти.

— Пўлатжон отасидек меҳрибон, маданиятли, камтар, ҳалол ва тўғри сўз инсон бўлиб етишди, — дейди «Нуроний» жамғармаси туман кенгаши раиси Файзулла Эшев у ҳақда гап келганда. — Ўз ишнинг фидойисини, элпарвар раҳбар, садоқатли дўст. Бутун онгли ҳаётини туманнинг иқтисодий-иқтисодий ривожига бағишлаган.

Пўлат ака отасининг шоғирдлари — оқсоқоллар Қарол Маҳмудов, Бекмурод Элбоев, Пўлат Курбонов, Тўхтамиш Чориев, Бурҳон Абдиев,

раиси Пўлат Жуманазаров. — «Иқтисодий ҳимоя йили» давлат дастурининг ишлаб чиқилганлиги касабаси уюшмалари зиммасига катта вазифа-

— Юртбошимиз инсон манфаатларини таъминлаш, иқтисодий ҳимоя тизимини такомиллаштириш устувор вазифа эканлигини ҳар доим ўқитиб келмоқдалар, — дейди касабаси уюшмалари ташкилотлари мувофиқлаштирувчи туман кенгаши

лоти раиси С. Рамазонов ибратли ишларни амалга оширяпти. 150 нафар аъзони бирлаштирган жамоада иш ҳақидан қарздорлик йўқ. Меҳнат муҳофазаси талабларига қатъий амал қилинганлиги туфайли бахтсиз ҳодиса содир этилмаган. Касабақўм маблағлари ҳисобидан корхонанинг «Маънавият ва маърифат» ҳамда дам олиш хоналарига 3 та рангли телевизор олиб берилди. Кам таъминланган оилаларга 100 минг сўм миқдорда моддий ёрдам кўрсатилди.

Иқтисодий ислохотлар жараёнида 4800 та фермер хўжаликлари тузилди. Янги мулкчилик жамоала-

Фаоллар ташаббуси билан қишлоқ ва шаҳарлар ободонлаштирилиб, кўсалмазорлаштирилди. Баҳорда ярим миллион тугдан зиёд мева ва манзарали дарахт ниҳоллари, гул кўчатлари экилди.

— Касаба уюшмаларининг инсонга наф келтириш борасидаги фаолияти ҳақида сўзлаб берсангиз? — сўраймиз кенгаш раисидан.

— Ташкилотнинг нуфузи аъзоларининг фаоллиги билан баҳоланади, — дейди Пўлат ака. — Мана бир мисол. Агросаноат ходимлари мажмуи касабаси уюшмаси Марказий кенгаши ва вилоят кенгаши раёсати аъзоси,

Осмон тўла соғинар

Маннон Самадовларнинг панду насиҳатларига қулоқ тутати, билмаганларини эл кайвониларидан ўрганади.

Эзгулик ҳаёт аъмолига айланган Пўлат Жуманазаровнинг хонаси ҳамма учун очик. Хушмуомала, ширин сўз, ваъдасида собит турадиган одамхун раҳбарни йўқлаб келишди. Унга дардларини яширмай эмин-эркин айтишди. Муаммоларини ҳал этиш учун кўмак сўрашди.

— Қийналган дамларда қўлагани ва мушкулумни осон қилгани учун касабаси уюшмасидан миннатдорман, — дейди туман марказида яшовчи, олти фарзанднинг онаси Сабоҳат Ёрова. — Оиламизнинг кам даромадли эканини ҳисобга олиб, ҳаммаша ёрдам қўлини чўзишди.

Бугина эмас. Пўлат ака ходимлари билан жанубий чегараларимизга дахл қилмоқчи бўлган босқинчиларга қарши жангларда жонини қурбон қилган Ҳалим Тошқуловлар оиласидан тез-тез хабар олиб, кўнгил сўраб туради.

Биз борган кунни кенгаш раиси худудда жойлашган ҳарбий қисм касабаси уюшмаси ташкилоти етакчиси Саодат Нуралиева билан бўлажак тадбир ҳусусида маслаҳатлашиб турган экан.

— Аскар ва зобитлар билан «Ватан саҳарда» каби муқаддасдир» мавзуда кеча уюштирмақчимиз, — дейди касабаси уюшмаси ташкилоти раиси мамнуният билан. — Туман кенгаши ҳарбийларга янги наشر этилган адабий-бадий асарлар ва спорт анжумлари тақдим этмоқчи.

Дарҳақиқат, ҳарбий қисм зобитларига «Оқтош» сикатгоҳига бепул йўлланма берилди. Маданий-маърифий тадбирларни ўтказиш учун 200 минг сўм маблағ сарфланди.

Пўлат ака болаларни яши қўради. Умр йўлдоши, олий тоифали шифокор Соҳида Ашурова туман туруқхонасида 28 йилдан бери акушер-гинеколог бўлиб ишлади. Турмуш ўртоғи билан «Меҳрибонлик уйи»га тез-тез бориб туради. Бахтсиз тасодиф туфайли ота-онасидан ажралган ўғил-қизларни эркалаб бошини силайди, соғна-саломлар топширади.

лар юклади. Меҳнатқашларнинг иқтисодий-иқтисодий, қонуний, меҳнат ва интеллектуал ҳуқуқлари ҳимоячиси ҳисобланган ташкилотимизнинг эътибори халқ фаровонлигини оширишга қаратилган.

Ўз атрофига 33 та бошланғич ташкилот ва 18803 нафар аъзони бирлаштирган туман кенгаши иш берувчилар билан иқтисодий шерикчилик тамойиллари асосида тузилган жамоа шартномалари ва келишувларида белгиланган вазифаларнинг бажарилишига жиддий аҳамият бермоқда.

Кенгаш йиғилишларида агросаноат тизимида «Иқтисодий ҳимоя йили дастури»нинг ижроси, «Китоб анҳор» сувдан фойдаланувчилар уюшмаси ва «Қўсам ноз-неъматлари» масъулияти чекланган жамияти, «Кимётаъминот», ўрмон хўжалиги касабаси уюшмаси ташкилотларида ишларнинг Низом талабларига мувофиқ ташкил этилиши, ходимлар иқтисодий-иқтисодий, ҳуқуқ ва манфаатларининг ҳимояланиши, фермер хўжаликларида меҳнат муҳофазаси ва техника хавфсизлигининг аҳволи, ёзги соғломлаштиришга тайёргарлик каби масалалар муҳкама этилиб, тегишли тадбирлар белгиланди.

Ўн тўққиз минг аъзо... Ўн тўққиз минг тақдир... Оила аъзолари билан қўшиб ҳисоблаганда юз мингдан ошади. Ҳар бир оиланинг, ҳар бир кишининг ўзига яраша ташвиш ва муаммолари бор. Пўлат ака ва касбадошлари касабаси уюшмаси аъзоларининг тақдирини учун ўзларини масъул деб билишди. Зиммаларидаги вазифаларнинг нозик ва масъулиятли эканлигини қалбдан ҳис этишди.

Туман ҳокимлиги, савдо-саноат палатаси ва касабаси уюшмалари ташкилотлари мувофиқлаштирувчи кенгашининг 2007-2009 йиллар учун тузган жамоа келишувига мувофиқ меҳнатқашларнинг ҳуқуқий ҳимоясини таъминлаш, меҳнат бозори жараёнини самарали мувофиқлаштириш мақсадида конституциявий ҳуқуқлари ва қонунчилик талабларининг бузилиши, қонунчиликдан бўшатиш ва қисқартириш ҳолларига йўл қўймаслик, «Бандлик» дастури бўйича янги иш ўринлари яратиш, «Меҳнат Кодекси» ва бошқа меъёрий ҳужжатларга асосланиб тузилган жамоа шартномаларининг ижроси доимий назоратда.

Республика касабаси уюшмаларининг IV курултойи қарорлари ва Ҳаракат Дастури асосида фаолият юритаётган Китоб темир-бетон буюмлари заводи касабаси уюшмаси ташки-

рида 16292 нафар касабаси уюшмаси аъзолари ишлаб турибди. «Китоб» агрофирмаси, «Варганза», Каромат Рустамова номли муқобил машина трактор парк ҳудудида жойлашган деҳқон-фермер хўжаликларида меҳнат қилаётган аъзолар ўртасида фаол иш олиб борилапти. Бошланғич ташкилотларнинг саёй-ҳаракати туфайли аъзолик бадалларини жамғариш бир йилда 9 миллион сўмга кўпайиб, жами 18,5 миллион сўмни ташкил этди. Н.Қодиров, М.Отакулов, С.Шуқуров, З.Холмўминов, Э.Хонназаров, К.Сагаев бошчилик қилаётган фермер хўжаликларида ишчиларнинг меҳнат шариити яхшиланди. Алишер Навоий номли агрофирмада узуми қайта ишлаш ва тош кесиш цехлари қурилиб, юздан ортиқ киши иш билан таъминланди.

— Бутун ҳаётим касабаси уюшмаси ташкилоти билан боғланган, — дейди кекса деҳқон, ёшлар мурабийси Очил бобо Рўзиев. — Касабақўм йўлланмаси билан «Турон» сикатгоҳида даволандим. Ҳамкасбларимдан Сирож Холмўминов, Номоз Бердиев, Мухтор Холиқовлар «Чортоқ», Ибн Сино номли, «Қашқадарё соҳили» сикатгоҳларида хордиқ чиқардилар. Кўрсатилаётган гаҳмўрликдан бошимиз кўкка етди.

Мулк шакли ўзгариши билан ширкатларнинг аъзолари фермер хўжаликларида ишга жойлаштирилди. Худудий бирлашган касабаси уюшмаси ташкилотлари тузилди. Кенгаш ходимлари томонидан уларга амалий-устувий ёрдам кўрсатилаяпти.

Аҳолининг кам таъминланган қисмини, ёлғиз, етим ва муҳтожларни қўллаб-қувватлаш ҳамда хайр-саховат кўрсатишда касабаси уюшмаларининг ҳиссаси катта. Ўтган даврда 1200 та кам таъминланган оилага 3,3 миллион сўм миқдорда моддий ёрдам берилди. Ёзги соғломлаштириш мавсумида 605 нафар ўғил-қизнинг «Дўстлик» болалар оромгоҳида дам олиши учун касабаси уюшмалари томонидан 4 миллион сўм маблағ сарфланди. Бундай мисолларни қўллаб келтириш мумкин.

Спорт мусобақалари, кўрик-танловлар ўтказиш аънаънага айланган. Кейинги икки йил ичида ўндан ортиқ спорт иншоотлари қурилди. Сарийосиё қишлоғида қад кўтарган болалар спорт мажмуаси қулайлиги ва замонавийлиги билан шаҳардагидан қолишмайди. Ёшларнинг билими ва иқтидори, жиҳмоний куч-қудратининг синови бўлган «Темурий баҳодирлар» кўрик танловига пухта тайёргарлик қурилаяпти.

«Китоб» агрофирмаси директори, вилоят кенгаши депутати, «Эл-юрт хурмати» ордени соҳиби Зариф Бурҳоннинг ташаббуси билан кам даромадли оила аъзолари фарзандларидан ўн нафарининг олий ўқув юртларида ўқиши учун 2,5 миллион сўмлик контракт тўловлари корхона фойдаси ҳисобидан тўлаб берилди. Мева-сабзавотни қуритиш, узуми қайта ишлаш цехлари фойдаланишга топширилиб, 200 киши учун иш ўрни очилди. 3 та мактаб, 5000 ўринли ўйингоҳ қурилди. Бундай ибратли ишлар етук раҳбар, касабаси уюшмаси фаолининг Вазирлар Маҳкамасида ўлқазилган йил якунларига бағишланган мажлисда Президентимизнинг олис қишлоқларда саноат корхоналарини ишга қўриб келтириш тўғрисидаги кўрсатмасига амалий жавобидир.

Пўлат ака табиат шайдоси. Бўш вақтларида саёҳатга чиқишни ёқтиради. Зарафшон тизма тоғларидан оқиб келаётган Қашқадарё, Оқсув, Жиннидарё сувларидан тўйиб-тўйиб ичади. Ҳазрати Башир, Қайнар, Юқори Аёқни, Жовуз, Қабзахона, Синкент, Хўжа Неъмат, Суқар, Шердоқ, Сумсар қишлоқларининг бетакорор табиат манзараларини завқ билан томоша қилади. Йўл-йўлакай туманда яшаётган эллиқдан ортиқ тўқсон-юз ёшли отахону онахонлар ҳолидан хабардор бўлиб, дуосини олади.

... Тоғ ҳавоси ёқимли. Ой тўлган кеча. 34 йилдан бери халқ манфатлари йўлида хизмат қилиб келатган Пўлат ака сон-саноксиз юлдузларнинг бетакорор жамолига боқиб, ўзича пичирлайди:

«Бу дунёда ҳеч кимнинг юлдузи бевақф сўнмасин. Осмонимиз ҳаммаша мусаффо, юртимиз-осойишта, халқимиз бахтиёр ва ҳамжихат бўлсин».

Кенгаш раисининг ён дафтарида ёзиб қўйилган куйидаги сўзларни ўқиб, беихтиёр тўлқинланиб кетдим:

«Қалбим тўри, кўзим нурида акс этган муқаддас маъво, она бешигим, суоқли кўшигим. Мовий осмони, самога кифт тираган юксак тоғлари, ажиб ифтор таратган мевазор боғлари, энг муҳими, ҳаёт синовларидан ўтган фидойи халқим билан фахрланаман. Она юртим, ота-боболардан қолган буюк мерос — қадимий маконни келажак авлодга гард юкмаган ҳолда топшириш ҳар бир инсон учун ҳам фарз, ҳам қарзидир».

Иззат ҲИҚМАТОВ,
«Ишонч» мухбири

ДУНЁ МАМЛАКАТЛАРИ БЎЙЛАБ

Умумий маълумотлар:

Расмий номи — **Бруней Доруссалом**.
 Пойтахти — **Бандар-Сери-Бегаван**.
 Давлат бошқарув шакли — **Султонлик (мутлақ монархия)**.
 Давлат бошлиғи — **Султон Ҳожи Хассанал Болкиах**.
 Ер майдони — **5,8 минг км.кв.**
 Аҳолиси — **340 минг киши**.
 Давлат тили — **малайя тили**.
 Пул бирлиги — **Бруней доллари**.

Бруней давлат герби

МИТТИГИНА, АЖАБТОВУР

МАМЛАКАТ

Ушбу давлат Калимантан (Борнео деб ҳам аталади) оролининг шимолий қисмида, иккита катта ҳудуд ва бир қанча кичик оролларда жойлашган бўлиб, Жанубий Хитой денгизи сувлари оролларни ювиб туради. Мамлакат фақат бир давлат билан, яъни жанубда Малайзия билан чегараланган.

Бруней — қадимги Хитой йилномаларида XV асрдан бошлаб Поло, Пуни, Поли номлари билан тилга олинади. XVI асрнинг ўрталарида бутун Борнео оролини ўз қўл остига бирлаштирган кучли империя вужудга келган. Маълум бир ҳукмдорлар даврида ҳаттоки қўшни Филиппин оролларидаги бир қисми босиб олинган.

XIX асрнинг ўрталарида аввалига голландлар, кейинчалик инглизлар томонидан босиб олинган ва мустамлака ҳудудга айлантирилган. Шу ўринда мамлакатнинг ҳозирги даражада ривожланишига Бруней султонлари ва инглизлар ўртасидаги сулҳ шартномаси сабаб бўлганлигини қайд этиш лозим. Гап шундаки, тинимсиз урушлар, тўқнашувлар унча-мунчага музокара кўчасига кирмайдиган инглизларни ҳам толқитиб юборди ва улар маҳаллий султонларга Борнео оролининг шимолида камунум ва доимо ботқоқликлар эгаллаган ҳудудларни беришга мажбур бўлишди. Кейинчалик ҳозирги Бруней ҳудудидан катта заҳирага эга бўлган нефт конлари топилди ва мамлакатнинг ривожланишида асосий пойдевор бўлди. 1959 йилда ўзини-ўзи бошқарув ҳуқуқини қўлга киритган султонлик 1984 йил 1 январдан тўла мустақилликка эришди.

«ЖАНОБИ ОЛИЙЛАРИ ШАҲРИ»

«Бандер-Сери-Бегаван» — айнан шундай маънони беради. Ҳозирги ҳукмдорнинг отаси шарафига шундай номланган. 75 минг аҳолига эга. Шаҳар 1970 йилгача Бруней деб аталган. 1906 йили шу номли дарёнинг денгизга қуйилиш қисмида «Кампунг-Аир» (маъноси — сув устидаги қишлоқ) қишлоғи ўрнида ташкил этилган. Айни пайтда ушбу қишлоқ шаҳарнинг маъмурий туманларидан бири ҳисобланади ва унда 30 мингдан ортиқ аҳоли истиқомат қилади. Айнан шундай номланишига сабаб уларнинг сув устида қурилганлигидир. Шаҳарнинг энг экзотик қисми ҳам ушбу даҳадир. Бу эса минглаб туристларни ўзига жалб қилади.

Султон онласида маросим

саронг ҳисобланади. Бу эстаги ерга тегиб турадиган ва эркаклар одатда шимнинг устидан киядиган узун мато-юбкадир. Саронг нафақат кийим, балки ўзбеклар тўнига ўхшаш, намоз ўқишда ҳам, сафарларда ёпинчиқ (чивинлардан ҳимоя) сифатида ҳам фойдаланилади.

Бруней халқи ўзининг ажабтовур одатлари билан ажралиб туради. Бу ерда бир неча асрлардан бери сақланиб келаётган қонун-қондалар тизими мавжуд. Унга кўра фуқаролар сариқ рангли кийим кийиши, жамоат жойларида аксириши ва кекириши, кўришаётганда қўлни қаттиқ сиқиши, бармоқни бировнинг бошига теккизиши, нарсаларни кўрсаткич бармоқ билан кўрсатиши (ҳамма нарса ўнг бош бармоқ билан кўрсатилади) қатъиян тақиқланади.

200 МЕТРЛИ УЙ

Бруней аҳолиси ўзига хос миллий таркибга эга: 65 фоиз малайяликлар, 25 фоиз хитойлар, 10 фоиз даяк ва бошқа маҳаллий миллатлар. Мамлакат фуқаролари учун ўрта маълумот олиш ва тиббий хизмат Султон томонидан мутлақо bepул деб эълон қилинган. Шунингдек, ушбу имтиёзларга коммунал хизматлар учун ва бир марта мубо-

рак Ҳаж сафари харажатларига кетадиган маблағнинг қопланишини ҳам киритиш мумкин.

Мамлакатда худди Япониядагидек (кабуке) соялар театри — «ваянг» мавжуд бўлиб, унда кўғирчоқлар фақат буйвол терисидан тайёрланган. Маҳаллий аҳоли яшайдиган одатий уйлар — свай ёки свая (маъноси «узун уй») 200 метргача узунликда, фақат ёғочдан қурилган бўлиши лозим. Аҳолининг ўзига хос жиҳатларидан бири — аёллар ва эркаклар киядиган миллий кийим —

Умар Сайфиддин жомеъ масжиди

Саҳифа учун масъул: Нурбек ЮЛДОШЕВ

«Нур ул-Иймон» саройи

РАФФЛЕЗИЯ ВА УЧАР ИТЛАР

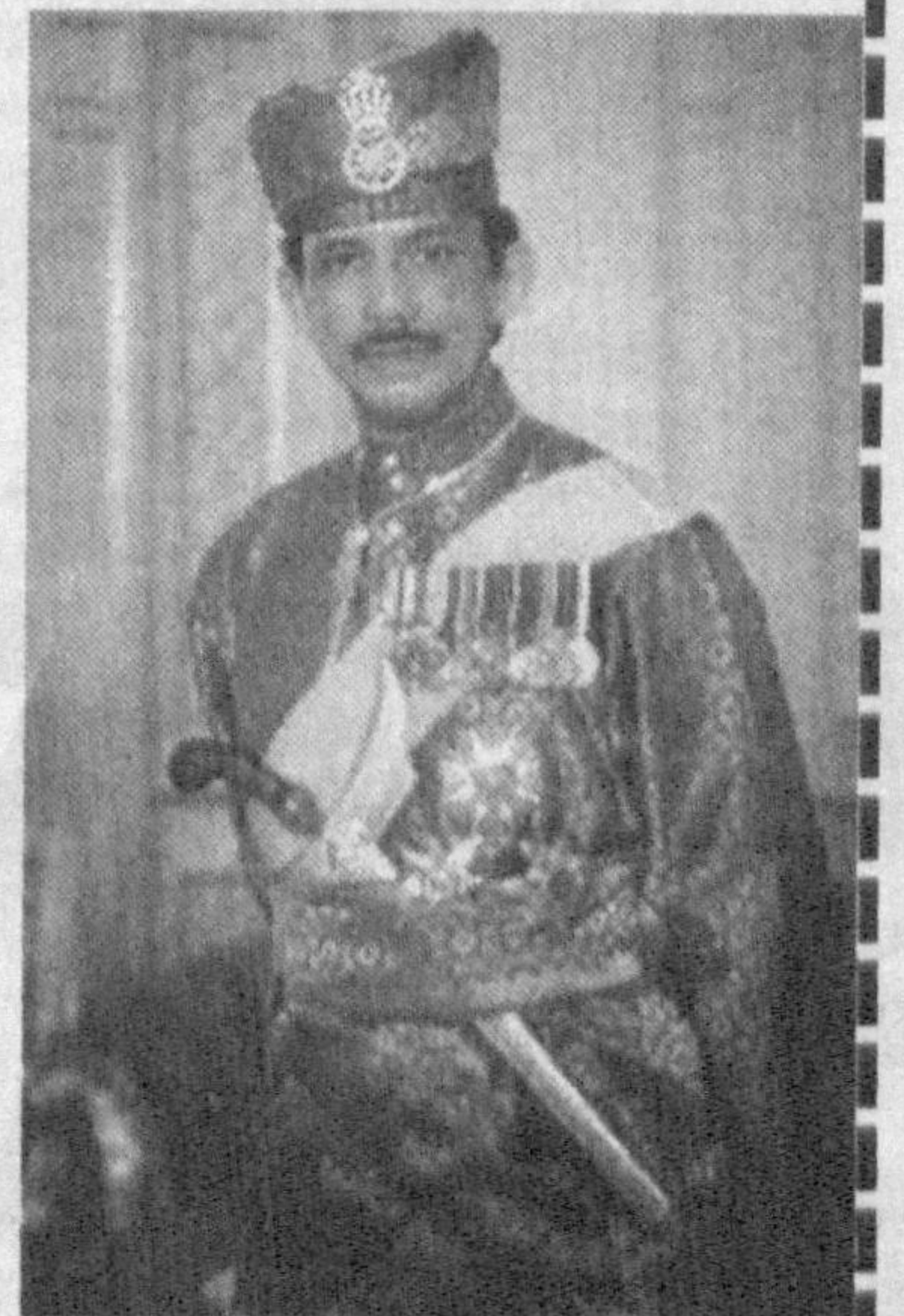
Мамлакат ҳудуди гарчи кичикроқ бўлса-да, тропик ва экваториал минтақалардаги бошқа давлатлар каби ўсимлик ва ҳайвотот дунёсига бой. Ер майдонининг 85 фоизи қалин ўрмонлар, чангалзорлар (жунгли) билан қопланган. Қизиқарли томони, бу ерда дунёдаги энг йирик гуллардан ҳисобланадиган — Арнольд раффлезияси ўсади. Ҳайвотот дунёси ҳам ўта гаройиб. Мамлакатда «Халқаро Қизил китоб»га киритилган ва «Грин Пис» жамияти, ЮНЕП ташкилоти томонидан ҳимоя қилинадиган қоплонлар, орангутанлар, учар итлар, қизил бўрилар, Малайзия айиқлари, икки шохли каркидонлар, бантенглар (ёввойи буқанинг кичикроқ тури) учрайди. Бруней иқтисодиётига салмоқли маблағ олиб келадиган туристларни ажойиб соҳилбўйи масканлари (пляжлар) билан бирга юқорида санаб ўтилган камёб ҳайвонлар мавжуд бўлган қўриқхона-парклар ҳам ўзига тартади. Ажойиб кўриниш ҳосил қилган Рампайох ва Мендарам шаршаралари дунёнинг бошқа ҳудудларида учрамайди.

Ўрни келганда мамлакатнинг иқтисодиётига ҳам бир қур назар ташласак. Юқорида айтиб ўтилганидек, Бруней ички ялпи маҳсулотининг 3/4 қисми нефт ва уни қайта ишлаш тармоғи ҳисобига тўғри келади. Яна бир аҳамиятга эга тармоқ — туризмдир. Маълумотларга кўра, йилига ўрта ҳисобда 650-700 минг сайёҳ мамлакатга ташриф буоради. Бу рақамлар мамлакат жами аҳолисидан икки марта кўпдир.

СУЛТОН ХАССАНАЛ — МИЛЛИАРДЕР, РЕКОРДЧИ

Мамлакат Султони — Хассанал Болкиах 1946 йилда туғилган. Брунейнинг 29-султони ҳисобланган бу инсон Малайзия ва Англиянинг нуфузли олийгоҳларида таҳсил олган. 15 ёшида тахт вориси, 21 ёшида султон деб эълон қилинган. Хассанал Болкиах даврида мамлакат мустақилликка эришган.

АҚШнинг «Forbes» журнали маълумотларига кўра, дунё бойлари рўйхатининг энг юқори ўринларида турадиган (тахминан 40-42 миллиард доллар) султон «Нур-ул-Иймон» номли ўта ҳашаматли қасрда яшайди. Бу қошона кўпгина кўрсаткичлари билан Гиннеснинг рекордлар китобидан жой олган. Мана улар — қаср хоналарининг сони 1788 та (Ватикандаги Папа саройида 1400 та), маросим ва зиёфатлар залига 4000 одам сифати, ер ости гаражи 400 автомобилга мўлжалланган (улардан 50 таси қимматбаҳо «Роллс-Ройс» маркали), кондиционер билан жиҳозланган

каттагина отхона, поло стадиони ва бошқалар. Шу ўринда султон саройига оддий фуқаролар томоша учун фақат бир марта, 15 июнда (султоннинг туғилган куни) киришлари мумкинлигини эслатиб ўта-миз.

- Ўзбекистон Ёпиш, мебель санъати ва коммунал-муҳошия хизмат ходимлари қасаба уюшмаси Марказий кенгаши Марказий кенгашнинг Қўрақалпоқистон Республикаси бўйича вазирлиги бош ҳисобчиси Утеганов Қўрақалпоқистон Республикаси
- Клара ДАВЛЕТБАЕВАНING вафоти муносабати билан чуқур ҳамдардлик изҳор этади
- Ўзбекистон Агротехнология маҳмуи ходимлари қасаба уюшмаси Марказий кенгаши АСМ ходимлари Навоий вилояти Қармаи туман кенгаши раиси Улоқ Ражаповга оғаси
- МУСАЛЛАМЖОНNING вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади
- Ўзбекистон Соғлиқни сақлаш ходимлари қасаба уюшмаси Марказий кенгаши жамоаси кенгашнинг собиқ ташкилий ишлар бўлими мутахассиси
- Флора РАСУЛОВANING вафоти муносабати билан оғса аъзоларига чуқур таъзия изҳор этади
- Ўзбекистон соғлиқни сақлаш ходимлари қасаба уюшмаси Марказий кенгаши, Тошкент вилояти қасаба уюшмалари ташкилотлари бирлашмаси, Тошкент вилояти Соғлиқни сақлаш ходимлари жамоаси Тошкент вилояти қасаба уюшма кўмитаси раиси лавозимида ишлаган
- Мавлуда ЙЎЛДОШЕВANING вафоти муносабати билан оғса аъзоларига чуқур таъзия изҳор этади

Навонинг баҳоси

Булбул ва қарға

Ёнғок дарахти шохидаги булбул берилиб-берилиб чиройли сайрар эди. Ёнига қарға келиб кўнганлигини ҳам сезмай қолди.

— Эй, булбулвой, олдимида ахлоқона кўшигингни куйлашга уялмайсанми?! — деди унга қарға.

Булбул ўзининг кулоқларига ишонмади. Наҳотки, у ҳақда — булбул ҳақида шундай дейишса-я! Ниҳоятда аччиқланди ва деди:

— Ха, ер юткур, менинг кўшигимни эшитган одамлар маза қилишади. Олтин қафасда сақлашиб, мағзи тўқ дон билан боқишади. Умринг мотамда ўтсин, ҳаромхўр, мен ҳақимда шундай дейсанми? Ўзингда овоз дегани йўқ-ку, менинг устимдан куласан-а?!

— Тинчлан! — жавоб берди қарға. — Шаҳарга учиб борамиз, донолардан сўраймиз, қани ким яхши куйлар экан, фикрларини айтишсин. Шарт шуки, ким енгилса, ғолиб ўшанинг кўзини чўқийди.

Булбул ҳаммасига рози бўлди. Улар бир шаҳарга учиб келдилар. Қарасаларки, бир кўлмакда тўнғиз ётган экан. Унинг ёнига учиб келиб сўрашибди:

— Узинг айт, тўнғиз, қайси биримиз яхши куйлаймиз? — Албатта, қарға! — жавоб берди тўнғиз. — Унинг овози ғоят жарангдор.

Ғолиблиқдан масрур қарға булбулнинг кўзини чўқиб учиб кетибди. Булбул ҳам ўз ўрмониға парвоз қилибди. Ўша ёнғок дарахтиға кўниб ғамгин-ғамгин наво қилибди. Унинг овозини эшитган қарға булбулнинг ёнига келибди:

— Эҳ ахлоқ булбул, сен енгилдинг, мана мен сенинг кўзингни чўқиб олдим. Энди қайғу қилишдан нима фойда?

— Мен кўзсиз қолганимға ачинмайман, — жавоб берди булбул. — Фақат шунинг учун йиғлайманки, ўша онда сенинг гапингға кулоқ солиб, баҳсимизни ҳал қилишни тўнғизға ишонибман. Ахир тўнғиз барибир тўнғиз-да!

Мунажжим башорати

(16 - 22 апрел)

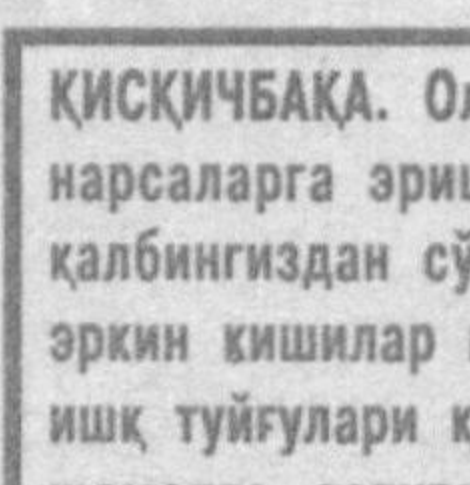
КҲЙ. Ҳафтанинг биринчи ярми молиявий муаммоларингизни ҳал қилиш учун қулай. Бошқа молларингиз ҳам, шунингдек, харидингиз омадли бўлади. Ҳафтанинг иккинчи ярмида муҳаббат бобида ўзгариш рўй бериши мумкин. Яқшанба кунини яқинларингиз билан бирга ўтказинг.

БУЗОҚ. Бурж соҳибларига бу ҳафтада ишдаги мувозанатни сақлаш бироз қийин кечади. Шу ойда туғилганларга оининг сўнги ҳафтаси омадсиз келиши мумкин. Аммо севги бобида бирор ўзгариш бўлмаса, ҳаммаси яхшилик билан тугайди.

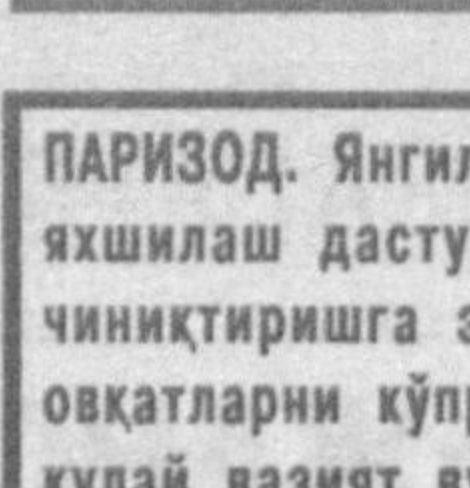
ЭГИЗАКЛАР. Янги ҳафтада ўйлаб иш кўринг. Нишонни аниқ олсангиз, ютиб чиқишингиз муҳаррар. Хизмат доирингизда сизнинг маслаҳатларингизга риоя қилишади. Агар бирор масалани тезроқ ҳал қилмоқчи бўлсангиз, сизнинг фикрингизни қадраётган кишиларнинг гапларига кулоқ солинг. Рақибларингизга беписанд қараманг. Улар ҳам мутахассис эканликларини эсдан чиқарманг.

ҚИСҚИЧБАҚА. Олдиндан кўра билиш қобилиятингиз туфайли кўп нарсаларга эришасиз. Нима қилмоқчи эканлигингизни қалбингиздан сўранг, юрагингиз сизни алдамайди. Шахсий ҳаётда эркин кишилар қизиқ одамлар билан учрашадилар. Қалбингизда ишқ туйғулари кўзғалиб қолиши мумкин. Яқшанба кунини пулингизни шамолға совурманг.

АРСЛОН. Ҳафтанинг бошланишидан бутун эътиборингиз ва қобилиятингизни сафарбар этинг. Айниқса, пулли муносабатларга кўпроқ аҳамият беринг. Баҳорги, ёзги мавсум учун янги нарсалар харид қилиш имкониятингиз бор. Чоршанба кунини муҳим учрашувлар сизни кутади. Имкониятни қўлдан берманг. Севган кишингиз эҳтиросли бўлиши мумкин. Уни тушунинг ва сабр қилинг.

ПАРИЗОД. Янгилашиш учун ажойиб вақт келди. Соғлигингизни яхшилаш дастурини амалга оширинг. Организмингизни чиниқтиришга эътибор беринг. Дармондориларга бой овқатларни кўпроқ истеъмол қилинг. Ижод қилишингиз учун қулай вазият вужудга келади. Чеварликни ҳам ўргансангиз келажагингизга асқотиб қолади.

ТАРОЗИ. Ҳафтанинг бошидан мақсадни аниқ кўйинг. Уни муваффақиятли амалга ошира оласиз. Қалб ва вужуд уйғунлиги юзага келади. Мувозанатни йўқотасиз, тақдир сизни ўтдан олиб чўғга ташлаши мумкин. Гўштли таомлар ейшдан сақланинг, зарарли одатларингизни ташланг. Бу сизнинг соғлигингизга ва ташқи кўринишингизга ижобий таъсир этади.

ЧАЁН. Бу ҳафтада қалбингиз муҳаббатдан куйлаб юборади. Севгингиз янгилашиши эҳтимолдан ҳоли эмас. Ахир, баҳор муҳаббат фасли. Унча таниш бўлмаган киши билан қизиқиб қоласиз. Севиб қолишдан олдин унинг гаразли ниятлари йўқлигига ишонч ҳосил қилинг. Агар севгингиз кучайса ҳам, унга билдирмасликка ҳаракат қилинг.

ЎҚОТАР. Бу бурждагилар табиятан меҳнаткаш бўлади. Баъзида ишни ўз ҳолига ташлаб қўйсалар ҳам. Агар ҳамма ишни бирданга қилман деб чиранмасангиз сизни омад кутади. Аввалги бошлаганларингизни ниҳоясига етказинг. Билимни эгаллаш яхши, лекин бу билан кўп мақтанманг. Атрофингиздагиларнинг сизни тушунмасликлари бироз қайғуга солиши мумкин.

ТОҒ ЭЧКИСИ. Бу ҳафтада хотиржамлик билан келажақ режаларингизни белгилаб олинг. Агар амалий ҳаракат қилиш вақти келмаган бўлса, нима азиз бўлса шуни сақлаб қолинг. Ҳафтанинг иккинчи ярмидан вазият ўзгаради. Ҳамкорларингизнинг муносабати ўзгариши мумкин. Яхши ўйлаб кўриб, фаол ҳаракатни бошлашингиз мумкин, кўрқманг. Яқшанба кунини дам олинг.

ҚОВҒА. Ҳафта бошидан учрашувлар, кино ва театр, зиёфатларга борсангиз бўлади. Айниқса, ҳафтанинг ўртаси сизга яхши кайфият ҳаёда этади. Аммо келишмовчиликлар, низолар, гийбатлар чиқиб қолиши мумкин. Уришганларингиз билан ярашинг, муҳаббатингизни изҳор қилинг. Яқшанба кунини эҳтиросларингиз сусаяди. Тоza виждон билан уйдаги мажбуриятларни бажаришга киришингиз мумкин.

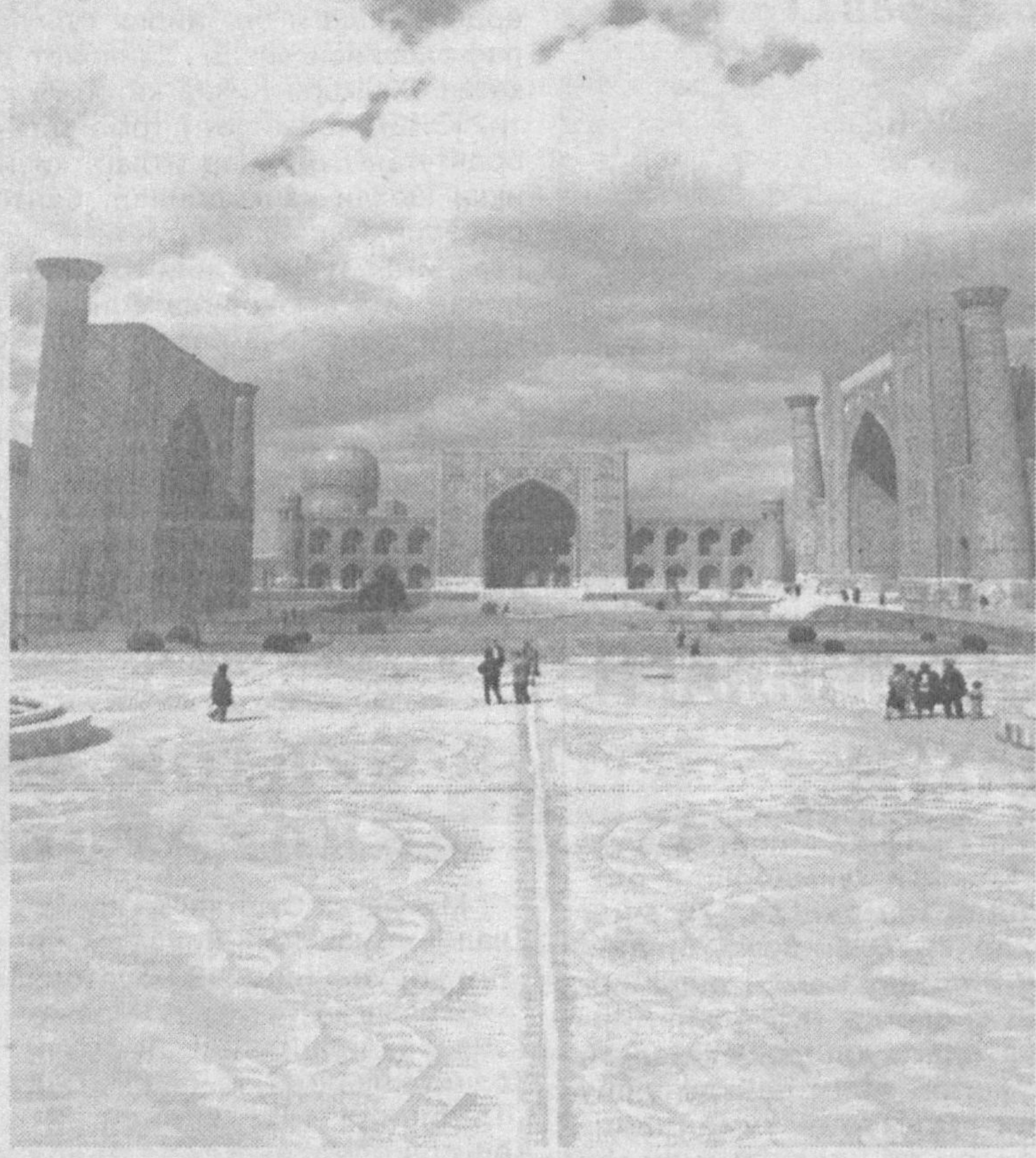

БАЛИҚ. Моддий ҳолатингизни яхшилашда янги имкониятлар очилади. Янги даромад манбаи тўғрисида яхшилаб ўйланг. Асосий ишингиздан бўш вақтингизда кўшимча даромад топиш йўллариини изланг. Эҳтимол кераксиз нарсаларингизни сотарсиз. Ҳар бир уйда бунақа нарсалар тикилиб ётибди. Янги фаслда қандай кийим олиш ҳақида ҳам ўйлаб кўришингиз мумкин.

Бир кун Афанди...

Невараси Афандига:
— Бобожон, ухляпсизми?
Афанди:
— Йўқ, болагинам, нима эди?
— 1000 сўм беринг...
— Ухляпман, болам, ухляпман..!

Самарқанд. Регистон майдони.

Афоризм
Агар Бахт ва Бахтсизлик деб атаганимиз ҳодисаларни Синов сифатида қабул қилсак, уларнинг ҳар иккиси биз учун бирдек фойдали бўлади.
Лев ТОЛСТОЙ

Изоҳи сиздан...

Кўёшли ёрқин кунда,
Утирардим супада.
Қорним ҳам жуда очиб,
Юзимдан рангим қочиб.

Ўрдақларга кўзим туши,
Ранглари ҳам оч пушти.
Аммо жуда каттадир,
Онаси ҳам шўттадир.

Нозима АҲМАДБЕКОВА,
Тошкент шаҳридаги 279-мактабнинг 9-синф ўқувчиси

Қани бир бошдан сўзланг,
Аниқ мақсадни кўзланг.
Тушунарсиз сайраманг
Нозик кўнгилини бузманг!

Билдим сизни ўрдақлар,
эргашибсиз «Бабоққа»,
Неча кундир кўринмайсиз,
келмадингиз буёққа.
Қочдингиз-да ҳар ёққа,
гап олмасдан кулоққа,
Энди-чи, «Сув юқмас» номин
олганингиз чаток-да!
Рустам САТТОРОВ,
Наманган шаҳри

Ўрдақхон:
Яшаш қандай завқли,
Шеригим тегди жонга.
Бошқасини хоҳладим,
Бораймикан ёнига?

Мушук:
Бир урибла иккисин,
«Инвалид» қилаймикан?
Аста-секин уларни,
Паққос тушираймикан?

Ханифа РЎЗИМАТОВА,
Наманган вилояти

Энг яхши, энг қувноқ изоҳ эгасига махсус совғамиз бор. Энди навбатдаги суратга изоҳ топинг-чи?

Ishonch	Бош муҳаррир Абдуҳолик АБДУРАЗЗОҚОВ	Бизга кўнғироқ қилинг: Котибият: 153-52-78 Хатлар бўлими: 153-85-43	Бизнинг манзил: 700165, Тошкент шаҳри, «Бухоро» кўчаси, 24-уй. Нашр кўрсаткичи: 133; 134	Газета ҳафтанинг сешанба, пайшанба ва шанба кунлари чиқади.	Навбатчи котиб - Ж.Шарофбоев Навбатчи муҳаррир - Ш.Норкулова Навбатчи - М.Муминова Мусаҳҳиҳ - Н.Юлдошев
	МУАССИС: Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси	Тахрир ҳайъати: Алла Долженкова, Виктор Зверев (бош муҳаррир ўринбосари), Маъмура Адилова, Мирзохид Содиқов, Носирхон Акбаров, Ойсулув Нафасова, Пиримқул Қодиров, Соғиндиқ Ниетуллаев, Шамси Эсонбоев, Элёр Ёкубов, Фуломзокир Юсупов	Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигида 0116-рақам билан руйхатта олинган. IBM компьютерида терилди ва своядфаланди. Офсет усулида босилди. Бичими А-3. Ҳажми 2 босма табоқ.	«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида чоп этилди. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41-уй.	Тахририятга келган кўлёзма ва суратлар эгаларига қайтарилмайди. Нашримиздан кўчириб босилганда «Ishonch»дан олинганлиги кўрсатилиши шарт. Тижорат аҳамиятига молик материаллар белгиси остида чоп этилади.
					Буюртма Г-314 Тиражи: 17255
					Босишга топшириш вақти - 21.00 Топширилди - 20.30
					Сотувида эркин нархда 1 2 3 4 5 7 8